ACCOUNTANTSVERSLAG

stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen

Controle jaarrekening 2017

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

DVE Onderwijs Audit B.V,
Sonsbeekweg 4
6814 BA Arnhem
T: 026-3335353
F: 026-3218343
www.dveaccountants.nl

Aan de Raad van Toezicht en het College van
College van bestuur van stichting Tangent, Palet van
Basisscholen en Peuterspeelzalen
J. Asselbergsweg 80
5026 RR Tilburg

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
Arnhem, 11 juni 2018	drs. M.P.L. Peters RA	2018/1529

Onderwerp
Controle jaarrekening 2017

Geachte leden van de Raad van Toezicht en het College van College van bestuur,

In overeenstemming met de door u aan ons verstrekte opdracht hebben wij jaarrekening 2017 van stichting Tangent gecontroleerd. Hierbij is het is de verantwoordelijkheid van het college van college van bestuur de jaarrekening op te maken overeenkomstig richtlijn 660. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

In overeenstemming met artikel 393 lid 4 Burgerlijk Wetboek 2 en *Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen*, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. De planning en uitvoering van onze controle is met name gericht op (ontleend aan *Controlestandaard 200 Algehele controledoelstellingen van een controle*):

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude of van fouten, op basis van inzicht in stichting Tangent en haar omgeving, met inbegrip van de interne beheersing van stichting Tangent;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de vraag of er afwijkingen van materieel belang bestaan, door het opzetten en implementeren van passende manieren van inspelen op de ingeschatte risico's;
- het vormen van een oordeel over de financiële overzichten op basis van conclusies die uit de verkregen controle-informatie worden getrokken.

In de controleverklaring brengen wij tot uitdrukking of naar ons oordeel:

- de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Tangent op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs het jaarverslag – voor zover wij kunnen beoordelen – verenigbaar is met de jaarrekening;

DVE is de merknaam van waaruit DVE Audit (KvK nr. 32143442), DVE MKB accountants & adviseurs B.V. (KvK nr. 59181435) en DVE Onderwijs Audit B.V. (KvK nr. 39085745) haar diensten aanbiedt.
Hierop zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden zijn bij ons kantoor op te vragen.

- de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en onze controlebevindingen, geven wij een goedkeurende controleverklaring af bij de jaarrekening 2017 van stichting Tangent

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de in bijlage 2 opgenomen controleverklaring wordt opgenomen in de bij de jaarstukken behorende "Overige gegevens". Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. De hiervoor vermelde tekst van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u deze tekst van de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief.

Tevens bevestigen wij u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het college van bestuur.

Wij benadrukken dat ons accountantsverslag uitsluitend is bedoeld om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Externe partijen kunnen u om uiteenlopende redenen eventueel vragen om een afschrift van deze rapportage. Wij adviseren u om terughoudend te zijn met externe verspreiding van deze rapportage.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en voorts de door u aan ons verstrekte opdracht te hebben voldaan.

Hoogachtend,

DVE Onderwijs Audit BV

R.N. Duijn RA

Inhoud

Inleiding 2

Managementsamenvatting 2

Financiële performance 3

Resultaatontwikkeling 3

Vermogenspositie 3

Bevindingen jaarrekeningcontrole 8

Gehanteerde goedkeurings- en rapportagetoleranties 8

De controleverklaring 8

De jaarrekening 8

Het bestuursverslag 9

Bedrijfsvoering 10

Informatie en communicatie 11

Monitoring 11

Overige onderwerpen 12

Geautomatiseerde gegevensverwerking 12

Tot slot 12

Bijlagen 13

Kengetallen en leerlingontwikkeling en bijlage bij de controleverklaring 2017 134

Controleverklaring origineel getekend 17

Controleverklaring voor opname in de jaarrekening 21

Assurancerapport 24

Formulier "Aanbieding jaarstukken 2017"

Formulier "Aanbieding controle bekostigingsgegevens PO 2017"

Gewaarmerkte jaarrekening

Inleiding

Ons is de opdracht verstrekt de jaarrekening 2017 van stichting Tangent te controleren. De uitvoering van deze opdracht resulteert in een controleverklaring bij de jaarrekening van uw instelling.

In het kader van onze natuurlijke adviesfunctie achten wij het evenwel van zinvolle waarde u tevens nader te informeren en te rapporteren omtrent onderwerpen gerelateerd aan uw bedrijfsvoering die vanuit financieel beheersingsperspectief relevant kunnen zijn.

Middels deze rapportage stellen wij in kennis van:

- onze visie op de financiële performance
- onze bevindingen bij de uitvoering va de jaarrekeningcontrole;
- onze beoordeling omtrent de kwaliteit van de interne beheersing;
- en eventuele overige onderwerpen.

Onze controle is op prettig wijze verlopen en wij bedanken u voor de aan ons verleende medewerking.

Managementsamenvatting

Onderdeel	Conclusie
Financiële performance	Kijkend naar de doelstelling van de stichting en de omvang van uw financiële buffer (15% of te wel € 4,1 miljoen voordelig), achten wij de financiële buffer als toereikend om de mogelijke niet geïdentificeerde risico´s af te kunnen dekken. Ook het vergelijk met andere instellingen laat geen sterk afwijkend beeld zien tussen de prestaties van Tangent en de referentie – instellingen.
Bevindingen jaarrekeningcontrole	Goedkeurende controleverklaring.
	U voldoet aan de daaraan te stellen eisen, behoudens het punt van het Europees aanbesteden. Het afgesloten schoonmaakcontract is niet Europees aanbesteed. Wij hebben van u begrepen dat u momenteel de mogelijkheden aan het onderzoeken bent. Deze tekortkoming dienen wij te melden aan OCW.
	Het bestuursverslag voldoet aan de minimaal daar aan te stellen vereisten.
Bedrijfsvoering	Wij concluderen dat de bedrijfsvoering voldoet aan de voor ons van belang zijnde vereisten. Wij vragen uw aandacht voor het proces Europees aanbesteden en het risicobeheer.

Overige onderwerpen	Geen specifieke bevindingen omtrent de automatiseringsomgeving. Deze voldoet aan de minimaal daaraan te stellen vereisten. Wij vragen uw aandacht voor de AVG.

Financiële performance

Resultaatontwikkeling

Het verslagjaar 2017 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 234.900. Voor 2017 was een nadelig resultaat begroot van € 158.300. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het bestuursverslag.

Vermogenspositie

Algemeen

Om inzicht te krijgen in de financiële positie van uw stichting is het van belang inzicht te hebben in het vermogensbeheer en budgetbeheer van uw stichting. De wijze waarop wij deze kengetallen berekenen sluit aan op de door de commissie Don[1] gehanteerde richtlijnen en de wijze waarop het Ministerie van OC&W onderwijsinstellingen beoordeelt.

Van belang is het om te weten dat het vermogen van een onderwijsinstelling een aantal functies heeft. Deze behandelen we hier in het kort:

- De financieringsfunctie. Dit percentage geeft de omvang aan van het vermogen dat moet worden aangehouden om de materiële vaste activa (niet zijnde gebouwen en terreinen) te zijner tijd te kunnen vervangen.
- De transactiefunctie. Dit percentage geeft de omvang van het vermogen aan dat moet worden aangehouden om de kortlopende schulden te kunnen blijven voldoen.
- De bufferfunctie. Dit percentage geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te kunnen vangen. Met name dit laatste percentage is van belang voor de houdbaarheid van de financiën op langere termijn.

De bufferfunctie is van belang voor uw financiële positie. Om deze te kunnen vaststellen moeten we eerst de financieringsfunctie en transactiefunctie van uw stichting bepalen. In de bijlage hebben wij deze berekend en geven daar ons oordeel over.

Ten slotte besteden wij aandacht aan het formatiebeheer. Het formatiebeheer geeft op hoofdlijnen inzicht in de doelmatigheid van inzet van middelen. De bekostiging is zo ingericht dat 80% beschikbaar is voor personele uitgaven en 20% voor materiële uitgaven. Afwijkingen hierin kunnen aanleiding geven voor een nadere analyse. Hetzelfde geldt voor het aantal leerlingen per formatieplaats. Indien een stichting aan de onderkant of bovenkant van de norm zit, kan dit aanleiding zijn voor nader onderzoek. Het kan immers effect hebben op de behaalde resultaten zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin.

[1] De commissie Don heeft onderzoek uitgevoerd naar het vermogensbeheer van onderwijsinstellingen en daarover gerapporteerd aan de ministers van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap en Financiën.

Vermogensbeheer

De kleuren en de pijlen zijn vanuit financieel perspectief geprojecteerd.

Solvabiliteit 78%. Een toename van 4% ten opzichte van 2016.

De solvabiliteit ligt ruim boven de ondergrens van 20%. Ook op basis van de meerjarenbegroting 2018-2020 is het niet de verwachting dat de solvabiliteit onder de ondergrens uit zal komen. De solvabiliteit bedraagt 80% in 2020.

Kapitalisatiefactor bedraagt 43%. Deze is gelijk gebleven aan 2016. De kapitalisatiefactor ligt boven de door het Ministerie van OC&W gestelde grenswaarde van 35%. Onze berekening wijkt af van de berekening in het jaarverslag. In de berekening hebben wij tevens rekening gehouden met investeringen in gebouwen en terreinen, mede omdat deze een belangrijk deel uitmaken van de balans en daarmee de financiering.

Financiële buffer bedraagt 15% (€ 4,1 miljoen). Een toename ten opzichte van 2016 met 3%. De financiële buffer ligt boven de bandbreedte van 0% tot 5%. Op basis van de meerjarenbegroting blijkt dat de financiële buffer de komende jaren gaat toenemen naar 23% in 2020.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de financiële buffer moet tevens inzicht bestaan in de risico´s. Ten aanzien van de risico's merken wij het volgende op:

- 83% van de baten wordt besteed aan **personele lasten**. Dit is een verbetering ten opzichte van 2016 met 2%. Landelijk ligt de norm tussen de 80% en 85%. De komende jaren blijft dit percentage stabiel.

  Wij hebben vastgesteld dat in 2017 en volgende jaren voldoende flexibiliteit in de formatie aanwezig is om aan te blijven sluiten bij de leerlingprognoses. Waarbij wij opmerken dat zich eerder de vraag zal voordoen of de komende jaren in voldoende mate voorzien kan worden in de vervangingsvraag van onderwijzend personeel.

  De verhouding tussen het onderwijzend personeel, het aantal overige medewerkers en leidinggevenden c.q. directieleden ontwikkelt zich op het punt van het onderwijzend personeel anders dan landelijk. 77% van de formatie wordt ingezet als onderwijzend personeel terwijl dit landelijk gemiddeld 81% is. Aan leidinggevend personeel wordt 12% van de formatie besteed terwijl dit landelijk 8% is.

	Landelijk	Tangent
Leidinggevend	8%	12%
Onderwijzend personeel	81%	77%
Onderwijs ondersteunend personeel	11%	11%

- Het **aantal leerlingen** bedraagt per 1 oktober 2017 4.721. Dit is een toename ten opzichte van 2016 met 54 leerlingen. De komende 5 jaar verwacht u daling van het aantal leerlingen van 1,9%. Dit ligt in lijn met de landelijke cijfers.

Vooralsnog kan dit als een realistisch scenario gezien worden. Daarbij dient opgemerkt te worden dat er voldoende tussentijdse sturingsmogelijkheden zijn bij een onverwachte krimp.

- 16% van de baten wordt uitgegeven aan **materiële lasten**. Dit is gelijk aan 2016.
De verwachting is dat dit percentage de komende jaren constant blijft op 16% en voldoet daarmee aan de gestelde normen.

- 8% bedraagt de **huisvestingsratio**. Dit is een toename van 1% ten opzichte van 2016.
De verwachting is dat dit percentage de komende jaren constant blijft op 7% en voldoet daarmee aan de gestelde norm < 10%.

- Het **voorzieningenniveau** is vooralsnog van een toereikend niveau om de voorzienbare kosten van personeel en onderhoud te bekostigen.

- In de jaren 2018 tot en met 2020 begroot u een budgetneutraal **resultaat**. Mede gezien de ontwikkeling van de omvang van uw financiële buffer achten wij dit passend.

5 ***Budgetbeheer***

1,1 bedraagt de **liquiditeit**
De liquiditeit is ten opzichte van 2017 toegenomen tot boven de 1,0. Dit houdt in dat u voldoende liquide middelen heeft om aan uw korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen.

0,8% bedraagt de **rentabiliteit**.
De rentabiliteit is ten opzichte van 2016 met 0,9% toegenomen. Deze voldoet aan de gestelde grenswaarden. De verwachting is dat de rentabiliteit de komende jaren 0% zal bedragen. Dit kan als voldoende gezien worden.

Formatiebeheer

14,7 bedraagt het aantal **leerlingen** per fte.
Dit is een toename van 0,6 leerling per fte ten opzichte van 2016. Voor een stichting van uw omvang kan dit als toereikend worden gezien.

Vergelijking met referentie-instellingen

Om te zien hoe stichting Tangent zich verhoudt ten opzichte van andere instellingen hebben wij de kengetallen van een 10-tal instellingen van vergelijkbare grootte vergeleken met die van stichting Tangent.

Budgetbeheer

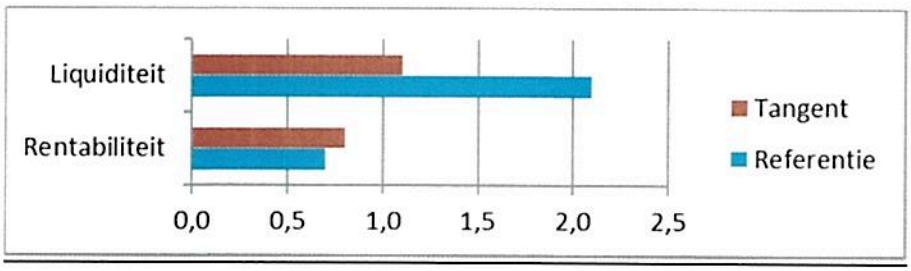

	Referentie	Tangent
Liquiditeit	2,1	1,1
Rentabiliteit	0,7%	0,8%

Vermogensbeheer

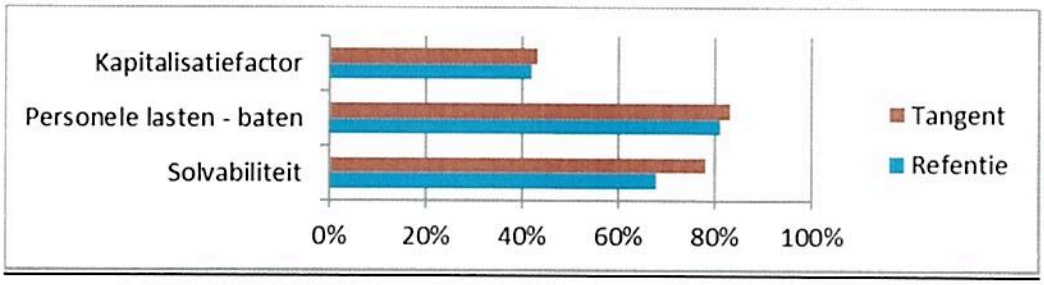

	Referentie	Tangent
Personele laten – baten	81%	83%
Kapitalisatiefactor	42%	43%
Solvabiliteit	68%	78%

Vergelijk overige lasten

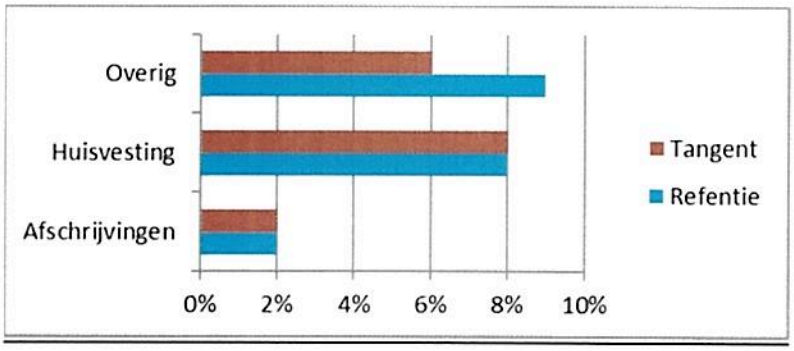

	Referentie	Tangent
Afschrijvingen	2%	2%
Huisvestingslasten	8%	7%
Overige lasten	9%	7%

Conclusie

Kijkend naar de doelstelling van de stichting en de omvang van uw financiële buffer (15% of te wel € 4,1 miljoen voordelig), achten wij de financiële buffer als toereikend om de mogelijke niet geïdentificeerde risico´s af te kunnen dekken.

Ook het vergelijk met andere instellingen laat geen sterk afwijkend beeld zien tussen de prestaties van Tangent en de referentie – instellingen.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

Gehanteerde goedkeurings- en rapportagetoleranties

Het Ministerie van OC&W heeft ons aanwijzingen gegeven ten aanzien van de goedkeurings- en rapportagetoleranties. Voor het verantwoordingsjaar 2017 gelden de navolgende toleranties:

	Goedkeurings-tolerantie	Bedrag	Rapportage-tolerantie	Bedrag
Rechtmatigheid				
Rechtmatigheid bestedingen als percentage van de totale bijdrage publieke instanties	3%	€ 791.600	0,1%	€ 26.300
Door OC&W aangewezen specifieke onderwerpen	1% of 0%	nvt	0,0%	€ 0
Getrouwheid				
Balans als percentage van het balanstotaal	5%	€ 604.900	nvt	nvt
Exploitatierekening als percentage van de totale baten	2%	€ 565.900	nvt	nvt

Fouten of onzekerheden die boven de goedkeuringstolerantie uitkomen hebben invloed op het getrouwe beeld en daarmee op de strekking van de accountantsverklaring. Fouten of onzekerheden die boven de rapportagetolerantie uitkomen dienen aan het Ministerie van OC&W gemeld te worden.

De controleverklaring

De jaarrekening zal door ons worden voorzien van een goedkeurende controleverklaring.
Deze goedkeuring heeft zowel betrekking op de getrouwheid als op de financiële rechtmatigheid.

Een originele door ons getekende controleverklaring hebben wij bijgevoegd. Tevens hebben wij een tweede exemplaar toegevoegd waarvan de tekst kan worden gehanteerd ter opname in de jaarrekening.

Wij verwijzen u hiervoor naar de instructie in ons begeleidend schrijven.

De jaarrekening

Er zijn bij de controle geen geconstateerde gecorrigeerde dan wel niet gecorrigeerde fouten aangetroffen die groter zijn dan de rapportagetolerantie. Dit houdt in dat zowel de balans als de exploitatierekening alsmede de rechtmatigheidscontrole geen geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten bevat die de goedkeuringstolerantie te boven gaan. Ten aanzien van de rechtmatigheid merken wij op dat hier tevens de rapportagetolerantie van € 26.300 niet overschreden wordt.

De jaarrekening voldoet aan de daaraan in het kader van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) te stellen eisen.

Het bestuursverslag

Het is onze verantwoordelijkheid het bestuursverslag te toetsen of deze alle wettelijk verplichte elementen bevat die op grond van de RJO zijn voorgeschreven (aanwezigheidstoets) en of de informatie in het bestuursverslag aansluit op de in de jaarrekening opgenomen informatie (consistentietoets).

In aanvulling hierop dienen wij vanaf het verslagjaar 2017 eveneens vast te stellen of de inhoud van het bestuursverslag overeenkomt met de opgedane kennis van uw organisatie, waaronder onze bevindingen inzake de interne beheersing (signaleren materiële onjuistheden bestuursverslag).

Wij hebben in dit kader geen tekortkomingen geconstateerd in uw bestuursverslag.

Rechtmatigheid

Naast de controle van de jaarrekening dienen wij tevens te controleren of de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van de financiële rechtmatigheid. Hiertoe hebben wij vastgesteld dat de in de jaarstukken opgenomen lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid. Dit houdt in dat bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 zijn vermeld.

Daarnaast heeft het Ministerie van OC&W een aantal specifieke posten ter zake de rechtmatigheid benoemd. Voor 2017 zijn dit:

- Referentiekader (waaronder o.a. aanbestedingswetgeving, wachtgelden);
- Treasurybeleid;
- Huisvesting PO;
- Geoormerkte aanvullende subsidies met een bestedingsverplichting;
- Overige baten;
- Personele lasten;
- Overige instellingslasten;
- Verklaring omtrent gedrag.

U voldoet aan de daaraan te stellen eisen, behoudens het punt van het Europees aanbesteden. Het afgesloten schoonmaakcontract is niet Europees aanbesteed. Wij hebben van u begrepen dat u momenteel de mogelijkheden aan het onderzoeken bent. Deze tekortkoming dienen wij te melden aan OCW.

Bedrijfsvoering

Om u inzicht te verschaffen in de kwaliteit van de administratieve organisatie hebben wij in onderstaande tabel de belangrijkste voor onze controle significante processen aan de hand van een aantal criteria beoordeeld en vergeleken met de norm. Wij hebben hiervoor de volgende criteria gehanteerd:

- Is het proces beschreven?
- Is de opzet van het proces toereikend?
- Werkt het proces ook daadwerkelijk conform de beschreven opzet?
- Is de interne controle voldoende met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid?
- Is de managementinformatie uit het proces betrouwbaar en toereikend?

Per proces hebben wij de kwalificatie voldoende of onvoldoende dan wel te verbeteren gegeven. De kwalificatie is gebaseerd op de genoemde criteria. Daar waar wij verbeterpunten zien hebben wij deze beschreven.

Proces	Te verbeteren	Voldoende
Inkopen		V
Investeringen / Aanbestedingen	V	
Betalingen		V
Personeel		V
Leerlingenadministratie		V
Begrotingsbeheer		V
Treasury		V
Financieel afsluitproces		V
Risicobeheer		V
Geautomatiseerde gegevensverwerking		V

Processen

In het kader van de aan ons verstrekte opdracht hebben wij voor zover noodzakelijk aandacht besteed aan de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. U beschikt over een beschrijving van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. Deze voldoet aan de daaraan te stellen vereisten. Wij adviseren u aan het proces inkopen tevens het proces van Europees aanbesteden toe te voegen.

Wij hebben voor 2017 de processen als voldoende aangemerkt omdat deze in opzet, bestaan en werking toereikend zijn om tot een betrouwbare en toereikende gegevensverwerking te komen.

Voor het overige hebben onze werkzaamheden niet geleid tot het maken van opmerkingen.

Risicobeheer

Wij hebben vastgesteld u de risico's voor de komende periode in beeld zijn gebracht en benoemd zijn in het jaarverslag 2017. Wij adviseren u de risico's te kwantificeren waardoor ook gestuurd kan worden op het mitigeren van de risico's en het streef buffervermogen.

Informatie en communicatie

De kwaliteit van de managementinformatie moet toereikend zijn om het management in staat te stellen de juiste beslissingen te kunnen nemen. Ook moet de managementinformatie voldoende onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken. Om te waarborgen dat verantwoordelijkheden genomen kunnen worden is een goede informatievoorziening naar management, medewerkers en toezichthouders noodzakelijk.

Naar ons oordeel is de informatie en communicatie binnen uw organisatie voldoende ontwikkeld.

Monitoring

Monitoring is het sluitstuk van interne beheersing. Deze laatste activiteit beoordeelt de kwaliteit van de geïmplementeerde interne beheersingsmaatregelen en procedures.

Stichting Tangent werkt vanuit financieel perspectief met een begroting in meerjarenperspectief en voorts een jaarlijks vastgestelde begroting. Vanuit beleidsmatig perspectief wordt gewerkt vanuit het ondersteuningsplan en het jaarlijkse activiteitenplan. Er vinden geen zogeheten verbijzonderde controles plaats (bijvoorbeeld het steeksproefsgewijs selecteren van de juiste verwerking van transacties en het toezien op de juiste autorisaties).

Naar ons oordeel is de monitoring in opzet voldoen ontwikkeld.

11 *Conclusie*

Wij concluderen dat de bedrijfsvoering voldoet aan de voor ons van belang zijnde vereisten. Wij vragen uw aandacht voor het proces Europees aanbesteden en het risicobeheer.

Overige onderwerpen

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Ingevolge artikel 2:393 lid 4 BW dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in het kader van de jaarrekeningcontrole.

Onze controle heeft geen bevindingen opgeleverd ten aanzien van de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking die in dit kader dien te worden gerapporteerd.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. Dit houdt in dat u als organisatie meer verplichtingen heeft bij het verwerken van persoonsgegevens.

De AVG legt namelijk meer nadruk op de verantwoordelijkheid van u als organisatie om aan te tonen dat u zich aan de wet houdt. Dit heet de verantwoordingsplicht. De verantwoordingsplicht houdt in dat u met documenten moeten kunnen aantonen dat u de juiste organisatorische en technische maatregelen heeft genomen om aan de AVG te voldoen.

Naar ons is meegedeeld heeft de AVG binnen Tangent voldoende aandacht en werkt men momenteel aan de implementatie.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met onze rapportage van dienst te zijn geweest. Wij hebben deze rapportage met u besproken op 31 mei 2018.

Hoogachtend,

DVE Onderwijs Audit B.V.

R.N. Duijn RA

Bijlagen

Kengetallen en leerlingontwikkeling

Controleverklaring origineel getekend

Controleverklaring voor opname in de jaarrekening

Assurancerapport

Formulier "Aanbieding jaarstukken 2017"

Formulier "Aanbieding controle bekostigingsgegevens PO 2017"

Gewaarmerkte jaarrekening

Kengetallen 2013 – 2017

Kengetal	2017*	2016*	2015*	2014*	2013*	Grenswaarde**	Norm Inspectie***
Vermogensbeheer							
Solvabiliteit	78%	74%	76%	77%	82%	20% - 100%	< 30%
Kapitalisatiefactor	43%	43%	44%	51%	50%	0% - 35%	nvt
Financieringsfunctie	19%	20%	21%	17%	14%	0% - 21%	nvt
Transactiefunctie	10%	11%	11%	12%	9%	0% - 9%	nvt
Financiële buffer	15%	12%	13%	22%	27%	0% - 5%	nvt
Financiële buffer	€ 4.141	€ 3.310	€ 3.279	€ 5.370	€ 7.075	x € 1.000	< € 0
Weerstandsvermogen	28%	27%	29%	33%	34%		< 5%
Huisvestingsratio	8%	7%	6%	6%	6%		> 10%
Budgetbeheer							
Liquiditeit	1,1	0,9	0,9	1,0	1,7	0,5 – 1,5	< 0,75%
Rentabiliteit	0,8%	-0,1%	-2,0%	-2,9%	4,2%	0% - 5%	< 0%***
Formatiebeheer							
Personele lasten / Baten	83%	85%	86%	88%	80%	80%	> 90%
Materiële lasten / Baten	16%	16%	16%	14%	16%	20%	nvt
Aantal leerlingen	4.667	4.653	4.752	4.711	4.791	nvt	nvt
Aantal leerlingen per fte	14,7	12,7	13,3	13,6	13,9	10 – 20	nvt

*Jaarrekening 2017 en 2015 en 2013 stichting Tangent

** Bron: commissie Don

*** Signaleringswaarden inspectie voor het onderwijs. Het overschrijden van de signaleringswaarde kan voor de inspectie aanleiding zijn voor nader onderzoek. Waarbij de rentabiliteit voor 1 jaar niet lager mag zijn dan 10% nadelig, over 2 jaar niet lager mag zijn dan 5% en over 3 jaar niet lager mag zijn dan 0%.

Kengetallen 2017 – 2020

Kengetal	2020*	2019*	2018*	2017*	Grenswaarde**	Norm Inspectie***
Vermogensbeheer						
Solvabiliteit	80%	79%	78%	78%	20% - 100%	< 30%
Kapitalisatiefactor	54%	51%	48%	43%	0% - 35%	nvt
Financieringsfunctie	21%	21%	21%	19%	0% - 21%	nvt
Transactiefunctie	11%	11%	10%	10%	0% - 9%	nvt
Financiële buffer	23%	19%	17%	15%	0% - 5%	nvt
Financiële buffer	€ 6.029	€ 5.170	€ 4.515	€ 4.141	x € 1.000	< € 0
Weerstandsvermogen	30%	29%	29%	28%		< 5%
Huisvestingsratio	7%	7%	7%	8%		> 10%
Budgetbeheer						
Liquiditeit	1,8	1,5	1,2	1,1	0,5 – 1,5	< 0,75%
Rentabiliteit	0,1%	0,0%	0,0%	0,8%	0% - 5%	< 0%***
Formatiebeheer						
Personele lasten / Baten	84%	84%	84%	83%	80%	> 90%
Materiële lasten / Baten	16%	16%	16%	16%	20%	nvt
Aantal leerlingen	4.619	4.635	4.721	4.667	nvt	nvt
Aantal leerlingen per fte	15,4	15,3	15,3	14,7	10 – 20	nvt

Begroting 2018-2020 stichting Tangent

Ontwikkeling leerlingaantallen

JAAR	4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	13 jaar	TOTAAL
2009	626	647	646	665	611	670	602	595	131	7	5.200
2010	585	621	629	611	655	595	646	571	140	11	5.064
2011	572	573	614	621	612	629	591	613	137	1	4.964
2012	573	566	566	598	601	598	620	565	130	3	4.820
2013	586	577	561	561	586	586	595	595	142	2	4.791
2014	589	583	571	549	559	587	587	561	118	7	4.711
2015	592	589	600	571	549	562	601	548	133	7	4.752
2016	578	582	597	586	566	537	554	560	99	8	4.667
2017	576	605	583	596	593	577	550	513	120	8	4.721
2018	427	576	605	583	596	593	577	550	120	8	4.635
2019	534	427	576	605	583	596	593	577	120	8	4.619
2020	534	534	427	576	605	583	596	593	120	8	4.576

Bijlage bij de controleverklaring 2017
stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen (40971)

1. Europese aanbestedingen:

De stichting heeft het afgesloten schoonmaakcontract niet Europees aanbesteed.

Arnhem, 11 juni 2018

DVE Onderwijs Audit B.V.

R.N. Duijn RA

DVE Onderwijs Audit B.V.
Sonsbeekweg 4
6814 BA Arnhem
T: 026-3335353
F: 026-3218343
www.dveaccountants.nl

Aan de Raad van Toezicht en het College van Bestuur van
Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterzalen
J. Asselbergsweg 80
5026 RR Tilburg

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
Arnhem, 11 juni 2018	drs. M.P.L. Peters RA	2018/1529

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen

A Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsacccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017;
- De staat van baten en lasten over 2017; en
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

de àndere accountant

DVE is de merknaam van waaruit DVE Audit (KvK nr. 32143442), DVE MKB accountants & adviseurs B.V. (KvK nr. 59181435) en DVE Onderwijs Audit B.V. (KvK nr. 39085745) haar diensten aanbiedt.
Hieron zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden zijn bij ons kantoor op te vragen.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Vio) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is voor ons oordeel.

B Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C Beschrijving van de verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Arnhem, 11 juni 2018

DVE Onderwijs Audit B.V.

R.N. Duijn RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor er gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen

A Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsacccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017;
- De staat van baten en lasten over 2017; en
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Vio) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is voor ons oordeel.

B Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C Beschrijving van de verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.
In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de

onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening
De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Arnhem, 11 juni 2018

DVE Onderwijs Audit B.V.

R.N. Duijn RA

DVE Onderwijs Audit B.V.
Sonsbeekweg 4
6814 BA Arnhem
T: 026-3335353
F: 026-3218343
www.dveaccountants.nl

Aan de Raad van Toezicht en het College van bestuur van
Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen
J. Asselbergsweg 80
5026 RR Tilburg

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
Arnhem, 11 juni 2018	drs. M.P.L. Peters RA	2018/1529

Assurance-rapport bij de bekostigingsgegevens ten behoeve van de rijksbijdrage 2018, afgegeven ten behoeve van Dienst Uitvoering Onderwijs en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Opdracht en verantwoordelijkheden

Ons oordeel

Wij hebben de [bijgevoegde en door ons gewaarmerkte] opgave van de bekostigingsgegevens van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen ten behoeve van de berekening van de rijksbijdrage 2018, als bedoeld in artikel 69, lid 1 van de Wet op juistheid onderzocht.
Naar ons oordeel is de opgave van de bekostigingsgegevens van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist opgesteld in overeenstemming met het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017. Deze opgave van de bekostigingsgegevens betreft de gegevens van leraren vermeld op het formulier "Overzicht Gewogen Gemiddelde Leeftijd" per 1 oktober 2017.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze assurance-opdracht met betrekking tot de opgave van de bekostigingsgegevens verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse Standaard 3000 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie'. Deze assurance-opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de opgave'.
Wij zijn onafhankelijk van Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

DVE is de merknaam van waaruit DVE Audit (KvK nr. 32143442), DVE MKB accountants & adviseurs B.V. (KvK nr. 59181435) en DVE Onderwijs Audit B.V. (KvK nr. 39085745) haar diensten aanbiedt.
Hierop zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden zijn bij ons kantoor op te vragen.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring
De opgave van de bekostigingsgegevens is opgesteld voor de Minister van OCW met als doel de berekening van de rijksbijdrage van 2017 voor Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen vast te stellen. Hierdoor is de opgave van de bekostigingsgegevens mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting Tangent, Palet van Basisscholen en Peuterspeelzalen en de Minister van OCW en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de opgave
Het college van bestuur van de instelling is verantwoordelijk voor het opstellen van de opgave in overeenstemming met de wet op het primair onderwijs en de vereisten zoals opgenomen in het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.
Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de opgave mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van rechtmatige verwerving van de middelen op grond van de Wet op het primair onderwijs.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht betreffende de opgave
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze assurance-opdracht is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze assurance-opdracht niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften accountantskantoren ter zake van assurance-opdrachten (RA/AA)' toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, accountantsstandaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze opgave nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze assurance-werkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze assurance-opdracht professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3000 en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

Onze assurance-opdracht bestond onder andere uit:
• het verkrijgen van kennis omtrent de totstandkoming van de opgave van de bekostigingsgegevens waaronder, afhankelijk van het object van onderzoek het verkrijgen van kennis omtrent de interne beheersing;
• het op basis van deze kennis inschatten van de risico's dat de opgave van de bekostigingsgegevens onjuistheden van materieel belang bevat;
• het reageren op de ingeschatte risico's, waaronder het ontwikkelen van een algehele aanpak, en het bepalen van de aard, de tijdsfasering en de omvang van assurance-werkzaamheden, die duidelijk zijn gekoppeld aan de gesignaleerde risico's, waarbij minimaal de in het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 opgenomen werkzaamheden zijn uitgevoerd;
• en het evalueren van de toereikendheid van de assurance-informatie.

Arnhem, 11 juni 2018

DVE Onderwijs Audit B.V.

R.N. Duijn RA

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aanbieding
Jaarstukken 2017

Dit formulier
De vragen 2 tot en met 4 dienen door of namens het bevoegd gezag ingevuld en ondertekend te worden. De vragen 5 en 6 dienen door de accountant ingevuld en ondertekend te worden.

Opsturen
Het ingevulde formulier vóór 1 juli zenden aan:
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)/OND/ODV
Postbus 30205, 2500 BE Den Haag

Meer informatie
ICO/BVH (079) 323 26 66
ICO/VO (079) 323 24 44
ICO/PO (079) 323 23 33

1 Gegevens bevoegd gezag

1.1 Naam: Stichting Tangent

1.2 Nummer bevoegd gezag: 40971

1.3 Onderwijssoort: PO

2 Verplichte jaarstukken

2.1 Geef aan welke verplichte jaarstukken worden ingediend

☒ Jaarverslag 2017 in enkelvoud (losbladig)

☒ Controleverklaring inzake de jaarrekening 2017 in enkelvoud (losbladig)

2.2 Is het jaarverslag op de website geplaatst?

☐ Ja ☐ Nee ☒ Niet van toepassing

3 Verplichte jaarrekeninggegevens

3.1 Geef aan of de verplichte jaarrekeninggegevens ook digitaal zijn aangeleverd

☒ XBRL

4 Ondertekening door of namens het bevoegd gezag

Door ondertekening geeft u aan dat de ingezonden gegevens juist zijn en in overeenstemming met de gegevens, waarbij de accountant een controleverklaring heeft verstrekt

4.1 Naam: G.E. Wisniewski-Sleijster

4.2 Telefoon en e-mail: Telefoon: 0384231040 E-mail: ge.wisniewski@concent.nl

4.3 Plaats: Zwolle

4.4 Datum en handtekening: Dag 05 Maand 06 Jaar 2018 Handtekening: G.E. Wisniewski-Sleijster

1503 002

5 Controleverklaring

In te vullen door de accountant

5.1 Bevoegd gezag nummer: 40971

5.2 Geef aan welke strekking uw controleverklaring heeft

Getrouwheid:	Rechtmatigheid:
☒ Goedkeurend	☒ Goedkeurend
☐ Met beperking	☐ Met beperking
☐ Oordeelonthouding	☐ Oordeelonthouding
☐ Afkeurend	☐ Afkeurend

☐ Benadrukking van (overige) aangelegenheden

☐ Aangepaste tekst in de verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

5.3 Geef aan welke paragrafen in de controleverklaring zijn opgenomen

☐ Materialiteit

☐ De reikwijdte van de groepscontrole

☐ De kernpunten van onze controle

☐ Benoeming

5.4 Geef aan of een rapport van bevindingen ofwel een uitzonderingsrapportage is toegevoegd

☒ Toegevoegd

5.5 In het aangeleverde rapport van bevindingen is melding gemaakt van tekortkoming(en) inzake de volgende onderwerpen:

☒ Naleving aanbestedingswet

☐ Vermelding op basis van de WNT

☐ Subsidies OCW en EZ met en zonder verrekenclausule (model G)

☐ Continuiteitsparagraaf

☐ Treasurybeleid

☐ Segmentatie

☐ Verklaring omtrent gedrag

☐ Overig

6 Ondertekening accountant

6.1 Naam: R.N. Duyn

6.2 Plaats: Arnhem

6.3 Kantoor: DVE Onderwys Audit BV

Handtekening

6.4 Datum en handtekening

Dag 11 Maand 06 Jaar 2018

> *Ik verzoek u alle verplicht in te zenden jaarstukken samen met dit formulier volledig ingevuld en ondertekend door het bevoegd gezag en de accountant in één envelop/zending op te sturen naar DUO/Den Haag.*

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aanbieding
Bekostigingsgegevens PO 2017

Dit formulier
Met dit formulier biedt u naar juistheid de gegevens en de verplichte stukken aan als bedoeld in artikel 11b en artikel 18, lid 1 van het Besluit bekostiging WPO dan wel artikel 10c en artikel 29, lid 1 van het besluit bekostiging WEC. Het overzicht gemiddelde gewogen leeftijd zoals bedoeld in het Onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2017 is geïntegreerd onder punt 3.
DUO moet dit formulier, met alle bijbehorende stukken, (bij voorkeur digitaal) uiterlijk op 1 juli 2018 hebben ontvangen.

Digitaal inzenden
DUO-LTPC@duo.nl

Opsturen
Dienst Uitvoering Onderwijs
Postbus 30205
2500 GE Den Haag

Meer informatie
duo.nl
ICO/PO (079) 323 23 33

1 Gegevens bevoegd gezag

1.1 Nummer bevoegd gezag	40971
1.2 Naam bevoegd gezag	Stichting Tangent
1.3 Straat en huisnummer	J. Asselbergsweg 80
1.4 Postcode en plaats	5026 RR TILBURG

2 Gegevens contactpersoon

2.1 Achternaam	Wisniewski-Sleijster
2.2 Voorletter(s)	G.E.
2.3 Telefoon	0384231040
2.4 E-mail	ge.wisniewski@concent.nl

Aanbieding

Bekostigingsgegevens PO 2017
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

3 Overzicht Gewogen Gemiddelde Leeftijd

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	03MK	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	969,3507	
3.4	Som betrekkingsomvang	22,1927	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	43,68	

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	03WT	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	317,2875	
3.4	Som betrekkingsomvang	9,7275	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	32,62	

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	06CS	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	716,2791	
3.4	Som betrekkingsomvang	18,0025	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	39,79	

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	06HK	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	574,9900	
3.4	Som betrekkingsomvang	15,4728	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	37,16	

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	06HW	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	718,4230	
3.4	Som betrekkingsomvang	18,1430	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	39,60	

Aanbieding

Bekostigingsgegevens PO 2017
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

3 Overzicht Gewogen Gemiddelde Leeftijd

3.1 Bevoegd gezag	4 0 9 7 1	
3.2 BRIN-nummer	0 6 I A	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	572,3775	
3.4 Som betrekkingsomvang	16,0997	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	35,55	

3.1 Bevoegd gezag	4 0 9 7 1	
3.2 BRIN-nummer	0 6 W C	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	653,2978	
3.4 Som betrekkingsomvang	14,8533	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	43,98	

3.1 Bevoegd gezag	4 0 9 7 1	
3.2 BRIN-nummer	0 6 W T	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	558,3050	
3.4 Som betrekkingsomvang	15,1312	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	36,90	

3.1 Bevoegd gezag	4 0 9 7 1	
3.2 BRIN-nummer	0 7 C J	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	613,3872	
3.4 Som betrekkingsomvang	17,5394	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	34,97	

3.1 Bevoegd gezag	4 0 9 7 1	
3.2 BRIN-nummer	0 9 J P	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	556,0889	
3.4 Som betrekkingsomvang	15,6164	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	35,61	

Aanbieding

Bekostigingsgegevens PO 2017
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

3 Overzicht Gewogen Gemiddelde Leeftijd

3.1 Bevoegd gezag	40971	
3.2 BRIN-nummer	09KK	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	575,7533	
3.4 Som betrekkingsomvang	15,1706	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	37,95	

3.1 Bevoegd gezag	40971	
3.2 BRIN-nummer	10EZ	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	856,5431	
3.4 Som betrekkingsomvang	23,7204	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	36,11	

3.1 Bevoegd gezag	40971	
3.2 BRIN-nummer	10WH	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	577,6697	
3.4 Som betrekkingsomvang	15,9247	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	36,28	

3.1 Bevoegd gezag	40971	
3.2 BRIN-nummer	11KC	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	766,5800	
3.4 Som betrekkingsomvang	20,2235	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	37,91	

3.1 Bevoegd gezag	40971	
3.2 BRIN-nummer	11VR	
		Gecorrigeerd
3.3 Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	1107,4240	
3.4 Som betrekkingsomvang	27,6875	
3.5 Gewogen gemiddelde leeftijd	40,00	

Aanbieding

Bekostigingsgegevens PO 2017
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

3 Overzicht Gewogen Gemiddelde Leeftijd

			Gecorrigeerd
3.1	Bevoegd gezag	40971	
3.2	BRIN-nummer	15JU	
3.3	Som producten: leeftijd x betrekkingsomvang	321,3552	
3.4	Som betrekkingsomvang	9,4979	
3.5	Gewogen gemiddelde leeftijd	33,83	

4 Ondertekening accountant

Lees de toelichting

De accountant verklaart dat alle onder het bevoegd gezag ressorterende scholen zoals weergegeven onder punt 3 'Overzicht gewogen gemiddelde leeftijd' van dit formulier door de accountant zijn gecontroleerd en waar nodig zijn gecorrigeerd in overeenstemming met de tekst die is opgenomen in het Onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2017.

4.1 Achternaam	Duyn
4.2 Voorletter(s)	R.N.
4.3 Naam kantoor	DUE Onderwijs Audit BV.
4.4 Plaats	Arnhem.
4.5 Datum	11 06 2018
4.6 Handtekening	

5 Ondertekening bevoegd gezag

Het bevoegd gezag verklaart
- dat de leerlinggegevens op de teldatum 1 oktober 2017 op het GTB-overzicht (Geconsolideerde Telling Bekostiging) juist, tijdig en volledig zijn aangeleverd aan BRON.
- dat, wanneer van toepassing, de correcties na de controle op de leerlingtelling door de Inspectie van het Onderwijs ook juist, tijdig en volledig zijn aangeleverd aan BRON.
- dat het overzicht gewogen gemiddelde leeftijd, inclusief aangebrachte correcties juist, tijdig en volledig is aan geleverd.

5.1 Achternaam tekenbevoegde	Wisniewski-Sleijster
5.2 Voorletter(s) tekenbevoegde	G.E.
5.3 Telefoon	0384231040
5.4 E-mail	ge.wisniewski@concent.nl
5.5 Plaats	Zwolle
5.6 Datum	05 06 2018
5.7 Handtekening	GE Wisniewski-Sleijster

Toelichting

Algemeen
Met dit formulier moet u de assurancerapportage over de juistheid van de bekostigingsgegevens, met vermelding van het betreffende BRIN-nummer of de betreffende BRIN-nummers voorzien van een handtekening voor 1 juli 2018 indienen. DUO ontvangt deze gegevens bij voorkeur digitaal.

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

Jaarverslag 2017

8 juni 2018

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Stichting Tangent, Palet van basisscholen en peuterspeelzalen

	Pagina
Bestuursverslag	1
Jaarrekening	
Algemene toelichting	50
Balans per 31 december 2017 (na voorstel resultaatbestemming)	53
Staat van baten en lasten over 2017	54
Kasstroomoverzicht over 2017	55
Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2017	56
Overzicht verbonden partijen	61
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	61
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	62
Wet Normering Topinkomens (WNT)	65
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Controleverklaring	68
(Voorstel) bestemming van het resultaat	72
Gegevens rechtspersoon	73

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

TANGENT

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

Jaarverslag

2017

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

De Tangent organisatie 4

De Tangent scholen 5

TAKEN RAAD VAN TOEZICHT 6
GOEDKEURING JAARREKENING, BEGROTING EN BESTUURSVERSLAG 7
LEERLINGAANTAL EN PROGNOSES 8
GMR 9

De Tangent initiatieven 10

RESULTATEN EINDOPBRENGST 11
SCHOOLADVIEZEN 12
KLACHTENREGELING 13
ICT 14
RENOVATIE 15

Tangent als werkgever 16

MEDEWERKERS IN AANTAL 17
ARBEIDSVOORWAARDEN 18
ZIEKTEVERZUIM 19
ZIEKTEVERZUIM 20

De boekhouding van Tangent 21

EXPLOITATIE 22
KENGETALLEN 23
CONTINUÏTEITSPARAGRAAF 24
CONTINUÏTEITSPARAGRAAF 25
CONTINUÏTEITSPARAGRAAF 26
CONTINUÏTEITSPARAGRAAF 27

Scholenoverzicht 28

ACHTHOEVEN 29
AZC PRINSENBOS 30
BERKELOO 31
BERKELOO-VERVOLG 32
DEN BIJSTERE 33
ST. CAECILIA 34
DE COCON 35
D'N HAZENNEST 36
D'N HAZENNEST-VERVOLG 37
DE KLEINE AKKERS 38
LOCHTENBERGH 39
LOCHTENBERGH-VERVOLG 40
DE KRING 41
PRINS BERNHARD 42
DE REGENBOOG 43
RENNEVOIRT 44
STELAERTSHOEVE 45
DE VLASHOF 46
DE WICHELROEDE 47
DE WILDSCHUT 48

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Tangent: we focussen op de sterke kanten van het kind

Hoe zorgen we ervoor dat Tangent goed voorbereid is op de toekomst? Daar zijn we volop mee bezig en ook in 2017 stond dat hoog op de agenda. Wat houdt dat in?

Wij vinden het belangrijk dat scholen hun eigen gezicht hebben en houden. Dat doen we door de ondersteuning van het bestuursbureau uit te bouwen. We willen onnodige ballast voor de scholen afvangen en uiteenlopende onderwijskundige ontwikkelingen vanuit het bestuursbureau versterken. Het gaat om het benutten van schaalvoordelen. Maar wel in samenspraak met de scholen. Het gaat erom dat we samen de synergie van Tangent steviger maken.

Het uitgangspunt is dat leerlingen op de Tangent-scholen hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen. Differentiatie is hierbij het sleutelwoord. Niet alleen hebben onze scholen hun eigen gezicht, ook binnen de scholen is het de kunst om elk kind zo goed mogelijk 'op maat' te bedienen. Door lesmethoden aan te passen, door de deskundigheid bij de leerkrachten te vergroten, door de omstandigheden te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan het slim inpassen it-middelen.

ONDERWIJS AFSTEMMEN OP HET KIND

Onze scholen kleuren mee met de wijk. We willen zo dicht mogelijk aansluiten bij de leefomgeving van het kind en bouwen wij aan de relatie met ouders. Op allerlei manieren. Zo richten we ouderkamers in en door te erken met apps kunnen ouders ons gemakkelijker bereiken.

Natuurlijk moeten we voldoen aan de eisen van de inspectie. De weg die we hiervoor bewandelen hangt nauw samen met de omgeving waar de kinderen vandaan komen. Boden scholen in vroeger tijden lange tijd maar 1 smaak, nu streven we naar onderwijs dat zich aanpast aan het kind. Dat vraagt om zelfstandige, deskundige leerkrachten die elke situatie en elk kind weten te doorgronden.

Vandaar dat Tangent veel accent legt op de verdere professionalisering van het personeel. De veranderingen in de maatschappij gaan steeds sneller en het is de kunst daar zo goed mogelijk op in te spelen. Tangent gaat voor goed passend onderwijs, of nog beter gezegd, voor echt thuisnabij-onderwijs. We willen dat zoveel mogelijk kinderen uit de buurt bij onze scholen terecht kunnen. Dat lukt alleen als ons onderwijzend personeel in staat is ook het niet-gemiddelde kind goed te bedienen. We willen het management van de klas verder verbeteren om zo ook beter te kunnen omgaan met verschillen in de klas. Waar vroeger een kind al snel werd doorverwezen naar het speciaal onderwijs, willen onze scholen hiervoor -zo mogelijk- zelf een oplossing bieden. Dat betekent dat we hogere eisen stellen aan het analytisch vermogen en de handelingsbekwaamheid van onze leerkrachten zodat ze gemakkelijker kunnen omgaan met kinderen met gedragsproblemen of met een beperking.

ZELFREDZAAMHEID EN ZELFVERTROUWEN VERGROTEN

Het is de kunst van het onderwijs om de sterke kanten van elk kind te versterken. Daarmee vergroten we de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van het kind waardoor het sterker de maatschappij ingaat. Bij Tangent zoeken we naar de punten die een kind laten slagen.

Als we terugkijken op 2017, kunnen we dan spreken van een geslaagd jaar? Ja! Het aantal kinderen blijft mooi op peil. Het ziekteverzuim van kinderen en personeel is laag. En ook het verloop van leerkrachten is bij ons beperkt. Dat alles zien we als een compliment. De motivatie is groot. Binnen Tangent trekken we steeds meer samen op, en wisselen we in toenemende mate kennis en ervaringen tussen de scholen uit. Zo groeien we als organisatie en daar profiteert iedereen van. Tegelijkertijd wilden we in 2017 met elkaar dé erkenning van de politiek bewerkstelligen die het primair onderwijs verdient. Kwalitatief wordt daar een topprestatie geleverd en brengen wij met z'n allen een enorme dosis energie in, noodzakelijk ook. De werkdruk is doodeenvoudig te hoog opgelopen. Daar moet een kentering in worden aangebracht. Een stakingsactie was daarbij helaas een onvermijdelijke actie.

College van bestuur van Tangent

Alina Kuiper — *Voorzitter*
Toon Godefrooij — *Lid*

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

01 De Tangent-organisatie

STICHTING TANGENT

Zestien scholen verspreid over 18 gebouwen en het bestuursbureau vormen samen Tangent. Met zo'n 4800 leerlingen en 460 medewerkers organiseert Tangent onderwijs. Het gaat altijd om onderwijsontwikkeling, professionalisering, kwaliteit en diversiteit. En om het aanbieden van verscheidenheid: gedifferentieerd onderwijs. Tangent geeft meer en meer invulling aan thuisnabij onderwijs. Elke school heeft een eigen gezicht. Het bestuur stimuleert de scholen zo op te treden dat de relatie met de omgeving en de wijk voelbaar is. Scholen ontwikkelen waar het maar enigszins mogelijk is eigen beleid. Bestuurlijke kaders zijn ruim. Collectiviteit is geen doel maar een middel. De grondhouding is vertrouwen te stimuleren, initiatief te nemen en niet alleen aan de hand van zekerheden plannen te ontwikkelen.

KERNACTIVITEITEN

Stichting Tangent biedt voor alle gezindten basisonderwijs in de regio Tilburg. Ook peuterspeelzaalwerk in Udenhout maakt deel uit van Tangent. Op en bij de Tangent-scholen bieden wij door samenwerking met ketenpartners, buitenschoolse activiteiten aan die passen bij ons aangeboden onderwijs. Onze scholen zijn heel divers. Die verschillen maken het onderwijs krachtig. Wij houden rekening met de omgeving, gevoed door ouders, kinderen en buurten. De scholen representeren de buurt waarin zij staan. Tangent-scholen zijn verschillend, maar werken toch intensief samen. Zij versterken elkaar door de verschillen te gebruiken voor hun individuele ontwikkeling.

DE ORGANISATIE

Stichting Tangent werkt met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. Het College van Bestuur bestuurt, de Raad van Toezicht ziet toe op het bestuur. Zij gebruiken de Code Goed Bestuur om te monitoren hoe er wordt bestuurd en hoe de bestuurlijke lijn zich ontwikkelt. Dat doen zij door in teams te evalueren hoe het College haar functie vervult op de terreinen Onderwijs & Kwaliteit, HRM, Financiën. De audit-commissie richt zich vooral op interne risicobeheersing en controlesystemen. De audit-commissie neemt de controlerende taak van het bestuur niet over, maar zorgt ervoor dat de Raad van Toezicht de controlerende taak beter kan uitvoeren, bijvoorbeeld door de besluitvorming in het bestuur voor te bereiden.

MISSIE EN VISIE

MISSIE

Op onze scholen en peuterspeelzalen begeleiden wij kinderen in de leeftijd van 2-12 jaar in hun persoonlijke ontwikkeling. Wij zorgen ervoor dat zij zelfbewust en reflecterend participeren in een steeds veranderende samenleving. Wij doen dit door hen een inspirerende en uitdagende leeromgeving te bieden.

VISIE

In 2019 zijn onze scholen professionele leergemeenschappen waar zelfbewuste kinderen en medewerkers, samen met ouders/verzorgers, werken aan ontwikkeling. De leergemeenschappen zijn spiegels van de leefomgeving en veranderingen in de samenleving. Dit is zichtbaar in het eigentijdse onderwijsaanbod en de leeromgeving. Persoonlijk eigenaarschap (ik) naast verbinding met elkaar (samen) zijn belangrijke waarden voor medewerkers en kinderen.

DE STRATEGISCHE AMBITIES

Wij bieden toekomstgericht onderwijs. Hiermee versterken wij het leren van en met elkaar, het in verbinding staan met anderen, eigenaarschap en het geïnspireerd worden. Het Essentieel Leren is hiervoor een belangrijk uitgangspunt.
Wij spelen een actieve rol in de directe omgeving: leren van en met elkaar komt mede tot stand door het in verbinding zijn met onze omgeving. Betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van kinderen, netwerken in en buiten de school en afstemming met samenwerkingspartners zijn belangrijk.
Al onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar: professionele leergemeenschappen zijn gebaseerd op medewerkers die vakbekwaam zijn en blijven door eigenaarschap te nemen voor hun ontwikkeling.

GEGEVENS

Stichting Tangent
J. Asselbergsweg 80, 5026RR Tilburg

T 013 5229250
E info@tangent.nl
W www.tangent.nl

Aantal scholen	16
Aantal gebouwen	18
Aantal leerlingen per 31 december 2017	4716
Aantal medewerkers per 31 december 2017	474

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De Tangent-scholen, het CvB

Basisschool	Adres	Directeur
Achthoeven	Perweide 5, 5071 AC Udenhout	De heer R. Los
AZC Prinsenbos	Prinsenbos 26, 5126 ND Gilze	De heer W. Klein (a.i.)
Berkeloo	Hazelaarlaan 32, 5056 XN Berkel-Enschot	Mevrouw C. Visschers
Den Bijstere	Daltonerf 8, 5014 HZ Tilburg	De heer G. Moolhuijsen
St. Caecilia	Schoolmeesterstraat 2, 5056 KK Berkel-Enschot	De heer T. van Tilburg
De Cocon	Hoefstraat 173, 5014 NK Tilburg	Mevrouw I. Voorn
D'n Hazennest	Vermeulenstraat 30, 5012 HB Tilburg	De heer H. van Hal
De Kleine Akkers	Burg. Philipsenstraat 2, 5051 CR Goirle	Mevrouw B. Smit
De Lochtenbergh	Perosistraat 150, 5049 LP Tilburg	De heer G. Baan (a.i.)
De Kring	Isabella van Spanjestr 2, 5122 LE Rijen	De heer G. Kooman
Prins Bernhard	Cederstraat 4, 5037 JD Tilburg	Mevrouw E. Hart
De Regenboog	Dirigentenlaan 17, 5049 EA Tilburg	Mevrouw P. Smit
Rennevoirt	A. van Dijcklaan 1, 5056 CP Berkel-Enschot	De heer R. Paridaans
Stelaertshoeve	Eilenbergstraat 258, 5011 EC Tilburg	De heer F. Storm
De Vlashof	Bartokstraat 131, 5011 JB Tilburg	De heer T. van Gurp
De Wichelroede	Van Heeswijkstraat 1b, 5071 CT Udenhout	De heer H. van der Velde
De Wildschut	Raadhuisstraat 3, 5126 Gilze	De heer W. Klein (a.i.)

COLLEGE VAN BESTUUR

Het College van Bestuur (CvB) is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van Stichting Tangent en alle scholen die onder Tangent vallen. Het CvB bereidt het strategisch beleidsplan voor en zorgt voor de dagelijkse gang van zaken in de scholen. In 2017 bestond het College van Bestuur uit Alina Kuiper *(voorzitter)* en Toon Godefrooij *(lid)*.

DE RAAD VAN TOEZICHT 2017

De Raad van Toezicht van Stichting Tangent werd in het verslagjaar 2017 gevormd door:

- Mevrouw drs. D. van Kelle *(voorzitter)*;
- Mevrouw dr. A.W.E.A. Bakx *(vicevoorzitter)*;
- De heer drs. W.T.J. Dankers *(lid)*;
- Mevrouw B. Rombouts *(lid)*;
- De heer M. Staats *(lid)*.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

ROOSTER VAN AFTREDEN

Volgens de statuten van Stichting Tangent wordt een lid van de Raad van Toezicht benoemd voor een termijn van drie jaar. De termijn kan met maximaal twee termijnen van elk drie jaar twee keer verlengd worden. Het rooster van aftreden wordt in 2018 aangepast aan de nieuwe Code Goed Bestuur Primair Onderwijs die uitgaat van maximaal twee perioden van vier jaar.

	Lid sinds	Termijn	Einde totale termijnen
W. Dankers	01-01-2011	3e	31-12-2019
Mevrouw D. van Kelle	01-04-2012	2e	31-03-2021
Mevrouw A. Bakx	01-04-2012	2e	31-03-2021
Mevrouw B. Rombouts	01-01-2016	1e	31-12-2024
M. Staats	01-01-2017	1e	31-12-2026

AANDACHTSGEBIEDEN BINNEN DE RAAD VAN TOEZICHT, HOOFD- EN NEVENFUNCTIES

De heer W. Dankers	
Aandachtsgebieden	Organisatie en financiën; auditcommissie
Hoofdfunctie	Hogeschooldocent Economie Avans Hogeschool
Nevenfuncties	Voorzitter geschillencommissie Zayaz te 's-Hertogenbosch

Mevrouw D. van Kelle	
Aandachtsgebieden	Voorzitter, organisatie, coördinatie en communicatie; remuneratiecommissie
Hoofdfunctie	Voorzitter College van Bestuur Stichting Markland College
Nevenfuncties	Voorzitter bestuur Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Roosendaal e.o. en lid Raad van Toezicht Stichting Cito

Mevrouw A. Bakx	
Aandachtsgebieden	Vicevoorzitter, organisatie, onderwijs, kwaliteit; commissie Onderwijs en Kwaliteit
Hoofdfunctie	Lector Leren & Innoveren en voorzitter examencommissie masteropleidingen bij Fontys Hogeschool Kind & Educatie
Nevenfuncties	Uitgeverij Coutinho, uitgeverij Van Gorcum en uitgeverij Pica

Mevrouw B. Rombouts	
Aandachtsgebieden	Organisatie, onderwijs, kwaliteit; auditcommissie Onderwijs en Kwaliteit
Hoofdfunctie	Interim-manager en onderwijsadviseur, coach
Nevenfuncties	Voorzitter bestuur Stichting voor de Verandering (dagbesteding), lid familiecommissie ouderinitiatief De Toekomst; lid bestuur huurdersvereniging Kleurrijk, lid van Raad van Toezicht Combinatie Jeugdzorg Eindhoven

De heer M. Staats	
Aandachtsgebieden	Organisatie en hrm, remuneratiecommissie en auditcommissie Financiën
Hoofdfunctie	Politie Nederland; per 1 oktober 2017 manager bij Stichting Prisma
Nevenfuncties	Lid Raad van Advies Hogeschool Avans

TAKEN RAAD VAN TOEZICHT

Op grond van de statuten van Tangent heeft de Raad van Toezicht een aantal taken:

- De Raad van Toezicht houdt toezicht en controle op de verwezenlijking van de grondslag en doelstelling van de stichting. Ook ziet de Raad erop toe of de stichting het strategisch beleid en het managementstatuut naleeft, houdt de RvT toezicht en controle op het functioneren van het College van Bestuur, het belang van het onderwijs, de algemene gang van zaken binnen de stichting en voor zover bij wet- of regelgeving is voorgeschreven. De Raad van Toezicht oefent tevens die taken en bevoegdheden uit, die haar zijn opgedragen of toegekend.
- De Raad van Toezicht fungeert als werkgever van de leden van het College van Bestuur. Daartoe behoren alle arbeidsrechtelijke bevoegdheden en verplichtingen.
- De Raad van Toezicht benoemt een registeraccountant, die conform artikel 17 lid 4 de jaarstukken controleert en hiervan aan de Raad van Toezicht verslag doet.
- De Raad van Toezicht stelt met inachtneming van het bepaalde in deze statuten een reglement voor de Raad van Toezicht vast, dat nadere regels bevat over de wijze waarop hij zijn toezichthoudende taak ten opzichte van het College van Bestuur uitoefent.
- De Raad van Toezicht stelt de (meerjaren)begroting en de jaarstukken vast.
- De Raad van Toezicht staat het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd met raad ter zijde.

VERGADERINGEN/BIJEENKOMSTEN

De Raad van Toezicht kwam in 2017 5 keer bijeen in een reguliere vergadering. Ook het College van Bestuur was daarbij aanwezig.

Op 8 mei en 4 december 2017 woonden drie leden van de Raad van Toezicht een gedeelte van de GMR vergadering bij.

De remuneratiecommissie heeft in juni 2017 voortgangsgesprekken gevoerd met de bestuurders. De commissie Onderwijs en Kwaliteit heeft in mei en november 2017 de onderwijsopbrengsten van de Tangentscholen besproken. In mei 2017 heeft de auditcommissie Financiën overleg gehad over de financiële stand van zaken per 1 mei 2017, en in december 2017 over de (meerjaren)begroting 2018 2021. De Auditcommissie Onderwijs en Kwaliteit is tweemaal in gesprek gegaan met het CvB. Uiteraard was onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg het onderwerp van gesprek. Zinvolle en betekenisvolle reflecties op de systematisch ingezette verbeteracties vonden plaats.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De leden van de Raad van Toezicht bezochten in 2017 een aantal scholen en voerden gesprekken met directies en medewerkers. Het doel van deze bezoeken en bijeenkomsten is het verwerven van een goed beeld van Tangent in de praktijk zodat de Raad van Toezicht (nog) beter inhoud kan geven aan haar rol.

GOEDKEURING JAARREKENING, BEGROTING EN BESTUURSVERSLAG

De Raad van Toezicht heeft de jaarrekening 2016 en het bijbehorende bestuursverslag goedgekeurd. Ook keurde de RvT de bijstelling van de begroting 2017 (die is verwerkt in de begroting van 2018) en de meerjarenbegroting 2018-2021 goed.

De Raad heeft overleg gepleegd met de accountant over de jaarrekening 2016 en het accountantsverslag uitgebreid besproken Het gaat om de bevindingen van de accountant met betrekking tot bedrijfsprocessen, financiële prestaties en effecten van de ingezette middelen.

2 februari, reguliere vergadering	
Onderwerpen	Ontwikkelingen in de organisatie, de onderwijskwaliteit, de (meerjaren)begroting 2017 2020, het reglement van de Raad van Toezicht, het toezichtkader.
Besluiten	De Raad van Toezicht geeft zijn goedkeuring aan: o De (meerjaren)begroting 2017-2020; o Het reglement en het toezichtkader van de Raad van Toezicht.

30 maart, reguliere vergadering	
Algemeen	De heer Staats, lid sinds 1 januari 2017, neemt voor het eerst formeel deel aan een vergadering van de Raad van Toezicht.
Onderwerpen	Zaken die spelen binnen Tangent, de schoolbezoeken aan De Wildschut en De Lochtenbergh, de onderbouwing voor de principes van Essentieel Leren, de profielschets voor leden van de Raad van Toezicht.

8 juni, reguliere vergadering	
Onderwerpen	Ontwikkelingen in de Tangentorganisatie, de bestuurs- en managementfilosofie en het managementstatuut, het jaarverslag en de jaarrekening 2016, het treasurystatuut, het schoolbezoek aan Achthoeven, de onderwijsopbrengsten, de voortgangsgesprekken met het College van Bestuur, de financiële stand van zaken, de bestuursrapportage van het College van Bestuur, de zelfevaluatie. Het accountantsteam is aanwezig om de jaarrekening 2016 te bespreken en goed te keuren.
Besluiten	De Raad van Toezicht geeft zijn goedkeuring aan: o Het managementstatuut Tangent 2017; o Het treasurystatuut; o Het jaarverslag 2016. De Raad van Toezicht stelt de jaarrekening 2016 vast.

25 september, reguliere vergadering	
Onderwerpen	De gang van zaken binnen Tangent, de staking op 5 oktober 2017, de deelname aan de ICT coöperatie, de bestuursrapportage van het College van Bestuur, de identiteit van Tangent, verdere bespreking van de profielschetsen voor de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht.
Besluit	De Raad van Toezicht keurt de deelname aan de ICT-coöperatie goed, onder voorbehoud van de bijbehorende kosten.

18 december, reguliere vergadering	
Onderwerpen	De stand van zaken in ontwikkelingen binnen Tangent, de (meerjaren)begroting 2018-2021, de onderwijskwaliteit, de studiereis Essential Schools, de organisatie inrichting, het profiel voor leden van de Raad van Toezicht, de aanpassing van de statuten en het huishoudelijk reglement van de Raad van Toezicht aan de Code Goed Bestuur, het schoolbezoek aan Rennevoirt.
Besluiten	De Raad van Toezicht keurt de bijstelling van de (meerjaren)begroting 2018 goed. Verder wordt de gesprekkencyclus van het College van Bestuur vastgesteld.

HONORERING

De honorering voor de leden van de Raad van Toezicht zit ruim binnen de normen van de adviesregeling 'Honorering voor Raden van Toezicht van onderwijsinstellingen' van de VTOI.

BESTUURSBUREAU

In 2017 veranderden we de naam van het stafbureau in bestuursbureau. Ook keken we naar een andere invulling van taken, rollen en verantwoordelijkheden. het bestuursbureau. We hebben vastgesteld dat een stevig hart voor de totale organisatie nodig is om de ontwikkeling van adequaat beleid te garanderen en de beheersing van bedrijfsprocessen te verzekeren. Onderwijs, daar draait het om. Dat moet goed zijn. Het moet doorlopend evolueren en elk kind van passend onderwijs voorzien waardoor de talenten, in al haar verschijningsvormen bij de kinderen, maximaal kunnen ontpoppen. Tangent wil mijlenver verwijderd blijven van eenheidsworst maar wil door dwarsverbanden tussen de scholen te leggen, door uitwisseling van kennis en kunde onderwijsontwikkeling bevorderen. Specialistische kennis en vaardigheden, geconcentreerd in één of een beperkt aantal medewerkers op het bestuursbureau vormt de garantie voor een voortgaande onderwijsontwikkeling voor de kinderen.

NOODZAAK SPECIALISTISCHE KENNIS

Het is een logisch gevolg van de omstandigheden die voor het primair onderwijs zijn veranderd. We kunnen het niet meer doen met een vrijwilligersbestuur. Er is meer dan geregeld zeer specialistische kennis nodig om adequaat vanwege wet- en

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

regelgeving te reageren. Alles wat speelt op het vlak van personeelszaken is daarvan een levend bewijs. De gevolgen van de wet Poortwachter zijn niet volledig en adequaat af te handelen door de directeuren. Een aantal jaren geleden gold dit wel. Een dergelijk gegeven geldt als bewijs voor de noodzaak van een goed en kwalitatief goed opgetuigd apparaat en is meer en meer nodig te beschikken over specialistische achtergrondinformatie over ziekteverzuim-begeleiding.

EEN VERANDERENDE ORGANISATIE

In 2017 zijn we op zoek gegaan naar de noodzakelijke omvang en gewicht van een bestuursbureau: welke functies moeten we inrichten en welke taakomvang is nodig? Hoe stemmen we de werkzaamheden tussen directeuren en het bestuursbureau onderling af? Immers hetgeen tot voor enkele jaren geleden logisch thuishoorde in het takenpakket van directeuren verdient een andere plek binnen de nieuwe organisatie die Tangent voor ogen staat.

Per saldo gaat het er om een organisatie die lean and mean is ingericht, passend bij de omstandigheden van vandaag. Het gaat er om een organisatie in te richten die efficiënt is, die de benodigde kwaliteit in zich draagt en gegarandeerd voorwaarden schept waardoor het onderwijs zich goed ontwikkelt.

Het nieuwe bestuursbureau is de belichaming van deze ambitie. In 2018 moet dit proces worden afgerond.

TAKEN

Het bestuursbureau arrangeert alle voorzieningen en acties die voor Tangent als totaal gelden. Individuele scholen kunnen steunen op kwaliteiten van specialistische kennis die in het bestuursbureau is samengebracht. Een belangrijk resultaat uit 2017 is de herschikking en verbetering van de vervanging van personeel. Maar er is meer wat het bestuursbureau levert aan en voor alle Tangent-scholen. Wij noemen financieel administratieve ondersteuning, steun bij onderwijsontwikkeling, it-technologie en diverse platfora voor netwerken op uiteenlopende deskundigheidsterreinen.

LEERLINGAANTAL EN PROGNOSES

Aantal leerlingen	Geteld	Geteld	Verwacht	Verwacht
Basisschool	**1 oktober 2016**	**1 oktober 2017**	**1 oktober 2018**	**1 oktober 2019**
Achthoeven	346	320	305	285
AZC Prinsenbos	75	109	80	80
Berkeloo	451	419	382	372
Den Bijstere	265	248	246	247
St. Caecilia	326	367	412	438
De Cocon	230	239	245	247
D'n Hazennest	477	493	483	486
De Kleine Akkers	148	143	150	156
De Lochtenbergh	318	320	306	290
De Kring	261	273	277	281
Prins Bernhard	176	164	153	151
De Regenboog	221	238	244	245
Rennevoirt	294	320	335	352
Stelaertshoeve	372	370	371	362
De Vlashof	216	231	236	239
De Wichelroede	285	273	270	271
De Wildschut	201	189	180	177
Totaal	**4662**	**4716**	**4685**	**4679**

GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Per school kunnen medewerkers en ouders invloed uitoefenen op het schoolbeleid. Dat gebeurt via de Medezeggenschapsraad (MR). Tangent heeft ook een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Die bestaat uit vijf ouders en acht personeelsleden. Voor twee scholen was er een vacature. De GMR vertegenwoordigt de aangesloten scholen (16) en de peuterspeelzaal. Naast de formele bevoegdheden is de raad sparringpartner voor het College van Bestuur en een kanaal voor ouders en personeel om met vragen of opmerkingen over het beleid van de stichting te komen. De GMR heeft ook minimaal twee keer per jaar overleg met de Raad van Toezicht.

GA NAAR RAAD VAN TOEZICHT ›

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

PROACTIEF

De GMR wil zich proactief opstellen. In het schooljaar 2016-2017 is zes keer vergaderd en in de periode van september t/m december 2017 drie keer. De GMR gaf over de periode 2016/2017 een eigen jaarverslag. Ook heeft de raad een eigen nieuwsbrief

BEKIJK NIEUWSBRIEF >

BREED SCALA AAN ONDERWERPEN

De onderwerpen die aan de orde komen zijn heel verschillend. Dit zijn de onderwerpen die in 2017 zoal aan de orde kwamen:

- Notitie startende leerkracht
- Doelstellingen GMR
- Sociale veiligheidsbeleid
- Bestuurs- en managementfilosofie
- Toelatingsbeleid
- Mobiliteitsbeleid
- Verzuimrapportage ARBO
- Staking
- Financieel beleidsplan
- Begroting
- Werken in werkgroepen binnen de GMR

EIND 2017 BESTOND DE GMR UIT:

Namens de ouders:	
Vacature	De Achthoeven, Udenhout
Vacature	Prins Bernhard, Tilburg
Jan-Hein Kremers	St. Caecilia, Berkel-Enschot
Gea Schaap (voorzitter)	De Kring, Rijen
Rob Giepmans	Kleine Akkers, Goirle
André Verhoof	De Cocon, Tilburg
Vacature	Berkeloo
Mardet de Kort	D'n Hazennest

Namens de personeelsleden:	
Manon van Mol	Rennevoirt, Berkel-Enschot
Jan-Willem Verhoeven	Achthoeven, Udenhout
Nienke Meij	De Regenboog, Tilburg
Annemieke van Fessem (secretaris)	De Wildschut / Prinsenbos, Gilze
Saskia Maes	Stelaertshoeve, Tilburg
Ilona van de Ven	Lochtenberg, Tilburg
Maria Werkhoven	Den Bijstere, Tilburg
Carolien Deliën	De Vlashof, Tilburg

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

02 Tangent-initiatieven

Onderwijs voor kinderen

Het afgelopen jaar is verder vorm en inhoud gegeven aan het strategisch beleidsplan 'Sterk in de basis' 2016-2020. Daarin stonden opnieuw onze drie ambities centraal:

> *We bieden toekomstgericht onderwijs.*
> *Wij spelen een actieve rol in de directe omgeving.*
> *Al onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar.*

Onderwijsontwikkeling

ESSENTIEEL LEREN

De principes van het Essentieel Leren vormen samen met de principes van de 21st Century Skills, het didactisch en pedagogisch kompas van het strategisch beleidsplan van Stichting Tangent. In 2017 hebben we dit onderwerp op verschillende manieren verder verkend en ons daar een beeld van gevormd.

ONDERZOEK ESSENTIEEL LEREN

In het najaar van 2016 heeft de werkgroep Essentieel Leren met de Raad van Toezicht in de directieraad veel gesproken over het hoe en waarom van het Essentieel Leren. Er was behoefte om de uitgangspunten en wetenschappelijke onderbouwing van het Essentieel Leren beter te onderzoeken en in kaart te brengen. De werkgroep Essentieel Leren heeft een document-onderzoek uitgevoerd en schreef daarover een rapport. Het rapport is een leidraad voor vervolggesprekken en legt uit waarom Stichting Tangent in het Essentieel Leren gelooft en de uitgangspunten ervan omarmt.

De beleidsmedewerker onderwijs en kwaliteitszorg heeft een tweede rapport geschreven over Essentieel Leren. Aan de hand van een literatuurstudie is de relatie tussen wetenschappelijke bevindingen over goed onderwijs en Essentieel leren onderzocht. Het rapport geeft antwoord op de vraag welke elementen in het onderwijs wetenschappelijk onderbouwd zijn en in hoeverre er een relatie is tussen deze elementen en Essentieel Leren.

STUDIEREIS

In november is een delegatie van Stichting Tangent op studiereis geweest naar New York en Boston. De delegatie bestond uit één directeur, twee beleidsmedewerkers van het bestuursbureau en de voorzitter van het College van Bestuur. Zij bezochten vijf Essentials schools en kregen zo een beeld van hoe essentieel leren, waarden-gestuurd en pedagogisch onderwijs wordt vormgegeven.

De delegatie heeft een presentatie gemaakt over hun ervaringen. Die hebben ze in 2017 met het directieberaad gedeeld. In 2018 gaan zij hiermee verder.

In 2018 staat een nieuwe studiereis op het programma. Hieraan zullen zeven koppels van een directielid en een leerkracht deelnemen.

INSPIRATIEAVONDEN

Er vonden dit jaar 3 Tangent-inspiratieavonden plaats. De eerste avond met Mark Mieras ging over '9 misverstanden over leren'. De andere twee avonden vonden er lezingen plaats van Bernolf Kramer en Martijn Schoormans over 'Ben je nou helemaal digitaal geletterd?!' en van Marianne den Otter over 'Gepersonaliseerd leren, voicing en de Leerkracht van de leerling'.

STUDIEDAG PERSONEEL TANGENT

De jaarlijkse studiedag voor alle Tangent-personeelsleden stond dit jaar gepland op 5 oktober. Die ging niet door vanwege de staking PO- in Actie. De studiedag is verplaatst naar 22 oktober 2018.

Schoolontwikkeling

OPBRENGSTEN

Doel van Stichting Tangent is dat alle scholen een basisarrangement van de inspectie hebben. Daarvoor moeten alle scholen minimaal voldoende eindopbrengsten behalen. Deze opbrengsten zijn gerelateerd aan de gewogen schoolpopulatie van de scholen.

SCHOLEN MONITOREN

In 2017 namen alle scholen de jaarlijkse eindtoets af. Per school maakten alle leerlingen dezelfde eindtoets. Ook leerlingen die ingeschreven staan op een school, maar onderwijs volgen op een andere locatie, bijvoorbeeld de Topklas. De inspectie keurde zes verschillende toetsen goed. Zes scholen kozen voor de eindtoets IEP, twee scholen voor de eindtoets Route 8 en acht scholen namen de Centrale Eindtoets af. We kunnen de scores niet met elkaar vergelijken omdat de toetsen een andere manier van meten gebruiken. Daarom krijgen de scholen de beoordeling 'voldoende' of onvoldoende.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

DIT ZIJN DE RESULTATEN VAN DE EINDOPBRENGSTEN:

Eindopbrengsten 2017						
Basisschool	**Gewicht**	**Ondergrens**	**Score**	**Keuze eindtoets**	**Uiteindelijk oordeel**	**Aantal leerlingen**
Achthoeven	0%	535,2	**533,8**	Centrale Eindtoets	**onvoldoende**	61
Berkeloo	1%	202,6	**211,9**	Route 8	**voldoende**	72
Den Bijstere	7%	79,0	**83,5**	IEP	**voldoende**	42
St. Caecilia	1%	535,1	**541,9**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	40
De Cocon	30%	75,4	**80,0**	IEP	**voldoende**	38
D'n Hazennest	11%	533,5	**535,6**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	43
De Kleine Akkers	1%	79,9	**80,4**	IEP	**voldoende**	20
De Lochtenbergh	58%	527,3	**528,7**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	38
De Kring	3%	79,6	**84,4**	IEP	**voldoende**	29
Prins Bernhard	13%	533,2	**534,4**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	24
De Regenboog	33%	530,1	**530,9**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	22
Rennevoirt	2%	201,8	**211,8**	Route 8	**voldoende**	30
Stelaertshoeve	12%	78,2	**81,5**	IEP	**voldoende**	48
De Vlashof	37%	529,6	**529,8**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	18
De Wichelroede	4%	79,4	**83,8**	IEP	**voldoende**	35
De Wildschut	11%	533,5	**536,2**	Centrale Eindtoets	**voldoende**	26

Eén school scoorde een onvoldoende op de eindopbrengsten. In 2016 waren dat er nog 7. Onze interventies in 2017 hebben geholpen. In 2017 en 2018 richten we onze aandacht verder op het behouden van deze resultaten.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

DOORSTROOM

Tangent vindt het belangrijk om te weten of de leerlingen van groep 8 goed terecht zijn gekomen in het voortgezet onderwijs. Om dit goed te kunnen beoordelen kijken we naar het schooladvies en naar waar de kinderen na 3 jaar zitten in het voortgezet onderwijs.

WELKE SCHOOLADVIEZEN KREGEN DE LEERLINGEN IN 2013-2014 EN WAAR KWAMEN ZE IN 2016-2017 TERECHT?

Basisschool *(totaal)*	Op advies	Onder advies	Boven advies	Onbekend
Basisschool Achthoeven*(49)* 06HK-000	73,5 %	8,2 %	16,3 %	2,0 %
Basisschool Rennevoirt*(49)* 07CJ-000	73,5 %	14,3 %	12,2 %	
De Cocon *(24)* 06IA-000	70,8 %	8,3 %	16,7 %	4,2 %
Jenaplanschool De Kleine Akkers*(16)* 03WT-000	68,8 %	6,3 %	25,0 %	
Basisschool Stelaertshoeve*(55)* 11KC-000	67,3 %	5,5 %	23,6 %	3,6 %
Basisschool Berkeloo*(95)* 03MK-000	66,3 %	2,1 %	31,6 %	
Basisschool De Wichelroede*(52)* 09KK-000	63,5 %	15,4 %	19,2 %	1,9 %
Basisschool Den Bijstere*(21)* 06WT-000	61,9 %	33,3 %	4,8 %	
Basisschool de Regenboog*(36)* 09JP-000	61,1 %	8,3 %	11,1 %	19,4 %
Basisschool St Caecilia *(46)* 06HW-000	60,9 %	13,0 %	26,1 %	
Jenaplanbasisschool De Kring*(45)* 06WC-000	57,8 %	15,6 %	26,7 %	
Basisschool Prins Bernhard*(24)* 15JU-000	54,2 %	8,3 %	29,2 %	8,3 %
De Wildschut*(31)* 06CS-000	48,4 %	12,9 %	38,7 %	
Basisschool Den Hazennest*(52)* 11VR-000	48,1 %	11,5 %	34,6 %	5,8 %
Basisschool De Lochtenbergh*(25)* 10EZ-000	48,0 %	12,0 %	12,0 %	28,0 %
Basisschool de Vlashof*(26)* 10WH-000	46,2 %	30,8 %	3,8 %	19,2 %
O.C. School Prinsenbos *(22)* 06CS-001	4,5 %			95,5 %

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

OPBRENGSTEN SOCIALE VEILIGHEID

In 2017 namen alle scholen de veiligheidsmonitor van Vensters PO af. Naar aanleiding van de resultaten vonden daar waar nodig interventies plaats. De resultaten van de monitor zijn in het netwerk coördinatoren sociale veiligheid besproken. Ook is gesproken over de invulling van het coördinatorschap in de praktijk.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gemiddelde cijfer van de resultaten van de vragen over de sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen voor de scholen.

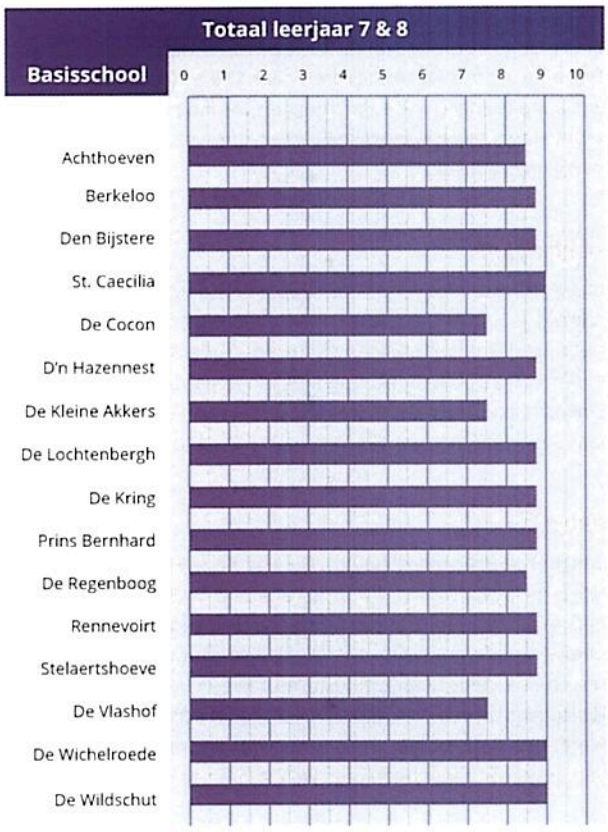

INSPECTIEBEZOEKEN

De Onderwijsinspectie bezocht in 2017 vijf scholen van Tangent: De Wildschut, de Cocon, Rennevoirt, De Vlashof en AZC Prinsenbos. Bij alle scholen werd het basisarrangement gehandhaafd. De onderwijspraktijk van basisschool AZC Prinsenbos is getoetst aan de standaarden uit het (nieuwe) onderzoekskader 2017 primair onderwijs. De onderwijskwaliteit kreeg complimenten en is met een 'goed' beoordeeld.

De voorzitter van het College van Bestuur bezocht in 2017 8 teambijeenkomsten en 2 ouderactiviteiten op verschillende scholen. Ook bezocht de voorzitter scholen in het kader van activiteiten gericht op 'School en omgeving' en werd aandacht besteed aan het werven en selecteren van nieuwe directeuren.

Netwerken

Binnen Tangent zijn er meerdere netwerken waarin ´van en met elkaar leren´ centraal staat. Tangent heeft de volgende netwerken: intern begeleiders, coördinatoren sociale veiligheid, stagecoaches, ICT'ers, intern vertrouwenspersonen, netwerk met thema hoogbegaafdheid, rekencoördinatoren en taalcoördinatoren. De netwerken behandelden de volgende thema's: opbrengsten (cognitief en sociaal), nieuwe wetgeving, invoering van nieuwe systemen, implementatie nieuw beleid, kennis van juridische kaders opfrissen en veelvuldig intervisie.

Klachten en misstanden

NIEUWE KLACHTENREGELING 2017

De leden van de Interne Klachtencommissie, ouders/verzorgers en directies van scholen drongen in 2016 aan op verheldering van de klachtenregeling. In 2017 heeft de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad ingestemd met de nieuwe Klachtenregeling Tangent. Ook beëindigde Stichting Tangent met ingang van september 2017 de samenwerking met de KOMM. Tangent heeft zich aangesloten bij de Landelijke Geschillencommissie.

In de nieuwe klachtenregeling willen we de klachten nog steeds zo goed mogelijk én zoveel mogelijk op de school zelf oplossen. Lukt dat niet, dan kunnen ouders/verzorgers een klacht indienen bij het College van Bestuur. In de regeling staat uitgelegd hoe zij dit kunnen doen. Het College van Bestuur onderzoekt de klacht en doet een uitspraak over de klacht en welke maatregelen nodig zijn om de klacht op te lossen. Het College van Bestuur kan hiervoor de hulp inschakelen van de Interne Klachtencommissie of een extern deskundige. Is een klager het niet eens met de uitspraak van het College van Bestuur dan kan hij nog in hoger beroep bij de Landelijke Geschillencommissie.

Door de nieuwe Klachtenregeling kunnen nu ook medewerkers klachten indienen over bijvoorbeeld disciplinaire maatregelen of contractbeëindiging, over seksuele intimidatie, pesten en een onheuse of onjuiste bejegening.

Het College van Bestuur ontving in de eerste helft van 2017 6 klachten, en handelde die zelf af. In het najaar waren dat er twee, waarvan de KOMM er een behandelde. De klacht werd als onterecht beoordeeld. De meeste klachten zijn in goed overleg opgelost. De interne klachtencommissie hoefde in 2017 niet in actie te komen.

KLOKKENLUIDERSREGELING

Tangent heeft een notitie gemaakt over de regeling omtrent het omgaan met het vermoeden van een misstand, de zogenaamde Klokkenluidersregeling PO.

> *In 2017 is er een tweede externe vertrouwenspersoon aangesteld.*

PASSEND ONDERWIJS

Passend Onderwijs is een uitdaging. Het verlangt van onze collega's in vergelijking met het verleden een andere manier

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

van werken, een andere attentie voor de leerlingen, een ander klassenmanangement. De verschillen tussen de leerlingen zijn groter. Dat vergt een ander stuurmanskunst van leerkrachten. Ook de leerstof moet voor die leerlingen gedifferentieerder zijn. Dat is een leerproces waar we met z'n allen midden in zitten.

Door het Passend Onderwijs zijn de extremen groter binnen de klas. Het is de kunst de extremen goed te bespelen. Ook moeten wij nog beter leren ons idealisme te beteugelen en leerlingen niet in alle gevallen bij ons te houden en te hopen op beter. Kinderen kunnen juist geholpen zijn door een verwijzing naar een andere school op een grotere afstand van thuis zodat een beter passende oplossing wordt geboden aan het individuele kind. Het aantal verwijzingen naar het speciaal (basis)onderwijs stijgt enigszins.

Passend Onderwijs is een intensieve zoektocht naar de juiste plek voor het kind met het oog op de mogelijkheid de best mogelijke leeromstandigheden te creëren.

COMMUNICATIEKANALEN

Technologische ontwikkelingen gaan heel snel. Daardoor ontstaan steeds weer nieuwe gebruikstoepassingen, zoals het gebruik van smartphones. Sociale media zijn inmiddels een van de belangrijkste communicatiekanalen geworden voor mensen onderling. Ze worden niet langer alleen privé gebruikt, maar vooral ook om contact te houden met het zakelijke netwerk. Daarom heeft Stichting Tangent naast de I-Tango sinds 2017 een Twitteracount en een Facebookaccount.

ICT

DRAADLOZE NETWERKEN

Alle scholen van Tangent hebben sinds 2015 draadloze netwerken. Vanaf 2017 heeft de aanschaf en het gebruik van mobiele apparaten een enorme vlucht genomen. Op een aantal scholen zijn Windows-laptops en Chromebooks aangeschaft. Dit kan gevolgen hebben voor het draadloos werken. Daarom is de meerjarenbegroting rekening gehouden met uitbreiding van de capaciteit. Per school wordt bekeken wanneer die uitbreiding noodzakelijk is.

NETWERKBEHEER EN DIGITALE LEEROMGEVING

Tangent is een 3-jarig contract aangegaan met de Rolfgroep. In de zomervakantie van 2017 zijn alle scholen en het bestuursbureau gemigreerd. De bijhehorende leeromgeving is ZuluConnect, een Sinlge-Sign-On omgeving. Alle leerlingen kunnen bij hun persoonlijke opslag, ze kunnen gebruik maken van de oefen- en toetssoftware via Basispoort en ze kunnen werken in Office 365. Leerlingen krijgen voor Basispoort automatisch een account via het Leerling Administratie Systeem. Updates worden automatisch uitgevoerd. De beleidsmedewerker ICT is op zoek naar vervangend programma voor Kurzweil dat leerlingen met dyslexie ondersteunt. Het doel is in het schooljaar 2018-2019 te starten met een nieuw softwareprogramma.

CLOUDBEWEGING

Tangent maakte al gebruik van het systeem Office 365 van Microsoft. Bij de netwerkmigratie in juli en augustus 2017 is alle server-opslag verplaatst naar OneDrive (persoonlijke opslag) en Sharepoint (gedeelde opslag). Hierdoor is het mogelijk flexibel te werken. Dankzij het nieuwe contract met de Rolfgroep hebben we een nieuwe it-omgeving. Nieuwe platfora, in te richten voor specialisten, zijn daarmee onder handbereik. Hoe dan ook biedt de nieuwe omgeving nieuwe mogelijkheden die voor alle medewerkers voordelen en werkgemak kunnen opleveren. Het werken met Sharepoint is onderschat. Daarom krijgen alle teams dit jaar trainingen.
Er is nog een intranet via de website van onze stichting actief. Het doel is om alles te migreren naar Sharepoint. Daarvoor zijn aanpassingen in de inrichting en werking van het Sharepoint startportaal noodzakelijk. Hiervoor wordt een externe partij ingeschakeld.

SCHOOLAPP

In 2017 is voor elke school een app gelanceerd met schoolnieuws, jaarkalender, ziekmelden, groepen en foto's. Ook is het mogelijk pushberichten te sturen. Ouders loggen in met een persoonlijk account. Nog niet alle apps werken even goed. Daarom wordt een extra training georganiseerd. Einde schooljaar 2017-2018 moeten alle apps goed draaien.

PRIVACY

Tangent neemt privacy serieus. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die vanaf mei 2018 geldt, zorgt voor een nog scherpere regelgeving dan de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De beleidsmedewerker ICT werkt samen met andere Tilburgse besturen aan een beleid, bijbehorende stukken en een praktische uitwerking. In schooljaar 2018-2019 wordt een start gemaakt met bewustwording rondom het belang van privacy in het onderwijs en welk gedrag daarbij past.

DEVICES

Scholen kunnen zelf devices aanschaffen zolang het type en de hoeveelheid past binnen de visie en begroting van de school. Per school wordt, indien nodig in overleg met de beleidsmedewerker ICT, bekeken welke apparatuur het beste past bij de school.

DE SCHOOLGEBOUWEN

Jaarlijks doteert Tangent aan de onderhoudsvoorziening. Daarmee bieden we dekking voor het meerjaren onderhoudsplan. Het gaat erom dat alle Tangent schoolgebouwen tenminste op een goed kwaliteitsniveau worden gehouden. Dit doen we door planmatig onderhoud en door calamiteitenonderhoud. We hebben last gehad van de aantrekkende bouwmarkt. De door ons gewenste en geplande diepte investeringen in de gebouwen zijn niet allemaal gerealiseerd. Het calamiteitenonderhoud is wel gerealiseerd: lekkende daken zijn gerepareerd en verstopte rioleringen zijn verholpen. Het planmatig onderhoud, zoals nieuwe vloeren in wc's, zal in 2018 opnieuw moeten worden gepland en is een nieuwe prioriteitstelling aan de orde.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

RENOVATIE RENNEVOIRT

De gemeente vindt dat zij alleen nieuwbouw moet helpen realiseren. Dat betekent dat Tangent geen beroep meer kan doen op bijdragen van de gemeente voor noodzakelijk groot onderhoud aan schoolgebouwen. Dit moeten we voortaan zelf regelen en bekostigen. Vorig jaar schreven we al dat wij vinden dat de gemeente zich ten onrechte op dit punt stelt. Toch hebben we in 2017 basisschool Rennevoirt ingrijpend onder handen genomen. Onze leerlingen en ons personeel hebben recht op een fatsoenlijke leer- en werkomgeving. Hetzelfde vloeroppervlak wordt voortaan intensiever gebruikt en we kunnen een extra groep leerlingen huisvesten. Het gebouw is grondig aangepakt waardoor het er een stuk fraaier uitziet.

BELEID

Belangrijke inspanningen zijn geleverd op landelijk niveau ontwikkelingen te bewerkstelligen die leiden naar een passend advies van de VNG. Haar advies blijkt voor veel gemeentes maatgevend voor de wijze waarop men omgaat met onderwijshuisvesting. Een van de actiepunten is dat de normvergoeding voor nieuwbouw omhoog moet. Het kan niet zo zijn dat nieuwbouwscholen goedkoper gerealiseerd worden dan kantoren. Ook moet renovatie financieel mogelijk gemaakt te worden door de gemeenten, zo is de inzet.
Maar ook op gemeentelijk niveau wordt er gewerkt aan realisatie van langjarig beleid in relatie tot alle schoolgebouwen van alle schoolbesturen in de stad en/of dorp. In samenspraak met alle andere schoolbesturen in de regio ontwikkelen wij een plan dat 16 jaar vooruitkijkt en voorziet waar welke ruimtes kwalitatief in orde beschikbaar moeten zijn voor onze kinderen.

NIEUWBOUW DE WILDSCHUT VAN START

De Wildschut vroeg bijzondere attentie. Alweer jarenlang rekenen wij erop dat nog datzelfde jaar de nieuwbouw zou starten. Gerechtelijke procedures die de gemeente Gilze en Rijen voerde, zijn inmiddels afgerond. De nieuwbouw kan daadwerkelijk starten.

INTENSIEF GEBRUIK RUIMTES

Uit oogpunt van kostenbeheersing is het zeer aantrekkelijk te streven naar volledig bezette schoolgebouwen. Tangent kan tevreden vaststellen dat onze schoolgebouwen intensiever worden gebruikt.

03 Tangent als werkgever

ALGEMEEN

Om de beleidsontwikkeling op personeelsgebied een boost te geven, heeft het College van Bestuur in 2017 een beleidsmedewerker HRM aangesteld (1 fte).

Naast deze beleidsontwikkeling waren belangrijke speerpunten: de ontwikkelingen op het gebied van duurzame inzetbaarheid, kwaliteitsverbetering, ziekteverzuimbegeleiding, professionalisering van de medewerkers, ontwikkeling naar integraal leiderschap voor de directeuren, loopbaanontwikkeling voor de medewerkers, strategisch personeelsplanning en het ontwikkelen van een vaste vervangerspool. Er zijn afspraken gemaakt over de doorontwikkeling en continuiteit hiervan in 2018 en verder.

In 2017 is de afdeling HRM opnieuw ingericht. Nieuw personeel, nieuwe taakopvattingen, nieuwe inzichten. Het gevolg: verfrissing en een inhaalslag. Ook de aansluiting met het strategische beleidsplan is vormgegeven.

Het afgelopen jaar vond een aantal ontwikkelingen plaats, steeds in relatie met onze drie ambities: Wij bieden toekomstgericht onderwijs, Wij spelen een actieve rol in onze directe omgeving, Onze medewerkers zijn duurzaam inzetbaar.

VASTE VERVANGERSPOOL STICHTING TANGENT

Binnen Stichting Tangent zijn we in 2017 gestart met een vaste vervangerspool. De medewerkers van deze vervangerspool zijn in dienst van Stichting Tangent. In de basis werken ze op een 'thuisschool'. Vandaaruit zetten we medewerkers voor vervangingen Stichting Tangent breed in. Het Flexcenter Driessen HRM coördineert het traject. De vervangerspool van Stichting Tangent fluctueert in samenstelling en omvang. Ons streven is een bezetting tussen de 23 en 25 fte te hebben.

Medewerkers in de vervangerspool van Stichting Tangent krijgen drie scholingsmomenten per jaar coaching, beeldbegeleiding en intervisie (op verzoek van hun leidinggevende). Wij stellen vast dat de vervangers zich hierdoor verder ontwikkelen naar een breed inzetbare groep leerkrachten die school- en groep breed volledig thuis zijn binnen Stichting Tangent. Door te kiezen voor deze werkwijze en faciliteiten dragen wij bij tot het vormgeven van onze drie ambities:

- Door scholing stimuleren wij de vervangers om toekomstgericht onderwijs te geven
- Door samen te werken met schoolbesturen in de regio en mee te denken over het vervangerssysteem, spelen we een actieve rol in de directe omgeving
- Door medewerkers de ruimte te bieden zich verder te ontwikkelen en door stichting en groepsbreed ervaring op te doen, dragen we bij aan de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

LOOPBAANONTWIKKELING MEDEWERKERS

Een aantal medewerkers heeft in 2017 de kans gekregen specifiek aandacht te besteden aan hun loopbaanontwikkeling. Ze hebben assessments doorlopen, in combinatie met loopbaan- en sollicitatiebegeleiding. 7 mensen vonden hierdoor een andere baan en zijn zo weer langer duurzaam inzetbaar, (1 x een interne wijziging, 6 x een baan buiten Stichting Tangent).

PROFESSIONALISERING MEDEWERKERS

We zijn in 2017 herstart met een projectgroep professionalisering (3 directeuren en een beleidsmedewerkster HRM). Het professionaliseringsbeleid en de implementatie daarvan wordt in de loop van 2018 voltooid.
Voor de directeuren van Stichting Tangent zijn we in 2017 gestart met een management developmenttraject met als belangrijkste doel de verdere ontwikkeling tot integraal leiderschap. Daarnaast heeft het College van Bestuur een scholingstraject voor de beleidsmedewerkers gefaciliteerd. Met als hoofddoel de verdere ontwikkeling van de medewerkers op het gebied van het ontwerpen, implementeren en evalueren van beleid.

Ook vonden in 2017 een aantal schoolbrede en individuele scholingen plaats.

KWALITEITSVERBETERING ZIEKTEVERZUIMBEGELEIDING

We hebben aan het eind van 2017 een groot aantal stappen ingezet ter verbetering van de ziekteverzuimbegeleiding binnen onze stichting. Deze stappen waren:

- Scholing aan de directeuren m.b.t. de uitvoering van de Wet Verbetering Poortwachter
- Het uitreiken van een handleiding ziekteverzuimbegeleiding
- Het oefenen van diverse verzuimgesprekken door onze directeuren. Ook kregen zij ondersteuningsmiddelen verzuimgesprekken aangereikt.
- De inzet van een verzuimcoach van de Arbo Unie die directeuren ondersteuning biedt in de ziekteverzuimbegeleiding en daarmee een belangrijk intermediair is richting de bedrijfsarts(en).
- Het inzetten van voorbereidende vraagstelling door directeuren als voorbereiding van een consult en drie-gesprekken tussen bedrijfsarts – zieke medewerker – leidinggevende (korte duidelijke lijnen).

Door deze acties willen we een bijdrage leveren aan de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van Stichting Tangent.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Medewerkers in aantal naar functie, leeftijd en geslacht

Op 31 december 2017 werkten bij Tangent 474 medewerkers. In onderstaande tabel wordt een onderverdeling gemaakt in functiecategorie. De directie van Stichting Tangent bestaat uit 14 vrouwen en 15 mannen.

Aantal medewerkers per functiecategorie

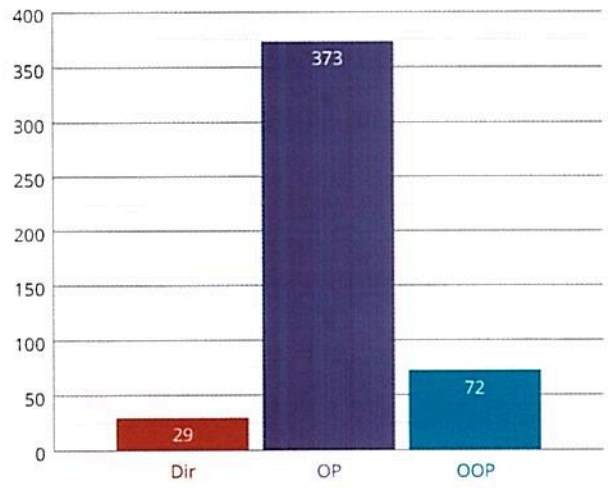

Als we de functies bekijken in de verdeling van Fte's, zien we het volgende:

Aantal fte per functiecategorie

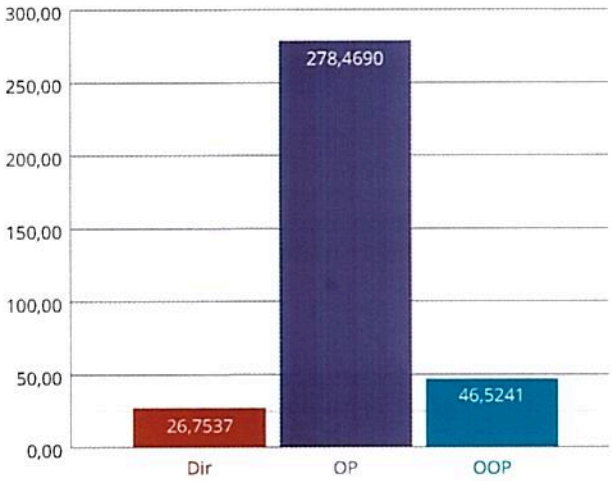

Op basis van landelijke kengetallen blijkt dat het aantal medewerkers in een directiefunctie naar verhouding hoog ligt en het aantal onderwijsondersteunend personeel redelijk op gelijk niveau ligt. Binnen Stichting Tangent werken 65 mannen en 409 vrouwen. Dit is een normaal beeld in het PO-onderwijs. Opvallend is dat vooral mannelijke medewerkers fulltime werken.

Aantal leerkrachten per schaalindeling

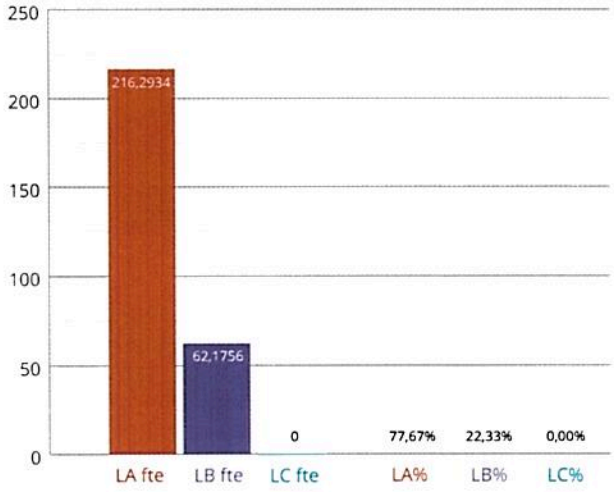

Aantal mannen en vrouwen

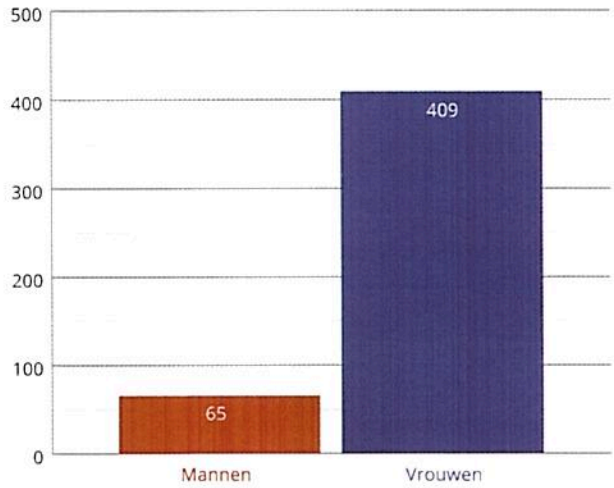

Van de 474 personeelsleden werken 128 medewerkers fulltime en 346 parttime. 423 medewerkers werken vast in dienst en 51 medewerkers tijdelijk. De gemiddelde betrekkingsomvang binnen Stichting Tangent is 0,7387 fte.

Stichting Tangent heeft in vergelijking met ander stichtingen in het primair onderwijs een jong personeelsbestand. Dit is te zien in de tabel op de volgende pagina.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Aantal medewerkers in dienst naar leeftijdscategorie

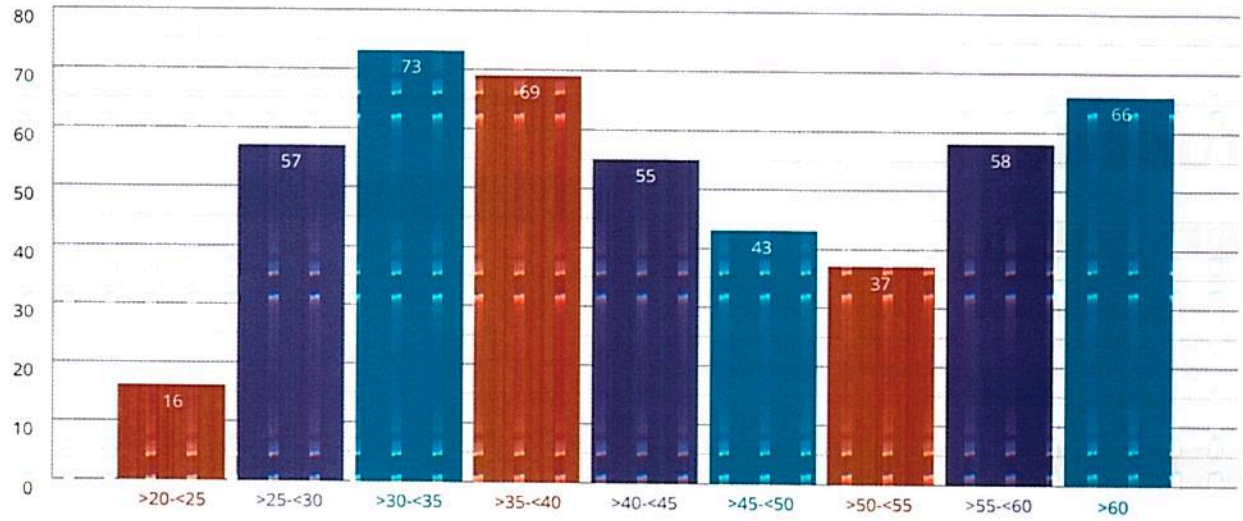

In 2017 heeft Stichting Tangent veel aandacht besteed aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers door vorm te geven aan loopbaanbeleid, vervroegd uittreden en loopbaanbegeleiding.

DE VERVANGERSPOOL VAN STICHTING TANGENT

Onderstaande grafieken van in- en uitstroom hebben betrekking op schooljaar (inclusief oproepkrachten).

Instroom

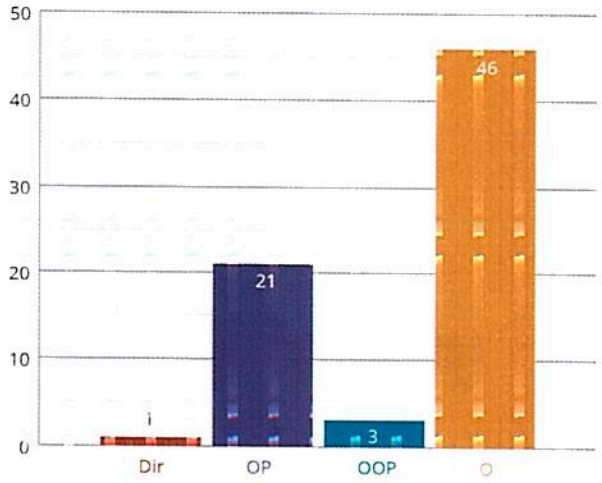

Uitstroom

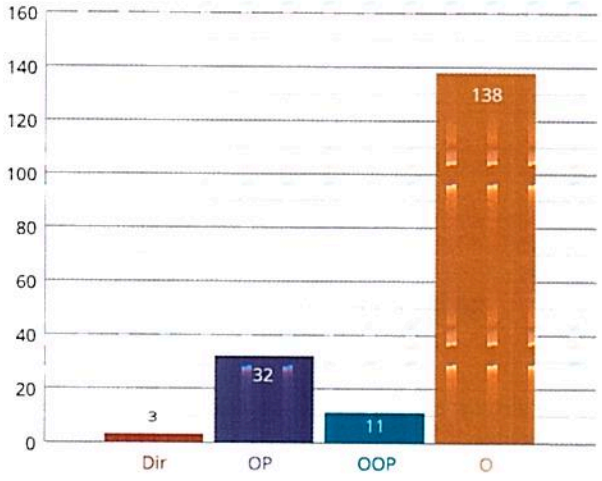

ARBEIDSVOORWAARDEN

De CAO PO 2016-2017 is in 2017 verlopen. Er is nog geen nieuwe cao vastgesteld. De sociale partners hebben afgesproken de onderstaande thema's tussen februari en april 2018 te behandelen:

- Salaris/functies en beloning
- Tijd, arbeidsduur en verlof (werkdruk, taakbeleid, overleg/basismodel, 40-urige werkweek, lestaak en verlof)
- Professionalisering
- Duurzame inzetbaarheid (generatiepact, starters, arbeidsomstandigheden)

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

- Contracten en ontslag (flex, ontslag en werkgelegenheid, bovenwettelijke uitkeringen)
- Medezeggenschap
- Wettelijke aanpassingen
- Looptijd en loonontwikkeling
- Overig: reiskosten, Anw-compensatie e.d.

ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Op het gebied van gezondheidsbeleid, re-integratiebeleid, verzuimbeleid en veiligheidsbeleid zijn eind 2017 acties ondernomen die in 2018 verder worden uitgewerkt. Het gaat om acties op het gebied van contacten met de arbodienst over het uitvoeren van de RI&E in 2018, verdere ontwikkelingen op het gebied van ziekteverzuimbeleid en re-integratiebeleid en de voorbereidingen voor de notitie Arbobeleid Stichting Tangent. Dit beleid wordt in 2018 vormgegeven.

ZIEKTEVERZUIM 2017

De onderstaande gegevens zijn overgenomen uit het jaarverslag 2017 van de Arbo Unie.

Het verzuimpercentage is in het kalenderjaar 2017 3,46%. Dat is minder dan 2016. De meldingsfrequentie is in 2017 0,88. Ook dit is lager dan in 2016. Het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie ligt ruim onder het landelijk gemiddelde dan andere scholen.

	Tangent 2017	Tangent 2016	PO OP	PO OOP
Verzuim-percentage	3,46%	3,81%	6,3%	6,6%
Meldings-frequentie	0,88	0,95	1,2	1,2

Uitgesplitst naar de verschillende scholen, is het verzuimpercentage op 9 scholen toegenomen in vergelijking met 2016:

Basisschool	2017	2016
De Lochtenbergh	3,79	1,97*
Den Bijstere	2,76	5,58
De Kleine Akkers	2,52	3,60
De Cocon	1,53	5,08
De Wildschut / Prinsenbos	4,68	2,96
St. Caecilia	4,29	3,51
Den Hazennest	2,11	2,29
Berkeloo	3,15	2,27
Achthoeven	3,32	3,29
De Regenboog	7,29	2,73
Stelaertshoeve	1,68	3,69
De Kring	3,63	3,26
De Wichelroede	4,56	3,93
Rennevoirt	3,02	3,96
Prins Bernhard	2,21	4,48
Vlashof	1,88	3,07
Prins Bernhard	6,15	5,18*

* Cijfers uit 2015

De verschillen tussen de scholen zijn behoorlijk groot. Veel scholen scoren in 2017 goed met een verzuimpercentage van 3,0% of lager. Er zijn 5 scholen die ruim boven het gemiddelde van Tangent zitten: Prins Bernhard, De Regenboog, Wildschut/ Prinsenbos, St. Caecilia en Wichelroede. De hogere ziekteverzuimcijfers zijn in een aantal gevallen te herleiden naar (ernstige) langdurige ziektesituaties.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Het verzuimpercentage over twee jaar (4,28%) is als volgt opgebouwd:

Tot en met 34 jaar	0,55%
35 - 44 jaar	1,10%
45 - 54 jaar	0,77%
55 - 64 jaar	1,84%
65+ jaar	0,02%

De medewerkers tussen 55-64 jaar hebben het grootste verzuimpercentage (43%, bijna de helft van het totale verzuimpercentage. Bij jonge medewerkers is het verzuimpercentage juist heel laag, terwijl dit bij de groep dertigers (35-44) ongunstig is.

De oorzaak van het ziekteverzuim wordt alleen vastgelegd als er contact is geweest met de bedrijfsarts. In verband met de privacy van medewerkers is het niet mogelijk alle diagnoses per school weer te geven.

Psychische klachten maken substantieel deel uit van het ziekteverzuim. Dit was ook in 2016 het geval. In 2017 was dat 59. Deze klachten zijn goed voor 53% van alle verzuimdagen (74%). Klachten in verband met houding en gewrichtspijn komen op de tweede plaats. Dit komt overeen met het landelijke beeld.

Zowel het aantal meldingen alsook het aantal verzuimdagen als gevolg van psychische aandoeningen is in 2017 gestegen ten opzichte van 2016. De gemiddelde duur is onveranderd (66 dagen in 2017 tegenover 65 dagen in 2016). Dat betekent dat de re-integratie van psychische klachten even snel verloopt als in 2016.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

04 De boekhouding van Tangent

ACTUELE EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Tangent staat er financieel gezond voor. We hebben voldoende geld om te voldoen aan onze betalingsverplichtingen en we beschikken over ruime reserves om tegenvallers op te vangen. Als tegenvallers zich voordoen hoeven we niet in te breken in onze dagelijkse bedrijfsvoering. Eerder is het voor ons een uitdaging om niet te veel geld achter de hand te houden. Dat zou betekenen dat geld onnodig passief geparkeerd is inplaats van actief benut te worden.

Elke scholengemeenschap zoals de onze kampt met onzekere factoren waar we rekening mee moeten houden. Denk aan al of niet teruglopende leerlingenaantallen, politieke context en wetgeving. Geen enkel jaar is vooraf duidelijk op welke inkomsten we kunnen rekenen en welke kostenposten er bij komen (zie lijst met risicofactoren verderop in dit hoofdstuk).

VINGER AAN DE POLS

Toch lukt het ons steeds beter zicht te krijgen op de financiële stromen binnen onze organisatie. Daarvoor hebben we in 2017 een belangrijke stap gezet. In 2016 zijn we al gestart met de ontwikkeling van een verbeterde financiële en personele administratie. Vorig jaar hebben we schaduw-gedraaid. Dat is prima verlopen. Zo goed dat we al in november op de nieuwe administratie zijn overgestapt. Het belangrijkste winstpunt is dat we 'real time' kunnen volgen hoeveel geld er binnenkomt en uitgaat; op schoolniveau en ook bij het bestuursbureau. Continue hebben we de vinger aan de pols. Doordat we nu een veel beter zicht hebben op de financiële stromen, hebben we de extra buffer die we altijd aanhouden, aanzienlijk kunnen verlagen. Daarmee komt geld vrij dat we weer kunnen investeren in onze organisatie (zoals extra personeel).

VISIE OP 2018

Voor 2018 staat toenemende werkdruk bovenaan op de agenda. Wat kunnen we eraan doen om de werkdruk voor leerkrachten te verlagen? Dit is een hot item op alle scholen. Hoe pakken we dit onderwerp aan? Als Tangent zullen we keuzes moeten maken: wat doen we wel, wat doen we niet. We zullen binnen het onderwijs moeten durven kiezen om dingen niet te doen.

Toen we de meerjarenbegroting moesten maken in oktober 2017, was er nog geen zicht op wat we in 2018 zouden ontvangen voor deze werkdrukbestrijding. Ook wisten we nog niet hoeveel geld we beschikbaar zouden krijgen voor het Passend Onderwijs (dit moet onderwijskrachten extra ruimte geven om leerlingen gedifferentieerd te benaderen om hen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden). Inmiddels is duidelijk dat voor Passend Onderwijs ruim 2 ton is vrijgekomen (vanuit het regionaal samenwerkingsverband). Voor het bestrijden van werkdruk is inmiddels duidelijk dat we hiervoor vanaf augustus 2018 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 155 euro per leerling krijgen. Kijkend naar de aankomende periode is het de vraag hoe de nieuwe gemeenteraad zal beslissen over extra steun die we moeten geven aan kinderen die niet vanzelfsprekend de kans hebben hun talenten te ontwikkelen. Hoe kijkt de nieuwe gemeenteraad daar tegenaan en welke middelen maken ze daarvoor vrij?

EXPLOITATIE

Het resultaat over 2017 is € 234.907 positief, € 393.246 hoger dan begroot. Het publieke resultaat is € 250.484 positief, het private resultaat € 15.577 negatief. De baten zijn € 2.861.490 hoger en de lasten € 2.468.244 hoger dan begroot. Zowel aan de baten- als aan de lastenkant zijn er stevige afwijkingen. Dit komt voor een deel doordat we de aanvankelijk nagestreefde werkwijze begrotingen parallel hebben opgesteld met de schooljaren. Dit streven bleek te ambitieus maar het primair onderwijs, en dus ook Tangent, zal zolang de huidige systematiek van kalenderjaar begrotingen blijft bestaan, onontkoombaar met afwijkingen moeten rekenen. Het aanstaande bekostigingsniveau laat zich tijdens het begrotingsproces nooit voorspellen. Een begroting opgesteld in oktober voor het aanstaande kalenderjaar kan niet anders dan met behulp van op dat moment bekende gegevens worden opgesteld. Zowel rijksinkomsten als ook inkomsten via de gemeenten veranderen lopende het jaar stevig. Zeker ook als gevolg van een actief en ondernemend optreden door Tangent. Gaande 2017 is ruimte ontstaan extra uitgaven te doen voor extra activiteiten. Die uitgaven zijn maandelijks afgezet tegen inkomsten die extra, al dan niet structureel, binnenkwamen. Als gevolg van deze controle zijn de extra lasten binnen de financiële doelstellingen gebleven.

BATEN

RIJKSBIJDRAGEN OCW

We hebben een aantal meevallers gehad. Zo is in september de regeling personele bekostiging over schooljaar 2016-207 definitief vastgesteld. We kregen te maken met een verhoging van 2,26% die volledig ten gunste van 2017 komt. Ook werd in maart de voorlopige regeling personele bekostiging 2017-2018 gepubliceerd. Daarin is de gemiddelde personeelslast (GPL) verhoogd met 2,506%. In oktober is de GPL herzien en nogmaals verhoogd met 0,69%. Er zijn geen wijzigingen in de regeling materiële bekostiging. Intern zijn er twee wijzigingen in de toevoegingen en afdrachten voor schooljaar 2017-2018: bijstelling begroting en wijziging flexibele schil A (extra dekking voor vervanging). Personele groeibekostiging (€ 225.586) is geboekt in de maanden waar deze betrekking op heeft (jan-jul). De materiële groeibekostiging (€ 137.645) was niet begroot.

NIET-GEOORMERKTE BATEN

De Prestatiebox voor schooljaar 2016-2017 is verhoogd van € 128,79 naar € 132,31 per leerling en voor 2017-2018 naar € 170,78 per leerling. We verwachtten een kleinere groei, name-

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

lijk € 35 per leerling. De bekostiging impulsgebieden is ook geïndexeerd (€ 42.720): de toebedeling aan de scholen komt overeen met wat er begroot is. De subsidies voor studieverlof waren deels begroot. Door de extra scholingsactiviteiten is de subsidie voor studie hoger uitgevallen (+€ 42.296). Deze subsidies zijn integraal doorgeboekt naar de betrokken scholen. Verder valt de bekostiging voor asielzoekers/vreemdelingen ruim € 288.000 hoger uit. Tangent heeft een groot aantal verzoeken voor het inrichten van Taalscholen en Taalklassen gehonoreerd. Ook is een bekostiging voor bijzondere situaties vanwege de afwikkeling van Kindrijk ontvangen van € 161.220.

De zorgmiddelen voor Passend onderwijs zijn in totaal € 139.530 hoger dan begroot. Tangent heeft zich ingespannen de liggende gelden bij de SamenWerkingsVerbanden los te weken. Het gevolg daarvan zijn de hogere inkomsten, waarvan € 163.005 bij de scholen en meerschools € 23.475 lager. De hogere opbrengsten vanwege het Passend Onderwijs staan voor een trendbreuk die we hebben bewerkstelligd bij de samenwerkingsverbanden.

OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN (BATEN GEMEENTE)

In totaal ontvingen we € 127.584 meer dan begroot was. Hogere vergoedingen die samenhangen met de LEA is de belangrijkste verklaring. Maar er zijn ook extra subsidies ontvangen voor het plaatselijke Onderwijs Achterstanden Beleid.

OVERIGE BATEN

De huurinkomsten zijn ruim de helft hoger dan begroot. Deze hogere inkomsten zijn het gevolg van de overeenkomst die we begin 2017 sloten met de gemeente over de verhuur van ruimten binnen schoolgebouwen aan kinderopvangorganisaties. Ook de detacheringsbaten bedragen ruim het dubbele van het begrote bedrag. Tangent leverde een groeiende en substantiële bijdrage aan de ontwikkeling van de maatschappelijke inbedding van het onderwijs in het Tilburgse. Voorbeelden zijn de ontwikkeling van Natuur en Wetenschap in het Ontdekstation en de projectmedewerkers die via T-primair de uitrol van de LEA mogelijk maken. De private baten (ouderbijdragen en afdeling/schoolcommissie) waren deels begroot. Hogere inkomsten gaan gepaard aan hogere lasten.

LASTEN

PERSONELE LASTEN

Onder de personele lasten zijn de loonkosten € 1.574.394 hoger dan begroot. Een deel laat zich verklaren door de inzet van meer personeel op de scholen. De afwijking komt overeen met 2,419 Tangent RekenEenheden (TRE). Maar er zijn ook uitgaven toegestaan door correctie van de LB-bijdrage 2016-2017 en 2017-2018. Ook zijn er kleine verschillen bij de schoonmaak. De inzet vanuit vervangingspool is hoger dan voorzien. In het bijzonder de langdurige vervanging vanwege zwangerschapsverlof viel hoger uit. De dotatie aan de voorziening jubilea van € 57.494 is niet begroot en bovendien valt deze hoger uit vanwege een lagere rekenrente en een verhoging van de pensioenleeftijd in het model van de PO-raad. De dotatie vond op voorschrift van de accountant plaats. Onder overige personele lasten zijn de afwijkingen groot. De externe inhuur is hoger dan begroot. We hebben interim-directeuren moeten inhuren voor langdurige vervanging vanwege ziekte maar ook vanwege vertrek. Ook is personeel ingehuurd ten behoeve van activiteiten die via het bestuursbureau zijn ontwikkeld. Een aantal dienstverbanden is in goed overleg met betrokken personeelsleden beëindigd. Uiteraard zijn ook hieraan kosten verbonden. Tegenover de hogere lasten staan lagere kosten voor Arbo, nascholing, jubilea/afscheid en kosten voor leerlingenzorg. Tangent is geconfronteerd met stijgende werkgeverslasten. Onder meer de premie voor werkloosheidsverzekering is gestegen en de kosten voor bapo. Op voorhand hebben wij rekening gehouden met een stijging van werkgeverslasten van 2%. Dat blijkt een juiste aanname te zijn geweest.

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen op gebouwen vallen hoger uit. Deze staan in relatie tot het kinderdagverblijf bij De Kring. De geplande afschrijfkosten op dat gebouw worden ruim gecompenseerd door hogere huurinkomsten. Voor het overige verlopen de lasten volgens planning.

HUISVESTINGSLASTEN

De energielasten zijn lager dan begroot. Daar tegenover staan overschrijding op overige posten. Er is een extra dotatie van € 240.000 besteed aan de voorziening gebouwonderhoud zodat dekking voor in de toekomst gewenste activiteiten bestaat. Overigens, de onderhoudsvoorziening is minder uitgeput dan gepland: de overspannen markt voor bouw staat een adequate uitvoering van het meerjaren onderhoudsplan in de weg.

OVERIGE INSTELLINGSLASTEN

Ook onder de overige instellingslasten is er sprake van afwijkingen als logisch gevolg van de extra activiteiten. Alleen de kosten voor de (G)MR vielen ruim binnen het budget. De overschrijding op de private lasten is grotendeels gedekt door de baten die hoger uitvielen.

BALANS

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De boekwaarde van de activa is gestegen met € 7.363 door iets hogere investeringen dan afschrijvingen. Voor gebouwen waren deze vrijwel gelijk, voor meubilair zijn de investeringen hoger dan de afschrijvingen en voor leermiddelen en ICT waren de investeringen lager.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De boekwaarde van de effectenportefeuille is toegenomen met € 44.216 door de aankoop van nieuwe obligaties. Het koersresultaat was € 59.574 negatief. Daarnaast is de kortlopende obligatie (€ 98.800 onder de vlottende activa) in 2017 verkocht. In totaal is het resultaat van de effectenportefeuille € 60.736 positief.

VORDERINGEN

1.5.7.1 Personeel: de vordering is toegenomen ten opzichte van 2016. Per balansdatum stond er nog een vordering op het SWV (Pleino13) voor de arrangementen. Deze is ondertussen ontvangen. Er staat nog een vordering op Pleino13 voor de detachering van een personeelslid. Deze vordering loopt in 2018 af.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Daarnaast staat er nog een vordering op personeel inzake de verwerking van de 13e maand en een rekening courantsaldo.

1.5.7.2 Huisvesting: de vordering over huisvesting is hoger dan in 2016. Er is een vordering voor huurinkomsten (Tjil!, Kindcentrum Rijen, Pleino13) opgenomen. Deze vordering loopt inmiddels af. Daarnaast is er nog een vordering op obs De Sleutel opgenomen in verband met de bijdrage voor de aanpassing van het schoolplein.

1.5.7.4 Activiteiten: er is in 2017 geen vordering over activiteiten. In 2016 was de borg van Snappet € 47.700,- onder 1.5.7.4 geboekt, deze staat nu onder 1.5.7.9.

1.5.7.9 Overige: de borg van Snappet wordt onder een andere rubricering gepresenteerd. Daarnaast is er een vordering op de gemeente Tilburg opgenomen á € 5.300,- over de afrekening van Kindrijk. Van de ouderraad van De Wichelroede is in 2018 een bedrag ontvangen wat betrekking heeft op 2017. De incidentele LEA-subsidie is overgeheveld naar 2018.

LIQUIDITEIT

Het saldo van de liquide middelen is per 31 december 2017 gestegen met € 272.137 ten opzichte van 2016 (zie kasstroomoverzicht van de jaarrekening). Het positieve exploitatieresultaat, de verkoop van effecten en de hogere dotaties dan onttrekkingen aan de voorzieningen zorgen voor een toename. De aflossing van enkele schulden had een negatief effect op de liquiditeit.

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen is gemuteerd met het resultaat van 2017. Daarnaast heeft een verschuiving plaatsgevonden van de reserve 1e waardering naar de algemene reserve (ter grootte van de afschrijvingen van de activa uit de 0-meting).

VOORZIENINGEN

De stand van de voorziening onderhoud is gestegen met € 345.967 door lagere onttrekkingen dan dotatie(s). Er is € 240.000 meer gedoteerd dan begroot.

In 2017 is € 37.834 onttrokken aan de voorziening jubilea.

Op basis van het personeelsbestand per 31 december 2017 is de benodigde voorziening opnieuw berekend, wat resulteert in een dotatie van € 57.494 (lagere rekenrente en verhoging pensioenleeftijd naar 67).

Er is geen voorziening voor gespaarde duurzame inzetbaarheid. Er zijn geen afspraken vastgelegd met individuele medewerkers m.b.t. het sparen van duurzame inzetbaarheid.

KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4.9.1 Personeel: De schuld op personeel is afgenomen. Per balansdatum staat er nog een schuld op salarissen in verband met de uitbetaling van de 13e maand. Daarnaast is er nog een schuld in verband met een personeelspot.

2.4.9.2 Huisvesting: ten opzichte van 2016 is de schuld op huisvesting afgenomen. Er is nog een schuld aan de gemeente Tilburg, 2Watch, YSS en Bertens Bouw. Het grootste gedeelte van deze schuld loopt af.

2.4.9.8 Overige: De schuld is hoger dan in 2016. Er is een schuld opgenomen voor de kosten van Rovict over de periode augustus-december. De incidentele overdrachtsmiddelen van RSV Breda zijn als schuld opgenomen. Verder is er een schuld opgenomen voor de afrekening van Concent.

2.4.9.9 Afdelingsactiviteiten: In de jaarrekening is een verloopoverzicht opgenomen.

STAND GEOORMERKTE SUBSIDIES

Het besteedbare bedrag van de 1e inrichtingsgelden is nihil. (stand ontvangen gelden € 130.259 minus boekwaarde investeringen 1e inrichting: € 130.259).

KENGETALLEN

Financiële kengetallen	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Signalering
Kapitalisatiefactor	32%	33%	36%	39%	41%	44%	>35%/60%
Kapitalisatiefactor incl privaatvermogen	38%	38%	42%	44%	47%	50%	>35%/60%
Solvabiliteit	74%	78%	78%	79%	80%	81%	< 30%
Liquiditeit	0.9	1.1	1.2	1.5	1.8	2.3	<0.75%
Netto werkkapitaal	-0.6%	1.3%	2.2%	5.1%	9.0%	13.7%	0
Weerstandsvermogen PO	9%	9%	7%	7%	9%	11%	<5%-20%>
Rentabiliteit	-0.1%	0,8%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0
Huisvestingsratio	6.7%	7,8%	7.1%	7.2%	7.1%	7.1%	>10%

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018

De financiële positie van Stichting Tangent is zeer gezond te noemen. Alle kengetallen zijn gelijk gebleven of verbeterd ten opzichte van 2016 en vallen binnen de signaleringsgrenzen van de inspectie. De blauwe kengetallen worden negatief beinvloed door de effectenportefeuille (doordat deze wordt weergegeven onder de financiële vaste activa en niet onder de liquide middelen), maar blijven desondanks nog ruim binnen de marges.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
Totaal aantal leerlingen	4.667	4.721	4.635	4.619	4.576

Formatie	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
TRE Onderwijzend Personeel	244,2294	239,1280	232,8118	231,5903	224,7588
TRE Onderwijs Ondersteunend Personeel	33,6985	30,6365	29,7349	29,6385	29,6385
TRE Directie	39,1264	39,6625	39,6625	39,6625	39,6625
TRE Totaal	**317,0543**	**309,4270**	**302,2092**	**300,8914**	**294,0598**

De weergegeven inzet betreft gemiddelden per schooljaar (2017 is gemiddelde schooljaar 2017-2018, enz.) in TRE's. De leerlingenprognose voor de meerjarenbegroting is gebaseerd op de gemeentelijke prognoses, aangevuld met een eigen prognose op basis van uitstroom, gemiddelde instroom en marktaandeel.

MEERJARENBEGROTING

Het leerlingenaantal bij de Tangentscholen blijft constant. Daar mogen we ons gelukkig mee prijzen. Het zorgt voor een stevige basis onder onze meerjaren
begroting. Hieruit blijkt dat we de komende jaren het werk kunnen blijven doen dat we willen doen. Gedwongen afscheid nemen van personeel is niet aan de orde. Ook hoeven we niet in te grijpen in materiële uitgaven. Ook de komende jaren kunnen we het huidige niveau ten minste handhaven.

Jaarlijks hebben we te maken met een natuurlijk verloop aan personeel van 4 a 5%. Mocht het tij keren en onze financiële positie onder druk komen staan, dan biedt dit natuurlijk verloop de flexibiliteit om de eerste tegenvallers op te vangen. Anders gezegd: we kunnen zonder problemen 4% bezuinigen. Ons ultieme doel is dat we nooit hoeven te grijpen naar een redmiddel als gedwongen ontslagen. Daar slagen we jaar na jaar in.

3 JAAR VOORUIT KIJKEN

De meerjarenbegroting kijkt 3 jaar vooruit. De navolgende cijfers zijn in november 2017 opgesteld. De begroting geeft inzicht in de verplichtingen die ontstaan vanuit onze ambities. Denk aan investeringen in onder meer ict, deskundigheidsbevordering of huisvestingszaken en anderzijds de bepaling van financiële ruimte voor personeel. Steeds moeten we keuzes maken: hoe besteden we ons geld zodanig dat het best mogelijke resultaat wordt behaald in de context van de financiële ruimte die de overheid biedt.

De te verwachten inkomsten staan toe alle verplichtingen die volgen uit arbeidsrechtelijke overeenkomsten die gelden, te betalen. Bovendien kan Tangent aan verplichtingen die volgen uit investeringen en noodzakelijke aanschaffingen voldoen. We mogen verwachten dat Tangent de komende jaren telkens nieuw personeel kan aantrekken om te blijven voldoen aan haar kerntaak: het voorzien in een aanbod voor onze leerlingen dat leidt naar brede talent ontwikkeling en een succesvolle instroom in het voortgezet onderwijs.

Bij de bepaling van het eigen vermogen is het in de toekomstig gecalculeerde nettoresultaat meegenomen. De huidige financiële positie en personele verplichtingen, geplaatst in de context van een groeiende economie, geeft geen aanleiding tot het treffen van bijzondere maatregelen. Mocht toch een bezuiniging op de voorspelde baten nodig zijn, dan kan de lastenkant op basis van natuurlijke uitstroom van personeel jaarlijks met minimaal 4% worden teruggedrongen. En zijn bovendien altijd besparingen mogelijk op de materiële uitgaven die kunnen oplopen naar 3%. Het gevolg is dat jaar na jaar financiële verplichtingen met tenminste 5% teruggedrongen kunnen worden.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF: MEERJARENPERSPECTIEF 2017 - 2021

Teldatum 1 oktober	2017	2018	2019	2020	2021
Directie	39,13	39,66	39,66	39,66	39,66
Onderwijsgevend personeel	244,23	239,13	232,81	231,59	224,76
Onderwijsondersteunend personeel	33,70	30,64	29,73	29,64	29,64
FTE totaal	317,05	309,43	302,21	300,89	294,06
Totaal aantal leerlingen	**4.667**	**4.721**	**4.635**	**4.619**	**4.576**

1. Activa	2017	2018	2019	2020	2021
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	5.404.704	6.008.124	5.919.796	5.576.143	5.026.431
1.3 Financiële vaste activa	3.628.513	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000
Vaste activa	9.033.217	9.508.124	9.419.796	9.076.143	8.526.431
1.4 Voorraden	-	-	-	-	-
1.5 Vorderingen	1.919.034	1.900.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000
1.6 Effecten	-	-	-	-	-
1.7 Liquide middelen	1.146.085	1.504.006	2.247.633	3.263.172	4.461.603
Vlottende activa	3.065.119	3.404.006	4.147.633	5.163.172	6.361.603
Totale Activa	**12.098.336**	**12.912.129**	**13.567.430**	**14.239.315**	**14.888.034**

2. Passiva	2017	2018	2019	2020	2021
2.1 Eigen vermogen	7.801.651	7.809.985	7.812.136	7.830.872	7.826.442
Waarvan publiek eigen vermogen	6.321.796	6.330.130	6.332.281	6.351.017	6.346.587
Waarvan privaat eigen vermogen	1.479.855	1.479.855	1.479.855	1.479.855	1.479.855
2.2 Voorzieningen	1.605.787	2.302.144	2.955.293	3.608.443	4.261.592
2.3 Langlopende schulden	-	-	-	-	-
2.4 Kortlopende schulden	2.690.898	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000
Totale Passiva	**12.098.336**	**12.912.129**	**13.567.430**	**14.239.315**	**14.888.034**

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

3. Baten	2017	2018	2019	2020	2021
3.1 Rijksbijdragen	26.389.307	25.545.342	25.243.594	24.964.859	24.742.221
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	657.486	752.862	578.245	567.383	554.992
3.3 College-, cursus-, les- en examengeld	-	-	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-	-
3.5 Overige baten	1.164.462	736.587	663.491	643.665	634.332
Totaal Baten	**28.211.255**	**27.034.791**	**26.485.331**	**26.175.907**	**25.931.545**

4. Lasten	2017	2018	2019	2020	2021
4.1 Personeelslasten	23.503.024	22.626.546	22.302.629	22.008.447	21.796.539
4.2 Afschrijvingen	597.700	668.030	797.327	838.903	822.962
4.3 Huisvestingslasten	2.135.234	1.871.090	1.840.366	1.796.938	1.791.669
4.4 Overige lasten	1.825.355	1.918.791	1.600.857	1.570.883	1.582.805
Totaal Lasten	28.061.313	27.084.457	26.541.179	26.215.171	25.993.975
Saldo baten en lasten	149.942	49.666-	55.849-	39.264-	62.430-
Saldo financiële bedrijfsvoering	84.965	58.000	58.000	58.000	58.000
Saldo buitengewone baten en lasten					
Netto resultaat	**234.907**	**8.334**	**2.151**	**18.736**	**4.430-**

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Scholen hebben te kampen met een reeks aan risico's en onzekerheden. Er kunnen zich onvoorspelbare wijziging van inkomsten dan wel uitgaven voordoen. Hoe groot is de kans dat een dergelijk negatief scenario zich voordoet? Uiteraard spant Tangent zich er voor in dat risico's geen werkelijkheid worden. Wij geven de voorkeur aan een onverstoorde voortgang van alle plannen die we hebben. Wie niet? Maar als de plannen toch worden verstoord, is het zaak dat we door kunnen. Is daarvoor een grotere of kleinere extra financiële impuls nodig? Dan hebben we daarvoor een financiële buffer. De volgende risico's vragen doorlopend aandacht:

- Het aantal leerlingen. Ligt potentieel een grote daling van het aantal leerlingen op de loer?
- De beoordeling van het geboden onderwijs. Is het onderwijsaanbod kwalitatief op orde?
- Samenstelling van het Tangent-personeelsbestand. Is het team evenwichtig samengesteld, voelt het personeel zich verbonden met Tangent, is er duurzame inzetbaarheid?
- De organisatie en het management. Is de planning- en controlecyclus systematisch ingezet, zijn de protocollen up-to-date aanpalend bij actueel beleid en is de administratieve organisatie op orde?
- De kwaliteit van de schoolgebouwen. Passen de locaties bij het onderwijs dat Tangent wil realiseren? Voldoen de gebouwen aan wet- en regelgeving?
- Leermiddelen en inventaris. Zijn de hulpmiddelen voor het onderwijs voldoende op orde? Met andere woorden: zijn ze bij de tijd en zijn ze naar wens inzetbaar?
- Politieke context. Doorlopend is er bijzondere aandacht voor de waardering van ouders en leerlingen van de Tangent scholen;
- De gevolgen van implementatie van Passend Onderwijs: inhoudelijk en financieel. Met in het bijzonder de door het personeel ervaren overmatige belasting;
- Wetgeving die onbedoeld kan leiden naar verplichtingen. Denk aan de privacywetgeving en de zich aanscherpende Arbo-voorschriften
- De kwaliteit en passende omvang van het personeelsbestand;

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

- Gevolg geven aan procedurele afspraken. Instellingen binnen het onderwijs zijn in toenemende mate verantwoordelijk voor hun financiën.
- Een zeer ongewis aantal leerlingen op de asielzoekers school. De totale onvoorspelbaarheid en het bestuurlijk handelen van de rijksoverheid leidt naar stevige personele en dus financiële risico's voor Tangent.

Schoolbesturen krijgen jaarlijks een bedrag waarmee alle kosten die voortkomen uit de bedrijfsvoering moeten worden afgedekt. De middelen die jaarlijks binnenkomen worden volgens uitgangspunten jaarlijks ook weer uitgegeven. De budgettaire ruimte die het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap beschikbaar stelt, komt in vrijwel gelijke porties binnen. Uitgaven vinden echter per definitie niet gelijkmatig gespreid over het jaar plaats. Er zijn altijd uitgaven nodig die betrekking hebben op een langere periode, oplopend tot meer dan tien jaar. Ook kunnen risico's werkelijkheid worden, waarvoor onverwacht extra uitgaven noodzakelijk kunnen zijn. Daarom is een financiële buffer noodzakelijk. De financiële kencijfers van Tangent leiden naar het oordeel dat in die financiële buffer voldoende is voorzien.

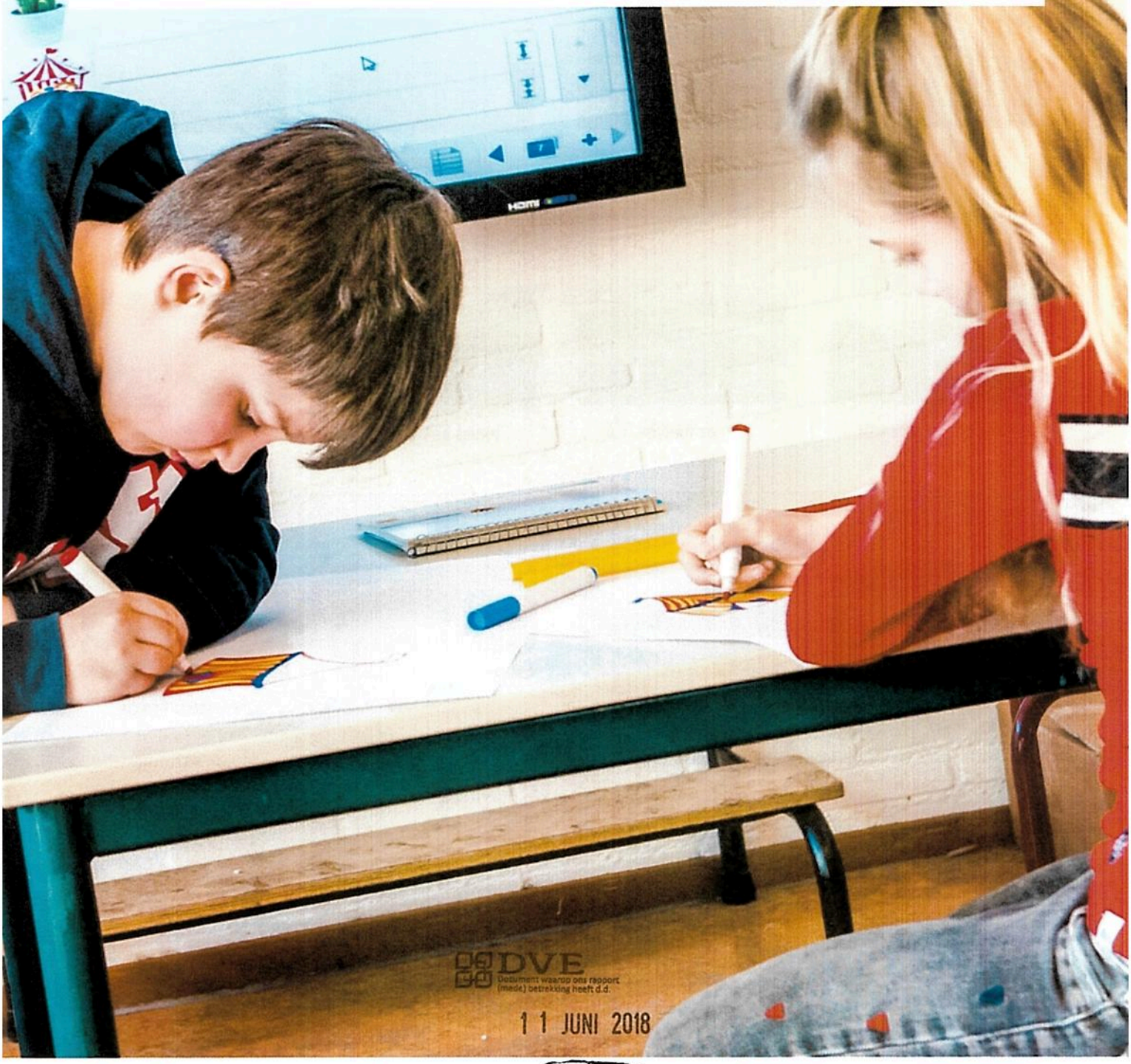

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Scholenoverzicht

ACHTHOEVEN

AZC PRINSENBOS

BERKELOO

DEN BIJSTERE

ST. CAECILIA

DE COCON

D'N HAZENNEST

DE KLEINE AKKERS

DE LOCHTENBERGH

DE KRING

PRINS BERNHARD

DE REGENBOOG

RENNEVOIRT

STELAERTSHOEVE

DE VLASHOF

DE WICHELROEDE

DE WILDSCHUT

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Achthoeven

Basisschool Achthoeven, samen jezelf ontplooien!

Basisschool Achthoeven groeit als een huis

Op onze school vinden wij het belangrijk dat de kinderen veel kunnen en mogen leren en vooral ook dat zij elke dag met plezier naar school gaan. Wij werken aan een fijne sfeer in de groepen en de leerkrachten doen er alles aan om uit de kinderen te halen wat erin zit.

2017

Voor Achthoeven stond 2016 nog in het teken van bezinnen, herijken en bedenken en ontwerpen. In 2017 hebben we de eerste palen voor het fundament van ons nieuwe schoolplan geslagen. Vanuit onze kernwaarden 'verbinden, ontwikkelen, welbevinden', ontwikkelden we plannen en ideeën, in directe relatie met het schoolplan.

TOEKOMSTGERICHT ONDERWIJS

Op Achthoeven werken we voor veel vakgebieden met specialisten (o.a. taal, rekenen, hoogbegaafdheid). Samen met hun vakwerkgroep stellen zij jaarplannen op die, behalve de activiteiten die we dit jaar gaan oppakken, antwoord geven op de volgende vragen:

- Hoe draagt ons plan bij aan toekomstgericht leren (21st Century skills)
- Wat betekent het plan voor de ambities die we hebben met Essentieel Leren
- Welke verandering is op basis van het plan na een jaar zichtbaar bij onze leerlingen en leerkrachten

Wat betreft het Essentieel Leren merken we meer en meer de raakvlakken die er zijn met Vreedzame School. Er zijn mooie kansen deze thema's aan elkaar te verbinden.

SCHOOL EN OMGEVING

Achthoeven neemt een belangrijke plaats in Udenhout in. Vanuit het hele dorp weten ouders onze school te vinden. Ons locatieplan richt zich dan ook niet op de wijk maar op het dorp. Vanuit het gegeven dat de leerlingaantallen in Udenhout flink teruglopen, is het meer dan ooit nodig om ook de samenwerking met de andere scholen (De Wichelroede en De Mussenacker) te zoeken. Met zijn drieën zijn we in gesprek over de overgang naar een Integraal Kindcentrum (IKC) en hoe we kunnen samenwerken op verschillende terreinen: kennis delen, inrichten van netwerken, maar bijvoorbeeld ook het gezamenlijk plannen en uitvoeren van activiteiten.

Deze samenwerking is er nu vooral nog tussen de scholen. Zeker met het oog op het inrichten van IKC's zullen we meer ook de verbinding met partijen als kinderopvang en de buitenschoolse opvang moeten zoeken. De eerste stappen zijn inmiddels gezet.

DUURZAME INZETBAARHEID

Dit is een veel besproken thema dat ook Achthoeven niet ongemoeid laat. Groepen die groter worden, toename van kinderen met een specifieke behoefte en een veranderende privésituatie zijn elementen die ervoor zorgen dat de ervaren werkdruk toeneemt. We stellen ons twee vragen:

- Wat kan de organisatie (Achthoeven, Tangent) voor je doen
- Wat kun je zelf doen om je werk beheersbaar en 'leuk' te houden.

We realiseren ons dat niet alles 'moet', maar dat keuzes maken niet altijd gemakkelijk is. Om duurzaam inzetbaar te blijven, is het ook van belang dat je je (blijvend) kunt ontwikkelen. Thema's als 'vakmanschap, samenwerken, innoveren, reflecteren en eigenaarschap' vormen een rode draad door onze gesprekkencyclus.

Na dromen (2016) en het leggen van het fundament (2017) is het nu tijd om te gaan bouwen. Onze uitdaging: het eigen kompas van mensen continu laden waardoor ze zelf met complexe vraagstukken leren omgaan. De cultuur maakt dat ze zich ook handelingsvrij gaan voelen om echt te doen wat nodig is. Niet vrijblijvend, maar vanuit een groot verantwoordelijkheidsgevoel. (Hart, 2015)

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	371	362	345	320
Aantal groepen start schooljaar	16	16	15	13
Medewerkers FTE	19,8009	20,1291	20,5634	18,7079
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	19 | 6	22 | 6	20 | 8	19 | 7
Verhouding man | vrouw	3 | 20	3 | 22	4 | 21	4 | 20
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	18	19	19	19
medewerkers OOP	3	4	4	3

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf

AZC Prinsenbos

Onderwijs en meer...

Niet écht een officiële basisschool, maar het lijkt er wel op: vanwege het grote verschil met de hoofdvestiging van De Wildschut wordt de nevenvestiging vaak gezien als een aparte school. Deze school biedt veiligheid en houvast aan kinderen die per definitie (moeten) leven met onzekerheid. Kinderen die met hun ouders zijn meegekomen op zoek naar een stabiele toekomst vinden op deze school in de context van het asielzoekerscentrum Prinsenbos passend onderwijs. We hebben gewerkt aan een verdergaande uitbouw van de professionele kaders van structuur, veiligheid en respect in een vaak onzekere situatie voor de kinderen en hun ouders. Onderwijskundige resultaten waren goed en de inspectie heeft deze opnieuw ruim voldoende beoordeeld. Daar zijn we trots op.
Het team let voortdurend op bewuste omgang met schooleigen werkvormen. Er is een schooleigen taalbeleid ontwikkeld wat gericht is op de doelgroep. Onderdelen zijn woordenschat, spreken, spellen en grammatica. De leerlingen herkennen een eenduidige benadering door en van de leerkrachten, die uitmondt in een positief werk- en leefklimaat als kenmerk van basisschool Prinsenbos.

ONDERSCHEIDEND

Het specifieke karakter van basisschool Prinsenbos spreekt voor zich. Onderwijs aan nieuwkomers vraagt continu flexibiliteit en adaptief vermogen. Kunst is om juist bij een enorme diversiteit een zo gewoon mogelijke school te zijn. Teamontwikkeling is zeer van belang. Er is een aantal beoogde doelen vastgesteld. Er zijn leerteams ingericht als onderdeel van een professionele leergemeenschap, inhoudelijk verantwoordelijk voor schoolbeleid op vakgebieden taal, rekenen, ICT en ouderbetrokkenheid. Contacten en samenwerking met externe partijen (het samenwerkingsverband RSV Breda, ouders en COA) worden uitgebouwd. Ook zijn resultaten geformuleerd voor schoolontwikkeling, onderwijs en omgang met leerlingen en ouders. De leerteams zijn zelfsturend en verantwoordelijk voor (eigen) gestelde doelen en planning: meer eigenaarschap, gezamenlijke verantwoordelijkheid en draagvlak in het team. Er is herkenbaar onderwijs in alle groepen en leerlingen worden nadrukkelijker gevolgd. Kwaliteit wordt geborgd. Ouderbetrokkenheid vertaalt zich in direct contact, het uitnodigen van ouders bij schoolactiviteiten en vieringen, het ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten en zoeken van de professionele dialoog met ketenpartner COA. Leerlingen zijn (uiteraard) afkomstig van deze opvanglocatie, een logische aansluiting op hun verblijf. We zien een stijgend aantal leerlingen dat naar basisscholen in het nabijgelegen dorp gaat. Wij zijn blij met deze trend.

Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Berkeloo

Berkeloo, elke dag anders!

Op Berkeloo vinden wij het belangrijk dat de kinderen veel kunnen en mogen leren. We vinden het belangrijk dat kinderen elke dag met plezier naar school gaan. Wij werken aan een fijne sfeer in de groepen en de leerkrachten doen er alles aan om uit de kinderen te halen wat erin zit. We willen leerlingen ook mede-eigenaar maken van hun eigen ontwikkeling en hierbij maken we gebruik van elkaars kwaliteiten.

2017

Basisschool Berkeloo heeft in 2017 meegedaan aan de Grote rekendag. Op taalgebied hebben we met de hele school aandacht besteed aan de Poëzieweek en de Nationale Voorleesdagen. Kinderen schreven gedichten en droegen ze voor. Als afsluiting mochten ouders en andere belangstellenden de gedichten komen bewonderen. We namen ook deel aan de Kinderboekenweek. We hebben op allerlei manieren aan elkaar voorgelezen. Ook Kinderopvang Humanitas was hierbij betrokken. Leesbevordering is een speerpunt op school. Tijdens een inspiratievergadering werden hiervoor allerlei ideeën bedacht. Tutorlezen heeft een andere opzet gekregen, waardoor de groepen 3 en 8 en groepen 4 en 7 samen lezen. Op deze manier is het effectiever en leuker, doordat alle leerlingen meedoen.

> *De schoolapp is gelanceerd en we zijn volop bezig met een nieuwe website.*

SAMENWERKINGEN

Kinderopvang Humanitas heeft per juli 2017 intrek genomen in ons gebouw. In november vond de officiële opening plaats. De samenwerking staat in de kinderschoenen, maar het begin is gemaakt. Tijdens de Kinderboekenweek en de Sinterklaasviering deden we al samen activiteiten. De peuters spelen regelmatig tegelijkertijd met de kleuters buiten. Op deze manier worden de peuters en medewerkers bij de school betrokken, wat later ook weer zorgt voor een fijne overgang naar de basisschool. De kinderopvang maakt ook gebruik van de ruimtes van de school zoals het handvaardigheidlokaal, de speelzaal en de aula. Ook Kinderopvang Tierelier en Kinderopvangorganisatie De Kleine Wereld komen leerlingen van Berkeloo halen. Met Kinderopvang Tierelier heeft er overleg plaatsgevonden voor een betere samenwerking. Kinderopvang Humanitas biedt naschoolse activiteiten aan voor de kinderen die gebruik maken van de opvang.
Ook staan we open voor andere partijen die gebruik willen maken van ons gebouw. Zo vindt er op woensdagmiddag een typecursus plaats in ons gebouw. Ook is er op woensdagmiddag een schilderclub in ons gebouw te vinden.

OPLEIDINGEN LEERKRACHTEN

Twee collega's hebben de opleiding tot rekencoördinator gevolgd. Zij hebben een rekenbeleidsplan opgezet en zijn nu bezig meer inhoud aan het rekenonderwijs op Berkeloo te geven. Een andere collega volgt momenteel de opleiding tot taalcoordinator. We zijn in augustus gestart met een teamscholing coöperatief leren. Op deze manier wordt het coöperatieve leren weer nieuw leven ingeblazen. De scholing loopt nog het gehele jaar door.

AAN DE SLAG MET TAAL

Op taalgebied zijn er afgelopen jaar verschillende nieuwe initiatieven opgezet. Zo heeft de taalcoördinator een onderzoek uitgevoerd over Estafette Lezen. Het team is aan de slag gegaan met de conclusies uit het onderzoek. De onderbouwcoördinator is op eigen initiatief gestart met het schrijven van een beleidsstuk voor doorgaande lijn 1-2-3.

ACTIVITEITEN OP SCHOOL

We organiseerden verschillende activiteiten op school waarbij ouders ook aanwezig waren:

- Musical groep 3
- Project seksuele voorlichting groepen 8
- Revue-avond groepen 8
- Kijkmoment poëzieweek
- Vakantiemarkt met de hele school
- Informatieavonden; dit jaar ook een nieuwe opzet voor groep 4 t/m 7
- Koffieochtend groep 3; volgend schooljaar uitbreiding naar andere groepen
- Hoofdletter- en letterfeest groepen 3 en 4
- Gezellig samenzijn tijdens kerstviering onder het genot van glaasje glühwein.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

IMAGOVERANDERING

Berkeloo heeft afgelopen jaar hard gewerkt aan zijn imago. We willen van het 'prestatiegerichte' imago af en hebben hier het afgelopen jaar stappen in gezet. 'Wie willen we zijn?' 'Wat willen we uitdragen?' zijn vragen waar we in 2017 mee gestart zijn en waar we in 2018 zeker mee door zullen gaan.

OVERDRACHT VO VERBETERD

De relaties met het Voortgezet Onderwijs (VO) zijn versterkt. Er is een 'warme' overdracht. Leerlingen worden goed doorgesproken en later is er een terugkomdag om te kijken hoe het met de leerlingen gaat.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	520	482	451	419
Aantal groepen start schooljaar	22	20	19	17
Medewerkers FTE	31,1007	31,8645	31,7145	25,7817
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	21 | 32	21 | 28	23 | 27	24 | 20
Verhouding man | vrouw	8 | 40	10 | 39	7 | 41	7 | 33
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	39	41	38	32
medewerkers OOP	7	8	8	6

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Den Bijstere

Onderzoeken, Eigenaarschap, Verbondenheid en In Beweging.

ALLES WAT AANDACHT KRIJGT, GROEIT

We streven ernaar om de kinderen op Den Bijstere de aandacht te geven die ze nodig hebben, om uit te groeien tot hun prachtige zelf. Om te kunnen groeien moeten kinderen zich prettig voelen, gaan we uit van verschillen tussen kinderen, richten we ons op het optimale resultaat, is er rust, regelmaat en respect en is er aandacht voor normen en waarden.

2017

Basisschool Den Bijstere heeft het afgelopen jaar verder gewerkt aan de kernwaarden: In Beweging, Verbondenheid, Onderzoeken en Eigenaarschap. De kernwaarden staan in duidelijk verband met elkaar. De kernwaarden gelden voor leerlingen, team en ouders.

SAMENWERKING KINDERSTAD

We hebben op onze school sinds kort inpandige Voorschoolse Opvang (VSO), Buitenschoolse Opvang (BSO) en Tussenschoolse Opvang (TSO) vanuit Kinderstad. De verbouwing van de aula heeft dit mogelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij een inpandige peuterspeelzaal. De harmonisatiewet bij de peuterspeelzaal heeft ertoe geleid dat er een nieuwe locatieleider is voor Den Bijstere. Zij geeft leiding aan Peuteropvang, VSO, BSO en TSO. Zij heeft haar kantoor ook op Den Bijstere. We zien nu al verbetering als het gaat om de onderlinge communicatie. Een goed voorbeeld hiervan is de gezamenlijke aanpak van een leesbevorderingproject, waarbij ook ouders worden betrokken.

OUDERBETROKKENHEID

Er is een grote ouderbetrokkenheid op onze school: hulp bij gymlessen, begeleiden van activiteiten, rijden bij uitstapjes, helpen bij de keuzemiddag, klassenouders, MR/OV, organiseren van bijeenkomsten over social media, leesbevordering en verschillende thema's.
Een goed voorbeeld van ouderbetrokkenheid op onze school was het opknappen van de speelplaats van de kleuters. Twaalf ouders hielpen op 3 zaterdagen mee. Twee keer per jaar organiseren we op school een onderwijscafé. Samen met ouders proberen we de school verder te ontwikkelen. Ouders zorgen met hun inbreng voor een bredere kijk op verschillende zaken. Onderwerpen die tijdens het onderwijscafé aan bod komen zijn o.a. het opstellen van het schoolplan en het invulling geven aan de grondwet van Vreedzame School. Dit alles gebeurt natuurlijk onder het genot van een drankje en een hapje.

SAMENWERKING MET DE WIJK

Den Bijstere staat in het centrum van Tilburg. Dit betekent dat er een groot en divers aanbod is van activiteiten. We werken intensief samen met het Ontdekstation in Tilburg en de Fontys PABO. Het ontdekstation, studenten van de PABO en leerkrachten van de school onderzoeken samen hoe het onderzoekend en ontwerpend leren nog beter tot zijn recht komt in het basisonderwijs en dus ook op onze school. Ook maken wij veel gebruik van het natuurmuseum. Op cultureel vlak zijn we verkennende gesprekken aangegaan met museum De Pont om te kijken hoe en op welke manier we iets voor elkaar kunnen betekenen.

GROEIDOCUMENT EN KINDGESPREKKEN

We hebben dit jaar onze kindgesprekken en groeidocumenten verder vormgegeven. In het groeidocument staan vakspecifieke vorderingen en de persoonlijke groei van kinderen in relatie tot de kernwaarden beschreven. In de kindgesprekken is daadwerkelijk het kind aan het woord. Het kind vertelt waar hij goed in is en wat hij moeilijk vindt. Ook stellen we samen met de kinderen hun persoonlijke leerdoel op. Door het opstellen van een cyclus van de kindgesprekken is er een doorgaande lijn van groep 1 tot en met 8.

DA VINCI-METHODE GEÏNTRODUCEERD

Deze vernieuwde methode past uitstekend bij onze kernwaarden. Kinderen kunnen eigen leervragen stellen en vanuit hun eigen talenten en interesses onderzoekend en ontwerpend leren. In de aanpak staat verwondering centraal, waardoor kinderen graag willen leren.

We werken sinds oktober 2017 met de methode en zowel leerkrachten als leerlingen zijn erg enthousiast. We zijn wel samen met studenten van de PABO op zoek naar een goede werkwijze binnen de methode als het gaat om onderzoekend leren.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	279	282	265	248
Aantal groepen start schooljaar	11	11	11	10
Medewerkers FTE	16,8649	18,2265	18,2265	15,6279
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	13 | 11	13 | 12	14 | 12	15 | 8
Verhouding man | vrouw	2 | 21	3 | 21	3 | 21	2 | 19
Aantal medewerkers				
directie	1	1	1	1
medewerkers OP	18	19	19	17
medewerkers OOP	4	4	4	3

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

St. Caecilia

Samen Groeien.

Goed leren hoort bij 'je thuis voelen op school'. Daarom werken wij als school aan een vriendelijk en veilig klimaat waarin orde en regelmaat een plaats hebben. Goede aansluiting bij de ontwikkeling en mogelijkheden van ieder kind en ieder in zijn waarde laten, staat hierin centraal. Leren doe je niet alleen. Daarom leren we kinderen samenwerken, verantwoordelijkheid te dragen en naar zelfstandigheid te groeien.

2017

Basisschool St Caecilia is in 2017 sterk gegroeid en deze groei lijkt zich voort te zetten. Steeds meer ouders maken gebruik van de voorzieningen die het kindcentrum biedt. Vooral de groei van tussenschoolse en naschoolse opvang is groot. Dit heeft als resultaat gehad dat een werkgroep onderzoekt of andere schooltijden passender zijn voor de vraag naar opvang. De keerzijde van de sterke groei is dat we een toelatingsbeleid hebben moeten formuleren omdat we vrezen dat we geen plaats meer kunnen bieden aan alle kinderen die zich aanmelden. In november stemde de medezeggenschapsraad in met het toelatingsbeleid. Het uitgangspunt is dat we in de eerste plaats kinderen uit onze wijk een plek willen bieden.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Voor het eerst heeft de school ook een locatieplan opgesteld met onze partner in het kindcentrum, De Kleine Wereld. Samen hebben we de ambitie uitgesproken om te gaan onderzoeken of een aanbod in een verlengde schooldag aansluit bij de behoefte van onze ouders. We willen daarbij een gevarieerd aanbod op cultureel, museaal en sportief gebied aanbieden, aansluitend op de lestijden van school. Daarmee hopen we ook een passend antwoord te kunnen geven op de behoefte van ouders om zorg en opvoeding te kunnen combineren met werken. De samenwerking met verenigingen, organisaties en maatschappelijke instellingen in het dorp vormen daarbij de sleutels tot succes.

MAATSCHAPPELIJK BETROKKEN

Maatschappelijke betrokkenheid uit zich onder meer in de deelname aan projecten zoals de Raad van Kinderen. Kinderen werden daarbij uitgedaagd oplossingen aan te reiken voor een maatschappelijk vraagstuk of probleem. In 2017 won groep 7 de 'Unexpected Reward' bij dit landelijke project. Een ander voorbeeld van maatschappelijke betrokkenheid is het ondernemerschap. Kinderen nemen deel aan Kids in Biz waarbij ze kennismaken met ondernemerschap. Met de winst sponsoren ze daarna een zelf gekozen goed doel.

BETROKKENHEID LEERLINGEN

Bij belangrijke vakken staat de deskundigheid van leerkrachten voorop. Deze lessen zijn veelal leerkracht-gestuurd. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om leerlingen meer actief te betrekken bij de inhoud van de lessen. Leervragen, onderzoeksvragen en gepersonaliseerd leren vormen dan kernbegrippen. Een werkgroep is actief bij het vinden van de juiste werkwijze.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	313	316	325	367
Aantal groepen start schooljaar	14	14	14	15
Medewerkers FTE	18,8082	20,4701	20,4701	20,4048
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	14 | 11	18 | 12	17 | 12	18 | 10
Verhouding man | vrouw	5 | 20	5 | 23	5 | 23	4 | 23
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	20	23	23	22
medewerkers OOP	3	3	3	3

11 JUNI 2018

Paraaf:

De Cocon

'Een cocon is een wonderlijk ding. Het is een omhulsel dat bescherming, ontwikkeling en groei in zich draagt. Het is een belofte voor de toekomst!'

Basisschool De Cocon is een Vreedzame (stads)school, waar kinderen naar toe komen om kennis en inzichten te verwerven, maar ook om een aantal houdingen en vaardigheden te leren. Onze leerkrachten streven daarom een sfeer van rust na, waarin kinderen zich thuis voelen, maar zich vooral ook veilig en geborgen weten. Wij willen de kinderen zoveel mogelijk op 'maat bedienen'. We noemen dit adaptief onderwijs.

ONDERWIJSKUNDIGE RESULTATEN

De Cocon werkt sinds langere tijd met vier expertisegroepen op gebied van taal, rekenen, cultuureducatie en ICT. Dit schooljaar is ook gestart met de expertisegroepen thematisch werken en hoogbegaafdheid. In elke groep zitten een aantal leerkrachten. Ze overleggen een keer per maand en stellen samen een doel voor dit schooljaar. Dat gaan ze uitwerken en communiceren met het team in een teamvergadering. De coördinatoren van de groepen nemen deel aan netwerkbijeenkomsten van Tangent. De expertisegroepen thematisch werken en hoogbegaafdheid moeten nog een programma ontwikkelen. Het afgelopen schooljaar heeft de Cocon door de hele school al gewerkt met 'experimenteren van thematisch werken' met twee keer een thema binnen de hele school.

OUDERKAMER

Het afgelopen schooljaar hebben we de ouderkamer stilgelegd omdat we het kwalitatief geen waarde vonden hebben voor de organisatie van de school. Dit schooljaar hebben we via de vernieuwde bibliotheek in het schoolgebouw opnieuw gewerkt aan de ouderkamer met behulp van een allochtone en autochtone ouder. Zij coördineren de uitleen van boeken aan leerlingen. Ook werken ze voor de ouderkamer met een ouder van iedere groep 1-2 die komt voorlezen aan de kleuters. Verder bieden we dit schooljaar een aantal onderwerpen aan voor ouders waar zij aan kunnen deelnemen zoals bijvoorbeeld digitale wijsheid van kinderen, voorlezen en het belang daarvan of gezonde voeding. Verder werkt De Cocon met de klankbordwerkgroep waarin ouders en teamleden nadenken over het onderwijs in de toekomst van de Cocon.

KWALITEITSMETING

We hebben een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder leerlingen. De resultaten hiervan staan op de website van de inspectie van onderwijs. Voor de leerlingen van de groepen 3 tot en met 8 zijn we op zoek naar een screeningsysteem voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van deze leerlingen. Dit zal voor het schooljaar 2018-2019 Scol gaan worden. Ook gaan we het aanbod van Vreedzame School evalueren en waar nodig bijstellen.

SCHOLING

Onze leerkrachten hebben de cursus 'Kansrijke combinatiegroepen' van Cedin gevolgd, een opleidingsinstituut voor educatieve dienstverlening. In dit cursusaanbod stond het omgaan met combinatiegroepen centraal. Onze nieuwe interne vertrouwenspersoon heeft scholing gevolgd op basisopleiding IVP. Voor onze coördinatoren VVE en hoogbegaafdheid staat er ook nog een scholing gepland. Vorig jaar zijn we gestart met een scholing met betrekking tot cultuur in de vorm van dramalessen. Daar hebben we dit jaar een vervolg aan gegeven. De Vreedzame School heeft een nieuwe coördinator die nieuwe leerkrachten informeert over het werken met de methode van de Vreedzame School. Ook is de coördinator verantwoordelijk voor de evaluatie van de methode. De ICT-er van onze school is opnieuw geschoold.

TAAL EN REKENEN

Op gebied van taal hebben we een impuls gegeven aan spelling en begrijpend lezen. Op gebied van rekenen hebben we vorig jaar een start gemaakt met een verbetering van de verlengde instructie. Komend schooljaar hebben we ons rekenbeleidsplan geëvalueerd en dat zullen we de komende jaren blijven doen. Daar waar nodig passen we ons beleid aan.

KORTOM:

Het komende schooljaar gaan wij werken aan de doorgroei voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. Ook gaan verder met de ontwikkeling van alle leerlingen in het kader van persoonlijk leren en zelf verantwoordelijk zijn voor hun persoonlijk groeiproces. Verder vinden wij dat het werken aan een integraal kindcentrum voor de school van groot belang is.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	216	221	228	239
Aantal groepen start schooljaar	9	10	10	10+1
Medewerkers FTE	14,4798	15,4798	17,8548	16,1597
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	5 | 15	7 | 16	9 | 15	15 | 9
Verhouding man | vrouw	4 | 14	4 | 17	4 | 18	4 | 16
Aantal medewerkers				
directie	2	3	2	2
medewerkers OP	15	17	19	17
medewerkers OOP	1	2	1	1

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

D'n Hazennest

Veilig samen spelen, ontdekken en leren. Als school staan we voor een solide basis van goed onderwijs, structuur en een veilige omgeving.

2017

Basisschool D'n Hazennest kampt al jaren met ruimtegebruik. Daarom werken we sinds maart 2017 met de notitie 'Toelatingsbeleid'. De notitie beschrijft de kaders en biedt ons de mogelijkheid te sturen op leerlingenaantal en grootte van de school. Uitgangspunt is kwaliteit van onderwijs.
Dit heeft er toe geleid dat we de komen jaren gaan krimpen naar een organisatie met 18 groepen.
We kunnen dan alle kinderen huisvesten in hetzelfde gebouw. Deze verandering bracht ook mentale ruimte. Collega's denken na over de toekomst en over de inrichting van het onderwijs.

DRAAGKRACHT QUA ZORG IN DE GROEP

Onze Vakwerkgroep heeft de notitie 'Draagkracht in de groep' geschreven. Na inventarisatie van zorgkinderen met indeling op zwaarte (basis-, lichte- en zware ondersteuning) brengen we in kaart hoe de zorg per groep, leerjaar en school verdeeld is. Het vormt de basis voor gesprekken over de indeling van groepen, ondersteuning, type leerkracht en anderszins. Qua schoolverdeling zitten we op 75% basis, 20% licht en 5% zwaar. Dit komt ongeveer overeen met theoretische inzichten. Per groep zijn er verschillen, die we nu goed in beeld hebben voor gesprekken met ouders en leerkrachten.

VISIE

We beschrijven onze koers in termen van brede horizon. We gaan het proces in en stellen bij waar nodig. We gaan samen op weg naar gepersonaliseerd leren in een rijke leeromgeving. We onderkennen dat gedifferentieerd instructiemodel, zelfstandig werken en samenwerken de voorwaarden zijn om aan onze kernwaarden van veiligheid, samen spelen, samen leren en eigenaarschap te werken. We zijn al sterk in coöperatieve werkvormen en integreren Parwo, als handelend en ontdekkend leren in ons onderwijs. Zelfstandig werken en weektaak staan weer op de rol. Ook is er aandacht voor de goede manier van samenwerken door kinderen.

RIJKE LEEROMGEVING

Door de mentale ruimte denken we na over de inrichting van werkplekken en de aula. Een werkgroep is bezig invulling te geven aan die leeromgeving, zowel qua huisvesting als inhoudelijk. Tjil! Kinderopvang! is hierbij betrokken als lid van de werkgroep. Een andere werkgroep is bezig met vergroening van het schoolterrein.

KIJK OP SOCIALE COMPETENTIES

Als het kind zich veilig voelt en goed in zijn vel zit, komt het tot leren en groei. We voelen de noodzaak om het kind te zien, te kennen. Dit jaar werken we met de observatielijsten van KIJK. We leren anders en beter kijken naar het kind en komen vanuit dat beeld in gesprek met het kind (en de ouders).

NIEUWE METHODE ZAAKVAKKEN

Dit jaar werken we met een nieuwe methode voor WO. We hebben gekozen voor de afzonderlijke vakken geschiedenis, aardrijkskunde en natuurkunde. We merken dat de manier van werken anders is: leervragen kind komen aan bod, we zien andere presentatievormen (verslag, quiz maken, PowerPoint) en samenwerken en ict-vaardigheden worden ingezet.

PROJECTWEEK

In oktober 2017 hebben we een projectweek gedaan vanuit leervragen van de kinderen. Dit bracht veel los. Naast (of juist door) enthousiasme van kinderen en leerkrachten lopen er nu in alle groepen initiatieven die verandering weergeven. We laten dit bewust los, laten het gebeuren. De leerkracht krijgt ruimte. Er wordt meer gewerkt met leervragen van kinderen, samenwerken wordt verdiept, zelfstandig werken krijgt een impuls, Chromebooks worden ingezet en de methode wordt losgelaten. We gaan van leiden naar begeleiden en van sturen naar volgen. Het zijn kleine stapjes, maar het tekent de verandering in mindset. Het is de eerste stap naar vernieuwing.

KENNISMAKINGSGESPREKKEN

We hebben ervaring opgedaan met gesprekken met ouders en kind. We praten nu met het kind in plaats van over het kind. Dit is erg goed bevallen. Kinderen kunnen aangeven welke doelen ze willen halen en wat ze daarvoor nodig hebben. In groep 8 loopt een pilot om ook rapport- en adviesgesprekken met het kind (en ouders) te bespreken. De ervaringen zijn positief en geven aanleiding om dit te verbreden naar andere groepen.

DE WIJK

We ontwikkelen verder in Locatieplan. Naast talentontwikkeling en naschools aanbod is het speerpunt een rijke leeromgeving: vergroening van de speelplaats en inrichting van werkplekken.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

KINDEROPVANG

Door de nieuwe Harmonisatiewet valt de peuterspeelzaal binnen de Wet Kinderopvang, met andere tijden en kwaliteitseisen. Met Tjil! Kinderopvang! is een goede afstemming en samenwerking. Er zijn weinig wisselingen en overleg en informatie gaat erg prettig. Ze denken mee in mogelijkheden van naschools aanbod en organisatie.

VISIE OP HET JONGE KIND

In dit vervolgtraject zetten we nu stappen naar inrichting van hoeken vanuit de beleving en wensen van de kinderen. Binnen een thema praten we over wat de kinderen bezighoudt. We stemmen onze activiteiten hierop af, uitgaande van de doelen binnen het thema.

KORTOM

We constateren beweging, die ruimte biedt tot vernieuwing. We zijn geen pionierschool, maar overdenken onze stappen, volgen ontwikkelingen en bepalen zo samen onze koers. Het geeft collega's zelfvertrouwen om van hieruit stappen te zetten.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	439	458	477	493
Aantal groepen start schooljaar	19	19	20	20
Medewerkers FTE	28,1502	30,7002	31,3002	31,8471
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	19 | 18	21 | 19	22 |19	25 | 19
Verhouding man | vrouw	6 | 31	6 | 34	6 | 35	7 | 35
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	30	33	34	35
medewerkers OOP	5	5	5	5

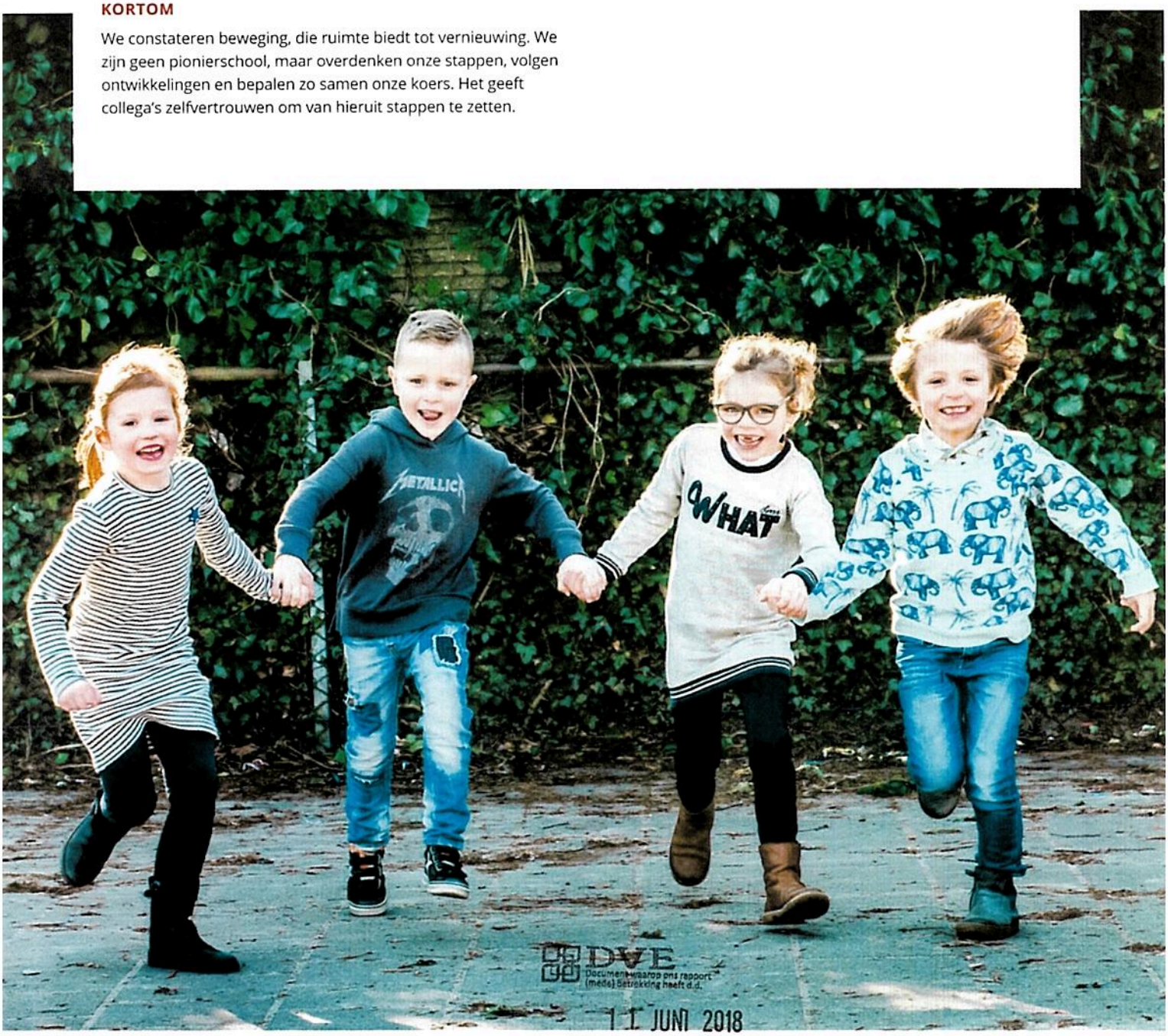

DVE
Document behorende bij rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018

De Kleine Akkers

Op een 'Akker' staat groei van het individu centraal

Jenaplanschool de Kleine Akkers is een professionele leergemeenschap in ontwikkeling waarin wij, kinderen, ouders en stamgroep-leerkrachten, op een open en nieuwsgierige manier omgaan met onszelf, de ander en de wereld. Wij gaan uit van kracht, talenten en kwaliteiten van elkaar.

2017

In KindCentrum De Kleine Akkers zijn Basisschool De Kleine Akkers en BSO Villa Bombarie (kinderopvang Humanitas) gevestigd. Bij het KindCentrum staan natuur en cultuur centraal. Dit is onder meer terug te zien in de naam en het nieuwe groene schoolplein. Dit is gezamenlijk ontworpen en aangelegd door kinderen, ouders, de gemeente en professionals. We kennen binnen het Kind Centrum 'de RegelRups' die zowel binnen de klassen als op de buitenschoolse opvang aangeeft wat onze waarden en normen en de daarmee samenhangende regels zijn. De RegelRups draagt deze regels op zijn rug. Iedere stamgroep geeft op eigen manier invulling aan deze regels, vormgegeven door de kinderen zelf.

'SAMEN DOEN' STAAT CENTRAAL

De kinderen worden betrokken bij tal van onderwerpen zoals het ontwerpen van de tuin en de gezonde school. Bij de BSO mogen ze mee bepalen welke activiteiten aan bod komen. Maar de samenwerking gaat veel verder. De pedagogisch medewerkers, ouders en leerkrachten denken samen na over de invulling van kindgesprekken. De kinderopvang en het basisonderwijs nemen regelmatig gezamenlijk deel aan werkgroepen. Ook bezochten zij samen de Jenaplanconferentie.

HET KIND STAAT CENTRAAL

De jaarlijkse gesprekken gaan niet over het kind maar worden gevoerd samen met het kind. Samen bekijken we waar ze staan en wat ze nodig hebben. Vanuit onderwijs wordt gekeken naar groeilijnen en vanuit de kinderopvang naar het welbevinden van het kind.

Er is een gezamenlijk ambitieplan opgesteld waarbij dit jaar de samenwerking en de dialoog centraal staan. We gaan uit van doelen, verwachtingen en ontwikkeling. We stellen het proces centraal, door te reflecteren, feedback te organiseren en samen te leren.

EDUCATIETRAINING

Om goed invulling te kunnen geven aan de accenten die we willen aanbrengen, hebben een pedagogisch medewerker en een leerkracht een Natuur en Milieu Educatietraining gevolgd. Je kunt ergens voor gaan staan maar dan moet je ook zorgen dat de mensen die het moeten uitvoeren genoeg tools in handen krijgen om er iets moois van te maken. Leren doe je samen.

DOOR TE VALLEN LEER JE OP STAAN

Dat geldt voor kinderen die volop mogen experimenteren en onderzoeken maar dat geldt ook voor het team. Door te onderzoeken kom je verder en leer je wat wel en niet werkt maar komen we wel vooruit. Een KindCentrum is ook niet in 1 dag vormgegeven; dat is samen overleggen welke kant we op willen, overleggen wat we direct kunnen uitvoeren en bekijken waar we te maken hebben met grenzen als uren, tijd en potjes met geld. Een open dialoog, weten wat je aan elkaar hebt en dromen durven vorm te geven brengt ons verder. Als het even tegen zit, is de oogst nog niet mislukt. Mocht de wind even de andere kant op waaien dan is het de kunst om mee te buigen. Daarvoor hebben we elkaar nodig, ter inspiratie, voor relativering, met humor of advies.

We streven naar een natuurlijk KindCentrum met accenten op natuur en cultuur, met een gezonde leefstijl en met aandacht voor duurzaamheid. Less is more, bewuste keuzes zijn gemaakt en daar houden we ons ook aan. Dat maakt ons krachtig en trots. En daardoor hebben we ook vertrouwen in onszelf, in elkaar en in de wereld.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	129	140	149	143
Aantal groepen start schooljaar	6	6	6	7
Medewerkers FTE	6,4102	8,2963	9,2963	9,2963
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	9 | 3	10 | 4	11 | 4	13 | 1
Verhouding man | vrouw	1 | 8	1 | 10	1 | 11	0 | 13
Aantal medewerkers				
directie	0	1	1	1
medewerkers OP	8	9	10	12
medewerkers OOP	1	1	1	0

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Lochtenbergh

Kansen bieden in een kleurrijke, uitdagende en zorgzame omgeving.

Basisschool De Lochtenbergh is een kleurrijke school. Daarmee doelen we op de hoeveelheid nationaliteiten die we op onze school mogen lesgeven. Daar ligt voor ons een uitdaging maar we doen dit ook in een zorgzame omgeving. Een zorgzame omgeving staat voor zorg voor elkaar wat we uitdragen door een Positive Behavior Support-school (PBS) te zijn. Wij zien die verschillen als kracht en uitdaging. De kracht om van en met elkaar te leren.

2017

TAAL

Onze leerlingen komen met een grote ervaringsachterstand op school. We proberen o.a. door veel voor te lezen en veel tijd aan zelf lezen te besteden hun woordenschat te vergroten. Zo hebben we een eigen schoolbibliotheek die we jaarlijks aanvullen. In de uitleen participeren ouders. Elk jaar komt gedurende een aantal weken een schoolschrijver in diverse groepen langs om met de leerlingen verhalen te schrijven. We nemen met de bovenbouwgroepen deel aan de Nationale Voorleeswedstrijd en hebben elk jaar een voorleeskampioen op De Lochtenbergh. Dit jaar doen we mee aan de actie 'Score een boek', in samenwerking met de voetballers van Willem II. Veel leerlingen hebben een inlogcode om thuis te werken met het programma 'Taalzee'. We zetten coöperatieve werkvormen in tijdens bijvoorbeeld de spellinglessen.

REKENEN

Extra activiteiten rondom rekenen zijn deelname aan de Kangoeroewedstrijd, de Grote Rekendag, rekencircuits en werken met de rekenkastjes (kleuterbouw). We hebben een rekenkast op school waarin materialen zijn gerangschikt volgens de 5 rekendomeinen van PARWO. We hebben de PARWO-training gevolgd en werken zoveel mogelijk met concrete materialen uit het rekenhuis om de lessen betekenisvol te maken.

> *Door voor deze aanpak te kiezen merken we dat leerlingen meer gemotiveerd en betrokken zijn tijdens de lessen.*

SAMENWERKING MET ANDEREN

Schoolmaatschappelijk Werk is een aantal dagdelen verbonden aan de school. Ouders en kinderen weten steeds beter de weg ernaartoe te vinden. Fysiotherapie De Vlieger neemt de motorische screening af op school. Hierdoor wordt voor de ouders de drempel verlaagd om deel te nemen aan verdere behandelingen of om therapie te volgen. Het JOGG adviseert ouders en kinderen om meer te bewegen en geeft voedingsadviezen.

Door de naschoolse activiteiten komen de leerlingen in contact met diverse disciplines zoals dans, koken, leesactiviteiten. Via Contour de Twern kunnen kinderen deelnemen aan R-Play: naschools buiten-speel-aanbod waarbij kinderen (groot) speelgoed voor buiten kunnen lenen. Hieraan nemen wekelijks meer dan 50 kinderen deel. Ook hier participeren ouders in de speluitleen. Verder werken we samen met GGD, Pleino13, logopediste en Gezinsmaatje.

VOORZIENINGEN BINNEN SCHOOL

In het schoolgebouw van De Lochtenbergh zit NSA (Naschoolse Activiteiten), kinderopvang en peuterspeelzaal. Ook hebben we een ouderkamer. Bij de ouderkamer is sprake van grote betrokkenheid door eigen inbreng, vergroting van kennis en vaardigheid (financiën, zorg, opvoeding, welzijn), korte lijntjes en sociale verbinding. Tevens is het drempelverlagend: ouders stappen makkelijker de klas binnen om iets te vragen. Verder hebben we ook een school-wijkorkest.

OUDERBETROKKENHEID

Ouderbetrokkenheid vinden wij enorm belangrijk. Hierbij staat de driehoek kind-ouder- leerkracht centraal.
Er is een weekprogramma voor de ouders met activiteiten, zoals:

- Elke donderdagochtend is er een koffieochtend met themabijeenkomst
- Een budgetcursus van 6 weken
- Nederlandse les
- Mantelzorgcursus die wordt afgesloten met een certificaat
- Bezoek aan middelbare scholen
- Een alfabetisacursus
- Een cursus: hoe help ik mijn kind met school? (ouders gr 1-3)
- Computerlessen
- Sportlessen
- Naaicursussen
- EHBO
- Gezonde voeding

Bij veel ouderactiviteiten wordt voor kinderoppas gezorgd. Dit om de deelname voor alle ouders mogelijk te maken.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

COMPLEXE WIJK

Onze school is de spil in de wijk. Hier ontmoeten ouders elkaar. Ouders kloppen met allerlei vragen en problemen bij de leerkracht aan. Daarbij proberen we zo goed mogelijk hulp te bieden, ouders te ondersteunen en ze eventueel de weg te wijzen naar de juiste instanties. Onze deur staat voor de ouders altijd open.

Onze kinderen wonen in een kansarme wijk en ook de ouders hebben het niet gemakkelijk. Dit veroorzaakt vaak problemen binnen en buiten het gezin welke de kinderen mee naar school brengen. Leerkrachten hebben hierin een grote taak. Ze moeten veel kunnen incasseren en vaak moeilijke oudergesprekken voeren. Veel ouders begrijpen niet hoe het Nederlandse onderwijssysteem in elkaar zit en hebben bijvoorbeeld erg veel moeite met verwijzing naar een andere (vervolg)school.

Er wordt veel flexibiliteit van onze leerkrachten gevraagd. Flexibiliteit qua ruimte om les te kunnen geven, maar ook flexibiliteit in aanpak, leergedrag en communicatie naar ouders. Als leerkracht, en eigenlijk als medewerker van Lochtenbergh, moet je best wat in je mars hebben en kunnen incasseren. En flexibel zijn in verschillende situaties.

Leerkrachten hebben het zwaarder dan op een andere school. Waarom? De complexiteit van de wijk komt letterlijk binnen de schoolmuren. En de kennis om daarmee om te gaan, heb je (nog) niet altijd. Er zijn veel meer indicatoren die het complex maken. Je moet competent zijn in zowel vaardigheden, houding en kennis.

GROOT VERLOOP

Er is een groot verloop binnen onze schoolpopulatie. Veel kinderen maken de 8 schooljaren niet vol en verhuizen weer naar andere wijken. Veel kinderen stromen ook pas in hogere leerjaren in door verhuizing naar onze wijk. Willen we in de toekomst de kinderen en hun ouders op een adequate manier blijven begeleiden dan vraagt dat een growing mindset van iedereen. Het is mooi om te zien hoe dit de leerkrachten ieder jaar weer lukt.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	317	310	317	320
Aantal groepen start schooljaar	17	17	17	16+1
Medewerkers FTE	29,9656	35,9191	34,9231	30,4216
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	23 | 14	33 | 15	33 | 14	29 | 13
Verhouding man | vrouw	8 | 32	9 | 38	9 | 37	7 | 34
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	1
medewerkers OP	26	31	30	28
medewerkers OOP	12	14	14	12

11 JUNI 2018

Paraaf:

De Kring

De Kring, initiatiefrijke en innoverende school.

Jenaplanschool De Kring staat voor samenwerken, eigenaarschap en het ontwikkelen van talenten door middel van betekenisvol basiswerk, keuzewerk en projectwerk in 3-jarige stamgroepen. De term betekenisvol onderwijs past bij De Kring.

TAAL EN REKENEN

Taal doen we vanuit de thema's van 'Staal' die in de hele school centraal staan en daarmee verbinding leggen met het hart van ons onderwijs, de wereldoriëntatie. Hierin zijn we onderscheidend ten opzichte van andere scholen. De thema's omvatten niet alleen taal maar vragen ook om andere vaardigheden zoals creativiteit, presenteren, samenwerken, onderzoeken en facetten van meervoudige intelligentie.

Het rekenonderwijs staat voor een grote innovatie op methodegebied. Hierin zijn we gevorderd. In het schooljaar 2018-2019 voeren we de nieuwe rekenmethode in.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Binnen het gebouw van De Kring zit ook de buitenschoolse opvang en kinderopvang De Vliegwereld. De samenwerking vindt vooral plaats op praktisch niveau met langzame maar gedegen stappen naar inhoud en een meer doorgaande lijn. We kennen een warme overdracht, overleggen op diverse niveaus, vieren samen zoals bij het voorleesontbijt en hebben enkele overlappende thema's. We werken ook samen rond de ontwikkelingen en facilitaire zaken binnen ons gebouw. De Vliegwereld schuift sinds dit schooljaar periodiek aan bij het bouwoverleg. De Kring werkt samen met de overige scholen in Gilze en Rijen. Elke 3 maanden vindt overleg plaats. Hierin speelt het samenwerkingsverband Breda ook een grote rol.

TRAINING IB-ER

Onze ib-er volgde met succes de Cogmed training. Dit vraagt aandacht op Tangent-niveau. Onze ib-er is hierdoor breder inzetbaar. Vooral in de tweede helft van dit schooljaar hebben het we onderwijs aan de meer/hoogbegaafde kinderen een impuls gegeven.

OUDERBETROKKENHEID

De Kring loopt voorop in de samenwerking met ouders. We zetten niet alleen op praktisch niveau ouders in (informele participatie). Ook op beleidsniveau (formele participatie) hebben ouders een belangrijke rol. Zo hebben we op informeel niveau stamgroep-ouders en ouders die hulp bieden bij activiteiten als schooluitjes, vossenjacht, carnaval, kerst, vieringen etc. Ook binnen school voeren zij veel activiteiten uit. Voorbeelden van formele participatie zijn een meedenkende MR, een jenaplanwerkgroep als klankbordgroep voor ons (vernieuwde) onderwijs, een verkeerswerkgroep die actief meedenkt over een veilig schoolplein en verkeer in de straat en een actieve ouderraad. Ieder jaar organiseren we een avond voor onze werkgroepen waarbij we evalueren en nieuwe doelen voor het volgende jaar bepalen.

SAMENWERKING MET OMGEVING

We hebben contact gelegd met een plaatselijke agrariër. De bedoeling is dat onze kinderen in het voorjaar naar de boerderij gaan en daar ter plekke cursussen krijgen in zaaien en oogsten en over de groei van de gewassen.

De school kent een aantal activiteiten i.s.m. de wijk. Dit betrof een voorlichting op De Kring rond de bouw van de sporthal. In april van dit jaar gaan we de naaste buurtbewoners uitnodigen om kennis te maken met De Kring. Tegelijkertijd zullen we de plannen presenteren voor een nieuw speeltoestel op het achterplein, direct in het zicht van de nieuw gebouwde huizen tegenover De Kring. Aan de bewoners willen we vragen om hierover mee na te denken. De Kring wil zich laten zien als hart van deze nieuwe wijk! Ook organiseert De Kring buitenschoolse activiteiten op het gebied van sport, ontdekken, kunst en cultuur via De Kans.

De ontwikkelingen binnen De Kring, waarbij het veranderingsproces rond het Jenaplanonderwijs met veel verve wordt uitgevoerd, geeft ons een trots gevoel. We zijn er nog niet, maar we hebben een mooie weg ingeslagen!

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	242	247	261	273
Aantal groepen start schooljaar	11	11	12	12
Medewerkers FTE	13,0623	14,0748	15,0748	15,3912
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	9 | 10	12 | 8	13 | 9	15 | 8
Verhouding man | vrouw	2 | 15	2 | 17	3 | 17	4 | 16
Aantal medewerkers				
directie	0	0	1	1
medewerkers OP	16	18	18	18
medewerkers OOP	1	1	1	1

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Prins Bernhard

Vol vertrouwen de toekomst in.

Basisschool Prins Bernhard ziet het als haar taak om samen met de ouders, kinderen kennis, houding en vaardigheden bij te brengen. Daarom hebben we hoge verwachtingen van de kinderen en willen we ze leren om zelfstandig, verantwoordelijk, creatief en kritisch te zijn.

2017

We gaan vol vertrouwen de toekomst in. Nog niet op alle fronten zichtbaar, maar wel volop in transformatie. Wel zichtbaar is de start in september van het thematisch werken en de opening van de buitenschoolse opvang i.s.m. Kinderopvang Unikds 2.0. Intern zijn we bezig met een heroriëntering op onze identiteit, naast de vraag hoe we techniekonderwijs een plek gaan geven binnen het thematisch werken.

VEEL AANDACHT VOOR TAALACTIVITEITEN

Door het thematisch werken is er veel aandacht voor taalactiviteiten buiten de instructielessen. We streven ernaar de verwerking van instructielessen te verwerken bij de thema's. Zo ontstaat een betekenisvolle context waarbij kinderen begrijpen waarom ze iets moeten leren. Bij het laatste thema heeft de hele school gewerkt aan het thema communicatie. Daarmee kwamen we met een paginagroot artikel over onze school in de wijkkrant Tilburg3West.

EEN GREEP UIT DE ACTIVITEITEN:

bij de kleuters en groep 3 zijn er brievenbussen van schoenendoezen gemaakt, waar andere kinderen een briefje of kaartje in konden doen. Ook gingen de kleuters kaarten bezorgden in de wijk. Enkele kleuters hebben zelfs post van buurtbewoners teruggekregen. Het bezoek van echte postbodes maakten het voor de kleuters super interessant!

Groep 4 werkte aan een modeshow, immers ook kleding heeft een bepaalde boodschap. De groep heeft alles eromheen zelf georganiseerd. Van uitnodigingen aan de ouders, tekst bij de modeshow, tot de koffie en thee aan toe.

Groep 6 heeft een compleet museum opgezet en zijn hiervoor eerst bij museum De Pont gaan kijken. Het eindresultaat was een compleet museum. Hierbij was onder andere aandacht voor kaartjes met uitleg over het kunstvoorwerp, uitnodigingen, toegangskaartjes, een speel- en doe-hoek voor de kleintjes, een kassa en zelfs een koffiehoek.

Groep 8 heeft een heuse uitzending van RTL-Boulevard gemaakt. Door de samenwerking met Fontys Hogeschool voor de Journalistiek (vlak bij onze school) die een echte opname studio heeft, is het een mooie opname geworden.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Binnen ons schoolgebouw zit er sinds september 2017 een Buitenschoolse Opvang (BSO). We hebben de samenwerking gezocht met Kinderopvang Unikids 2.0 in Tilburg. Ondanks dat deze samenwerking nog pril is, zijn er al plannen en ideeën voor verdere samenwerking op het gebied van activiteiten, leerlijnen en VVE-activiteiten. We hopen op een doorstroom van nieuwe leerlingen vanuit de kinderopvang van Unikids naar BS Prins Bernhard. De eerste aanmeldingen zijn inmiddels binnen.

OUDERPARTICIPATIE

We informeren ouders via nieuwbrieven, onze schoolapp en onze website. Ouder/kind-gesprekken vinden in de derde schoolweek plaats. Twee keer per jaar zijn er ouderavonden. Dit jaar gingen die over het thematisch werken. Daarnaast was er een ouderavond om met ouders in gesprek te gaan over de christelijke identiteit van de school. We hebben een ouder de ruimte gegeven een workshop te organiseren over timemanagement voor gezinnen. Dit was een succes. Hiervoor waren ook de ouders van Kinderopvang Unikids uitgenodigd. Hier is goed op gereageerd. Vandaar dat dit een vervolg krijgt in het voorjaar.

TOEKOMST

De aandacht van het team richt zich naast goede lessen rekenen, taal en het sociaal-emotioneel klimaat vooral op de invoering van het thematisch werken (en daarmee de 21th century skills) en de heroriëntering op de identiteit.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	197	193	176	164
Aantal groepen start schooljaar	8	8	8	7
Medewerkers FTE	9,8664	12,1573	11,0664	9,9579
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	11 | 3	12 | 4	14 | 3	14 | 1
Verhouding man | vrouw	2 | 11	2 | 14	2 | 13	1 | 12
Aantal medewerkers				
directie	1	1	1	1
medewerkers OP	10	13	11	11
medewerkers OOP	2	2	3	1

DVE
Document waarop dit rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De Regenboog

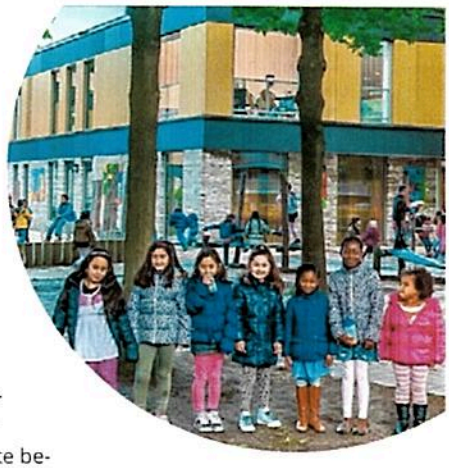

Een school waar je je thuis voelt, een school waar we samen op weg gaan.

Basisschool De Regenboog werkt aan een professionele leeromgeving. We willen uit ieder kind halen wat er in zit, met zorg en respect voor elkaar. We willen een school zijn waar je je thuis voelt.

2017

We zijn bezig met het behalen van het derde certificaat van de gezonde school. Naast voeding en beweging komen nu ook thema's als relaties en seksuele vorming aan bod. We lopen voorop met Cultuureducatie met Kwaliteit Tilburg (CMKT) en delen onze expertise vaak en graag.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Basisschool De Regenboog werkt samen met het voortgezet onderwijs in de wijk. Om een voorbeeld te geven, in onze ouderkamer hebben we voorlichting gegeven over het VO. Ook is met ouders een bezoek gebracht aan het Cobbenhagen lyceum, de mavo en de Praktijkschool.

Een ander voorbeeld van samenwerking: om onze kleuters kennis te laten maken met voeding en koken bezoeken we het restaurant van de Rooi Pannen. En ook maken ze eten klaar in de keuken van het wijkcentrum de IJpelaar.

Er komen regelmatig peutergroepen bij ons langs om samen met onze kleuters activiteiten te ondernemen. Zoals pepernoten bakken, of samen een voorstelling bijwonen in het kader van de Nationale Voorleesdagen.

BROCHURE GERICHT OP DE WIJK

We hebben de brochure 'De kracht van samen in Noord' uitgebracht. Deze brochure laat zien dat betrokkenheid van ouders essentieel is om voor de kinderen in Tilburg Noord om zich op een goede, gelukkige en veilige manier te kunnen ontwikkelen. Ook staan in de brochure al onze interventies.

PARTICIPATIE OUDERS

Elke maandagmiddag kunnen ouders vanuit de hele MFA Dirigent (peuterspeelzaal, Tjil! Kinderopvang!, Islamitische basisschool Aboe-el-Chayr) bij de Speel-o-theek gratis spelmateriaal, knutseltasjes en boeken lenen. Dit gebeurt in samenwerking met vrijwilligers. De ouderkamer is vier dagen in de week te bezoeken. Veel ouders die geen Nederlands spreken komen daar voor Nederlandse les, leren omgaan met computers, leren omgaan met technieken die in Nederland gewoon zijn en nog veel meer. Heel belangrijk zijn ook de activiteiten die ouders in de gelegenheid brengen hun kinderen te volgen en te begeleiden bij hun schoolcarrière. Ook landelijk gezien is het bijzonder. We krijgen regelmatig verzoeken uit het hele land om onze ouderkamer te bezoeken. Ook kwam de nieuwe burgemeester langs op bezoek.

NA DE SCHOOLPERIODE

De relatie tussen leerlingen/ouders met de Regenboog houden niet op na groep 8. Zij blijven geregeld terugkomen en halen kennis en kunde op zodat de weg in onze samenleving gemakkelijk wordt gevonden.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	195	196	223	238
Aantal groepen start schooljaar	9	9	11*	11+1
Medewerkers FTE	14,174	17,174	16,9865	17,9623
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	11 | 6	12 | 7	14 | 8	17 | 8
Verhouding man | vrouw	2 | 15	2 | 18	2 | 18	2 | 19
Aantal medewerkers				
directie	1	2	2	2
medewerkers OP	13	15	15	16
medewerkers OOP	3	3	3	3

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Rennevoirt

Rennevoirt, meer dan een gewone school.

We gaan uit van het Jenaplanconcept. Het is een eigentijds onderwijsconcept waarin goed leren van basisvaardigheden belangrijk is. Concreet betekent dit dat we samen spelen, in gesprek gaan, vieren en werken belangrijk vinden. Het motto van de school is samen leer je meer.

2017

Basisschool Rennevoirt heeft 4 ambities uitgesproken:

- Ambitie 1: Rennevoirt speelt een belangrijke rol in zijn omgeving en de omgeving speelt een belangrijke rol in het onderwijs van Rennevoirt.
- Ambitie 2: een leerling op Rennevoirt is mede-eigenaar van zijn eigen leerproces en zijn stamgroep op Rennevoirt.
- Ambitie 3: de onderwijsinhoud is toekomstgericht en draagt bij aan het welbevinden van de leerlingen.
- Ambitie 4: teamleden van Rennevoirt zijn actief bezig met hun duurzame inzetbaarheid.

Onze 1e ambitie proberen we vorm te geven door het netwerk van ouders actief bij de school te betrekken. Ouders hebben we gevraagd naar hun hobby's en beroep. Daar waar mogelijk benaderen wij ze actief om invulling te geven aan de inhoud van ons onderwijs. Daarnaast gaat de werkgroep op zoek naar bedrijven en verenigingen in de omgeving van de school die van meerwaarde kunnen zijn voor ons onderwijs.
Onze 2e ambitie houdt in dat leerkrachten en leerlingen een andere rol moeten aannemen en dat we de inhoud van het onderwijs moeten aanpassen. 'Onderzoekend en Ontwerpend leren' heeft zijn intrede gedaan in ons onderwijs. Er zijn in iedere groep klassenvergaderingen en we hebben een begin gemaakt met een leerlingenraad op schoolniveau. Komend jaar gaan we daadwerkelijk van start met de leerlingenraad.
Onze 3e ambitie geven we invulling door de inhoud van ons wereldoriëntatieonderwijs te herijken. In samenwerking met de werkgroep 'Onderzoekend en Ontwerpend Leren' is Rennevoirt op zoek naar een andere methode.
Onze 4e ambitie krijgt vorm doordat we de expertises van onze personeelsleden schoolbreed inzetten. We investeren in scholing om vakleerkrachten en experts een positie binnen het team te geven. Daarnaast krijgen leerkrachten meer verantwoordelijkheid/eigenaarschap met betrekking tot hun onderwijs zodat alles wat zij doen ook werkelijk bijdraagt aan het behalen van het doel.

SAMENWERKING BINNEN SCHOOL

We werken binnen het gebouw van onze school samen met de peuterspeelzaal van Humanitas en de Buitenschoolse Opvang van De Kleine Wereld. Er is onderling al wel wat uitwisseling en samenwerking op activiteitniveau, maar deze samenwerking moet en zal verder groeien.

LEERKRACHTEN IN WERKGROEPEN

Verschillende leerkrachten hebben een leidende rol gekregen binnen de werkgroepen. Aan het begin van het jaar stemmen we de doelen af met het schoolplan. Daarna hebben de leerkrachten in de werkgroepen veel ruimte om de activiteiten vorm te geven. Invoering van de leerlingenraad, Onderzoekend en Ontwerpend leren, wereldoriëntatie en 'school en omgeving' worden allemaal geleid door leerkrachten.

SAMENWERKING MET DE WIJK

Rennevoirt heeft niet de functie, de rol of de ambitie om het middelpunt van de wijk te zijn. Berkel-Enschot is een hecht dorp met veel faciliteiten en een rijk verenigingsleven. Vooral de samenwerking en de aanvulling op elkaar zijn belangrijk.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	288	299	294	320
Aantal groepen start schooljaar	13	13	13	13
Medewerkers FTE	15,1121	17,1483	17,6871	18,3472
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	16 | 3	17 | 5	20 | 4	20 | 4
Verhouding man | vrouw	1 | 17	2 | 20	2 | 20	1 | 22
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	17	20	20	21
medewerkers OOP	0	0	0	0

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Stelaertshoeve

Schakel naar de toekomst.

Een basisschoolkind brengt een groot deel van zijn of haar tijd door op school; een plek waar kinderen samen leren, spelen en zich voorbereiden op hun toekomst. Onze school is dus een belangrijke plek voor uw kind(eren). Ons team is zich daarvan terdege bewust. Leerkrachten en ouders werken samen in het belang van de kinderen.

2017

Markant resultaat in 2017 was onze profilering als 'cultuurschool' (muziekschool van Noord). Het schoolproject (Landen) was een groot succes en ook in de komende jaren gaan we met andere thema's verder. 'Me-Time', 'Erop uit' en 'Kom van je Eiland' zijn de slogans die voor ons de richting bepalen om Essentieel Leren inhoud te geven.

ONDERWIJSKUNDIGE RESULTATEN

Het uitstroomniveau van groep 8 in 2017 was op het landelijk gemiddelde. In de afgelopen jaar waren de resultaten wisselend. Een van de oorzaken is volgens ons het sterk talige karakter van de CITO Eindtoets. Dit zien we ook terug in onze tussentijdse resultaten van het CITO-LOVS. We hebben daarom besloten in 2017 de IEP- Eindtoets te gebruiken. Ook zijn we in 2017 overgeschakeld op de IEP-advieswijzer, die in groep 7 afgenomen is. De advieswijzer geeft ook een indicatie van leervermogens die minder gericht zijn op cognitie en meten zoals o.a. creativiteit. In volgende jaren zullen we de advieswijzer ook in leerjaar 6 afnemen.

LEERLINGAANTALLEN

Stelaertshoeve is de enige school in Tilburg-Noord met een populatie die een ware afspiegeling is van onze wijk en de Nederlandse samenleving. De stevige aanwas van leerlingen in de onderbouw heeft zich in 2017 doorgezet. Helaas heeft dat niet geresulteerd in een groei van het leerlingenaantal vanwege verhuizingen in de midden- en bovenbouw. Uiteindelijk blijken dan toch weer diverse gezinnen te verhuizen naar koopwoningen ergens anders in de stad, waardoor we vooral in de bovenbouw relatief kleinere jaargroepen krijgen.

TEAMONTWIKKELING

Het team heeft besloten om zich te ontwikkelen tot Positive Behavior Support-school (PBS). Dat betekent gezamenlijke waarden die gelden voor kinderen, personeel en ouders.
In 2016 organiseerden we voor het eerst een schoolbreed project: het winkelcentrum. Een vakoverstijgende werkwijze, waarin onderwijsinhouden waren gekoppeld aan het thema. In 2017 kozen we voor het gezamenlijk thema 'Landen'. In juni 2017 organiseerden we een kunstweek. Elke groep had een kunstenaar en een stroming 'geadopteerd'.

In een aantal teambijeenkomsten hebben we met het team de basis voor het schoolplan 2016-2020 gelegd. Autonomie van leerlingen, samenwerken, ouderbetrokkenheid en PBS vormen daarin de basis. Ouderbetrokkenheid 3.0 heeft opnieuw geleid tot een nieuw initiatief: de kennismakingsgesprekken. De leerlingen hebben hun eigen ouders rondgeleid en samen met de leerkracht gezorgd voor een introductie van het jaar.

LOCATIEPLAN

Stelaertshoeve heeft een duidelijke rol in de wijk. De ontwikkeling van locatieplannen hebben we in een teamopdracht vertaald. Diverse collega's die taken hebben als coördinator/kartrekker, hebben meegeholpen om vanuit de diverse disciplines (VVE – Taal/lezen – Cultuur – Wetenschap & techniek – Natuur- en Milieueducatie – ouderbetrokkenheid) dit plan gestalte te geven.

In de afgelopen vier jaar hebben we veel energie gestoken in Cultuur met Kwaliteit Tilburg (CMKT). Muziek was daarin ons speerpunt. Zo hebben we een schoolorkest dat is uitgegroeid tot een wijkorkest, waarin onze school hofleverancier is. In 2017 is met CMKT de tweede generatie gestart. Ditmaal is gekozen om 'beeldend' en 'drama' verder te ontwikkelen.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	363	378	372	370
Aantal groepen start schooljaar	16	16	16	15
Medewerkers FTE	19,6477	23,6256	24,0752	23,2954
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	24 | 5	28 | 9	29 | 8	27 | 9
Verhouding man | vrouw	3 | 24	5 | 28	4 | 29	4 | 28
Aantal medewerkers				
directie	2	2	2	2
medewerkers OP	22	27	28	27
medewerkers OOP	3	4	3	3

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De Vlashof

Wij zijn er voor jou en jouw ontwikkeling!

Op De Vlashof zijn alle kinderen welkom zijn! We zijn steeds in ontwikkeling en hebben grote zorg voor alle kinderen. Kinderen leren veel bij ons, maar we vinden het ook erg belangrijk dat ze met plezier naar school gaan.

2017

Voor De Vlashof was 2017 een uitdagend jaar waarin veel ontwikkeling heeft plaatsgevonden. De onderwijsinspectie kende opnieuw het basisarrangement aan de school toe. Dat wil zeggen dat zij tevreden zijn over ons onderwijs. Onze taalschool werd 'een voorbeeld voor andere scholen' genoemd. De inspectie adviseerde ons daarnaast om in te zetten op verbetering van onze tussen- en eindresultaten.

Om de goede dingen te kunnen doen, hebben wij allereerst onze school door externe consultants laten doorlichten. Een externe en onafhankelijke blik hielp ons om objectiever naar ons onderwijs te kijken. Naast de vele goede dingen die deze consultants vaststelden, adviseerden zij ons de schoolvisie duidelijker te formuleren, meer doelgericht te werken en consequenter les te geven conform methodieken die we de afgelopen jaren invoerden. Eind 2017 hebben we de adviezen van de consultants omgezet in een plan van aanpak. De nieuw geformuleerde visie van De Vlashof is 'Wij zijn er voor jou en jouw ontwikkeling'.

Wij gaan voor de best mogelijke toekomst voor onze leerlingen. Elke leerling ontwikkelt zich hier naar vermogen. Om dit te kunnen, hebben wij een pedagogisch en didactisch sterk team. Hier worden onze leerlingen gelukkig van. Elke leerling en elk teamlid wil volop meedoen en voortdurend uitgedaagd worden.

LERAREN WORDEN VAKSPECIALIST

Voor de voortdurende ontwikkeling van ons onderwijs heeft een aantal collega's zich ontwikkeld tot vakspecialist op de gebieden taal, rekenen, gedrag, motoriek en hoogbegaafdheid. Zij stimuleren op deze gebieden de voortdurende ontwikkeling van het team.

WAARNEMEND DIRECTEUR

Bijzonder was dat onze directeur halverwege het jaar langdurig ziek werd. Onze adjunct-directeur nam onze directeur een aantal maanden waar. Vanaf de zomervakantie gaf een interim-directeur samen met de adjunct-directeur leiding aan de school.

VREEDZAME SCHOOL

De Vlashof is een 'vreedzame school'. Niet alleen rekenen en taal zijn belangrijk. De Vlashof is een leefgemeenschap waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen en een stem krijgen en waarin ze leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap en staan open voor de verschillen tussen mensen. We hebben 14 leerlingen in 2017 opgeleid tot mediator. Zij helpen andere leerlingen conflicten op een goede manier op te lossen.

TAALSCHOOL

We hebben een taalschool waar kinderen die het Nederlands niet beheersen in korte tijd de taal leren. We zijn erg trots dat in 2017 één van de leerlingen van de taalschool de voorleeswedstrijd gewonnen heeft. Het is indrukwekkend om te zien hoe kinderen in zo korte tijd de Nederlandse taal leren beheersen.

OUDERCONTACT EN NASCHOOLSE OPVANG

In onze Ouderkamer geven we cursussen en ondersteuning aan ouders, bijvoorbeeld in een cursus 'Samenwerken met de school'. In meer praktische cursussen, bijvoorbeeld met naailessen, werken we aan versterking van de onderlinge contacten tussen ouders. Na school hebben we een breed naschools aanbod voor leerlingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan sportclinics of huiswerkbegeleiding. Voor de Ouderkamer en het naschools aanbod werken we intensief samen met andere organisaties in onze wijk.

SAMENGEVAT

De Vlashof staat in een prachtige wijk die ons veel kansen geeft bij te dragen aan de ontwikkeling van leerlingen en hun ouders. Binnen onze mogelijkheden grijpen we die kansen en blijven onszelf daar voortdurend in ontwikkelen.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	213	225	215	231
Aantal groepen start schooljaar	10	10	11	10+1
Medewerkers FTE	11,7632	15,6257	16,2697	17,9586
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	13 | 6	16 | 7	19 | 7	20 | 6
Verhouding man | vrouw	2 | 13	3 | 17	3 | 18	3 | 20
Verzuim	6,73%	5,18%	3,81%	
Aantal medewerkers				
directie	1	2	2	2
medewerkers OP	11	15	16	17
medewerkers OOP	3	3	3	4

Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft: d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De Wichelroede

Toekomstig onderwijs, of Leer Het Leven Te Leren.

Op de Wichelroede gaat het er niet zozeer om hoe knap je bent, maar hoe je knap bent. Dat betekent dat er op zoveel mogelijk verschillende manieren uiting gegeven kan worden aan talent. Zo wordt taal niet alleen via de taalmethode overgebracht, maar kunnen kinderen ook via het vak muziek op een andere manier met taal bezig zijn. Wat kinderen leren bij techniek, kunnen ze direct toepassen in en om de school, bijvoorbeeld door het inrichten van tuinhuisjes. Daarnaast heeft de school haar contacten met technisch bedrijf Hoppenbrouwers voor het vak techniek geïntensiveerd. Daardoor komt er een inhoudelijke samenwerking tot stand.

2017

Door het zelf organiseren van educatieve reizen, leren kinderen te plannen, afspraken te maken en de inhoud te verzorgen. Erg leerzaam! Dat merkte ook de nieuwe directeur, toen hij op 1 oktober het stokje overnam. De wensen van het team voor het vormgeven van Toekomstig Onderwijs zijn in beeld gebracht in een visietekening.

COMMUNICATIE MET OUDERS

Het afgelopen jaar hebben we een start gemaakt met het communiceren via de basisschoolapp. We hielden eerst een pilot met een klein aantal ouders, daarna was de rest van de school aan de beurt. Ouders zijn via de app op de hoogte van bijzondere gebeurtenissen in de groepen. Ook kunnen ze verlof aanvragen en kinderen ziek melden via de app. Uiteraard is zo'n app nooit een vervanger van menselijk contact. Door goed op de hoogte te zijn, worden ouders nieuwsgierig en komen ze juist eerder de school in.

SAMENWERKING MET ANDEREN

Binnen de school zit het consultatiebureau. En sinds dit jaar zit ook Kinderopvang Humanitas in onze school. Samen vormen we sinds de officiële opening in januari 2017 Kindcentrum de Krijtenmolen. In dit Kindcentrum komen kinderen van 0 tot 7 jaar elkaar tegen op school, in de kinderopvang, bij de peuteropvang en bij de Buitenschoolse Opvang. Een van de belangrijkste doelen van de komende tijd is om een doorlopende ontwikkeling mogelijk te maken voor deze leeftijd. Daartoe zijn de onderbouwcoördinator en de locatieleidster samen een opleiding gaan volgen. Ook hebben we een medewerkster die zowel op school als bij de opvang werkt. Er vond al een eerste bijeenkomst voor alle medewerkers van opvang en onderwijs plaats, waarin we elkaar beter hebben leren kennen. Door deze samenwerking kunnen we de ontwikkeling van kinderen voor-, tijdens- en na schooltijd optimaal vormgeven.

TEAM

In diverse groepen zijn leerkrachten samen met de kinderen gestart met het ontwikkelen van T- of Y-kaarten. Via een T-kaart kun je heel concreet verwoorden wat je samen afspreekt over wat je wilt zien en horen bij een groepsafspraak. Bij een Y-kaart komt daar ook nog een gevoel bij. Bij de afspraak 'We zijn aardig voor elkaar' kun je taal afspreken die daarbij hoort. De leerkrachten die dit hebben uitgeprobeerd, hebben hun voorbeelden en ervaringen gedeeld met hun collega's tijdens een teamoverleg. Anderen werden daardoor weer geïnspireerd. Tijdens een teamoverleg wordt ook regelmatig intervisie ingepland. In vaste groepen wordt dan een casus besproken, waarbij de inbreng van collega's erg wordt gewaardeerd. Ook is een deel van het team aan de slag gegaan met een cursus Taakspel. Door het geven van positieve feedback en het negeren van ongewenst gedrag, verbetert het werkklimaat.

DE WIJK

De Wichelroede is een school die letterlijk en figuurlijk in de wijk staat. Zo gaan kinderen op bezoek bij diverse bedrijven in de wijk om zich te oriënteren op werk. Ook komen diverse organisaties uit de wijk de school in. Mooi voorbeeld daarvan zijn beginnend dementerenden die drie middagen per week op school spelletjes komen doen. Soms worden kinderen daarvoor ook uitgenodigd, wat zorgt voor wederzijds plezier en begrip. Cliënten van ASVZ (zorginstituut voor mensen met een verstandelijke beperking) komen ook de school in. Soms als vrijwilliger, maar ook om de tuin onkruidvrij te maken.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	295	293	284	273
Aantal groepen start schooljaar	13	13	12	11
Medewerkers FTE	18,7324	20,0327	21,0327	19,4035
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	14 | 13	14 | 15	16 | 15	16 | 13
Verhouding man | vrouw	3 | 23	4 | 24	4 | 25	5 | 23
Aantal medewerkers				
directie	1	1	1	1
medewerkers OP	20	21	22	21
medewerkers OOP	5	6	6	6

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

De Wildschut

De Wildschut? Vol vertrouwen een tweede start.

De Wildschut is een school waar kinderen hun talenten ontwikkelen en delen in een veilige en vertrouwde omgeving.

2017

TAAL EN REKENEN

Op Rekengebied zijn we aan de slag geweest met een nieuwe registratie en verwerkingsmethode bij Snappet. Daarnaast is er extra aandacht voor automatiseren. En we namen deel aan de Nationale Rekendag. Bij taal zijn we druk geweest met lezen, waarbij we het plezier in lezen willen vergroten door de aanschaf van de boekenmethode Toneellezen, het inrichten van Taaltuin, de voorleeswedstrijd en onze LeesBingo.

ORGANISATIE EN SAMENWERKING

Aan het einde van het jaar zijn we intensief gaan samenwerken met het Bemoeibureau. Zij ondersteunen ons om uit te gaan van de eigen kracht en trots te zijn op de school. Zij helpen mee dit ook echt uit te gaan dragen. De eerste aanzet is gemaakt en we hopen snel hiervan het resultaat bij de aanmeldingen terug te zien. In het verlengde hiervan zien we dat, enigszins afhankelijk van het jaarplan, de werkgroepen meer eigenaar gaan worden van een proces. Vooral bij Meervoudige Intelligentie zien we dit ook terug bij de collega's in de verschillende groepen. Talenten worden ingezet om hier een en ander te verbeteren.

VOORZIENINGEN

Onze school werkt samen met Sport's Cool, waarbij we met de buurtcoach aan de slag zijn om ook kinderen na school te laten kennismaken met sporten. Peuters van PSZ Pinokkio en de KDV van Humanitas en Spetters komen kijken naar mini-vieringen van onze kleuters. Of we organiseren samen een buitenspeeldag. Twee keer per jaar hebben we overleg met de PSZ over peuters die naar onze school komen. Samen met de andere basisschool en de KDV's organiseren we activiteiten na school. Zo hopen we kinderen te stimuleren ook na school op een positieve manier met elkaar om te gaan.

OUDERS

Mooi om te lezen is dat er dit jaar er een ouder was die een open brief heeft gestuurd naar het lokale krantje. Hierbij gaf ze nadrukkelijk aan dat niet de buitenkant (gebouw) maar de binnenkant van de school deugde en dat onze school een warm en betrokken gevoel gaf.
We besteden veel aandacht aan contact met ouders. Naast de formele momenten als informatieavond en rapporten e.d. proberen we ouders nadrukkelijk (op tijd) te benaderen, als we denken dat hier tussentijds reden voor is. Dit kan gaan om positieve of negatieve momenten. We hebben twee keer per jaar contactmomenten, waarin we de vooruitgang van de leerlingen met de ouders bespreken.
Ook maken we sinds dit jaar gebruik van de schoolapp. Zo willen we ervoor zorgen dat zoveel mogelijk ouders op de hoogte zijn van ontwikkelingen in en rond de school. Daarnaast komen ouders regelmatig naar school voor informele momenten zoals vieringen (4x per jaar). Of als hulpouder voor o.a. excursies, techniekochtenden, doe-morgens. Ook nodigen we altijd ouders uit als kinderen in de klas hun verslagkring/spreekbeurt houden. We proberen ook opa's en oma's naar de school te halen voor bijvoorbeeld de spelletjesmiddag bij de kleuters of de voorleesmomenten op school.

TOEKOMST

2017 was een bewogen jaar met hoogtepunten, onverwachte verrassingen en dieptepunten. Samen met de mensen in de school en direct betrokkenen hebben we er ons doorheen geslagen. Al met al zijn we, zeker in de tweede helft van het jaar nadrukkelijk bezig geweest onszelf meer zichtbaar te maken in 'de wijk' Gilze. Na een pittig jaar met veel veranderingen gaan we in 2018 aan de slag met de nieuwbouw. Realistische planningen richting het team, ouders en het dorp zijn hierbij essentieel.

Meer aandacht krijgt meervoudige Intelligentie. Zowel in het onderwijs als op de werkvloer. Dat speelt ook een rol bij de nieuwe naam voor de school. Het maakt het verandertraject zichtbaar waarmee de school volop bezig is.

OVERZICHT GEGEVENS

	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen 1 oktober	212	210	201	419
Aantal groepen start schooljaar	10	8	8	17
Medewerkers FTE	10,358	10,8885	11,3455	11,3455
Opbouw naar leeftijd < 50 | > 50	12 | 5	10 | 4	7 | 6	20 | 15
Verhouding man | vrouw	2 | 12	2 | 13	3 | 12	3 | 12
Aantal medewerkers				
directie	1	1	2	2
medewerkers OP	12	13	12	12
medewerkers OOP	1	1	1	1

DVE
Document waarop dit rapport (mede) betrekking heeft: d.d
11 JUNI 2018
Paraaf:

TANGENT

ONTDEK JE TALENT BIJ TANGENT

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de regeling Jaarverslag Onderwijs (WJZ/2007/50507) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de wijziging van de Regeling Jaarverslag Onderwijs (VO/FBI-2009/107875) d.d. 28 april 2009 en WJZ-2010/237131 d.d 22 september 2010.
In deze regelingen worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving ook van toepassing verklaard op de onderwijssector.
De jaarrekening is opgemaakt in Euro's d.d.: 8 juni 2018

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn toegelicht bij de posten waar deze van toepassing zijn.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:
- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Voorzover niet anders is vermeld in deze toelichting worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen.
De activa waarvan de waarde meer dan € 500 bedraagt worden geactiveerd.
Alle jaarlijkse onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur, rekening houdend met de restwaarde.
Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde. Indien de verwachte opbrengstwaarde belangrijk hoger is dan de boekwaarde en besloten is tot verkoop, wordt overgegaan tot een incidentele herwaardering die verwerkt wordt in een herwaarderingsreserve. Bij de realisatie van de waardestijging wordt de herwaardering als een afzonderlijke post in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen en terreinen	2,5%-10%
Inventaris en apparatuur	2,50%-20%
Leermiddelen	10%-12,5%

Financiële vaste activa

De hieronder begrepen deelnemingen worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

Overige effecten

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met - behalve de tegen reële waarde met waardeverandering in de winst -en- verliesrekening verwerkte beursgenoteerde effecten - de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.

11 JUNI 2018

Paraaf:

Vorderingen
Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid van de vorderingen. Het Ministerie van OCW heeft de subsidie toegekend per schooljaar.
Deze toekenningen worden voor 5/12 toegerekend aan het boekjaar.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, vrij ter beschikking. Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen
Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubileumuitkeringen.
De voorziening Jubileumuitkeringen bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens haar personeelsleden.
Deze voorziening is ingericht op basis van geboortejaar, werktijdfactor, salarisschaal en jubileumjaren van het personeel. en is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 1%, waarbij rekening is gehouden met blijfkansen.

Pensioen
De stichting heeft ten behoeve van haar medewerkers een pensioenregeling afgesloten die kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling.
De stichting loopt geen risico met betrekking tot toekomstige actuariële verliezen en heeft enkel de verplichting de overeengekomen bijdragen aan het pensioenfonds te betalen. Deze bijdragen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden, respectievelijk vorderingen.

Kortlopende schulden
Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs tenzij anders vermeld.

Financiële instrumenten
Algemeen
De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de stichting of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het prijsrisico bestaande uit het rente- en marktrisico.

Het beleid van de stichting om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Renterisico
De stichting heeft geen langlopende vorderingen dan wel leningen. Derhalve is er in beperkte mate sprake van renterisico's.

Marktrisico
Het marktrisico voor de onderwijsinstelling is minimaal. Wel ziet zij zich geconfronteerd met van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit risico wordt beheerst door specifieke aandacht voor deze regelgeving op te nemen in de reguliere bedrijfsuitoefening en periodiek constructief overleg met toezichthoudende instanties.

Kredietrisico
De overige vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren. Het kredietrisico in deze vorderingen is beperkt.

Liquiditeitsrisico
Het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien er per ultimo boekjaar geen sprake is van langlopende vorderingen dan wel leningen.
Het saldo van de liquide middelen is voldoende om aan de lopende verplichting te kunnen voldoen.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden
Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Grondslag voor bepaling van het resultaat
De jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Hierbij worden de bijdragen vanuit het Ministerie van OCW toegerekend op basis van 7/12e en 5/12e deel.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden verwerkt in het verslagjaar.

Financiële en buitengewone baten en lasten worden afzonderlijk in de staat van baten en lasten verantwoord.

Grondslagen bij opstellen kasstroomoverzicht

Toepassing indirecte methode
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij het gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroomoverzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:
- mutaties in voorraden en operationele vorderingen en handelsdebiteuren en handelscrediteuren, voorzieningen en overlopende posten maar geen investeringscrediteuren;
- resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet classificeren als operationele activiteiten, maar als investerings- of financieringsactiviteiten.

Begrip geldmiddelen
De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Rubricering van ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest
Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Balans per 31 december 2017 (na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2017		31-12-2016	
ACTIVA				
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa				
1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.315.420		1.315.873	
1.2.2 Inventaris en apparatuur	3.238.184		3.171.256	
1.2.3 Leermiddelen	851.100		910.212	
Totaal Materiële vaste activa		5.404.704		5.397.341
1.3 Financiële vaste activa				
1.3.6 Effecten / obligaties	3.628.513		3.584.297	
Totaal Financiële vaste activa		3.628.513		3.584.297
Totaal Vaste activa		9.033.217		8.981.638
Vlottende Activa				
1.5 Vorderingen				
1.5.1 Debiteuren	185.686		84.448	
1.5.2 Ministerie van OCW	1.381.378		1.444.197	
1.5.6 Overige overheden	292		161.690	
1.5.7 Overige vorderingen	161.483		150.099	
1.5.8 Overlopende activa	190.195		96.584	
Totaal Vorderingen		1.919.034		1.937.018
1.6 Effecten		0		98.800
1.7 Liquide middelen		1.146.085		873.948
Totaal Vlottende activa		3.065.119		2.909.766
Totaal Activa		12.098.336		11.891.404
PASSIVA				
2.1 Eigen vermogen				
2.1.1 Algemene reserves publiek	6.156.142		5.881.972	
2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	165.654		189.340	
2.1.3 Bestemmingsreserves privaat	1.479.855		1.495.432	
Totaal Eigen vermogen		7.801.651		7.566.744
2.2 Voorzieningen				
2.2.1 Voorziening gebouwonderhoud	1.375.076		1.029.109	
2.2.2 Personeelsvoorzieningen	230.711		211.051	
Totaal Voorzieningen		1.605.787		1.240.160
2.4 Kortlopende schulden				
2.4.3 Crediteuren	295.555		606.344	
2.4.7 Belastingen en sociale premies	854.663		901.303	
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	249.612		225.353	
2.4.9 Overige kortlopende schulden	307.207		319.652	
2.4.10 Overlopende passiva	983.861		1.031.848	
Totaal Kortlopende schulden		2.690.898		3.084.500
Totaal Passiva		12.098.336		11.891.404

DVE Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.

11 JUNI 2018

Paraaf:

Staat van baten en lasten over 2017

	2017 werkelijk	2017 begroting	2016 werkelijk
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	26.389.307	24.119.524	25.303.476
3.2 Overige overheidsbijdragen	657.486	529.902	1.048.484
3.5 Overige baten	1.164.462	688.598	1.375.707
Totaal Baten	28.211.255	25.338.024	27.727.667
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	23.503.024	21.733.827	23.510.794
4.2 Afschrijvingen	597.700	563.335	587.346
4.3 Huisvestingslasten	2.135.234	1.735.720	1.809.564
4.4 Overige instellingslasten	1.825.355	1.563.481	1.942.890
Totaal Lasten	28.061.313	25.596.363	27.850.594
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering			
Saldo Baten en Lasten	149.942	-258.339	-122.927
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	92.259	104.000	91.464
5.4 Financiële lasten	7.294	4.000	7.380
Saldo Financiële baten en lasten	84.965	100.000	84.084
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	234.907	-158.339	-38.843
Resultaat	234.907	-158.339	-38.843

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Kasstroomoverzicht over 2017

	2017		2016	
Kasstroom uit operationale activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		149.942		-122.927
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen		597.701		587.346
- Mutaties voorzieningen		365.627		235.009
Mutaties werkkapitaal:				
- Vorderingen	17.984		-375.630	
- Kortlopende schulden	-393.602		302.478	
		-375.618		-73.152
Ontvangen interest	92.259		91.464	
Betaalde interest	-7.294		-7.380	
		84.965		84.084
Kasstroom uit operationale activiteiten		822.617		710.360
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investeringen materiële vaste activa		-605.064		-685.885
(Des)investeringen financiële vaste activa		54.584		128.308
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-550.480		-557.577
Mutatie liquide middelen		272.137		152.783
Beginstand liquide middelen		873.948		721.165
Mutatie liquide middelen		272.137		152.783
Eindstand liquide middelen		1.146.085		873.948

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

ACTIVA

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf-waarde	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016	Investeringen boekjaar	Afschrijvingen boekjaar	Aanschafwaarde 31-12-2017	Afschrijvingen 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Afschrijvings-percentage
1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.387.793	-71.920	1.315.873	47.615	-48.068	1.435.408	-119.988	1.315.420	2,5%-10%
1.2.2 Inventaris en apparatuur	5.579.515	-2.408 259	3.171.256	414.888	-347.960	5.994.403	-2.756.219	3.238.184	2,50%-20%
1.2.3 Leermiddelen	2.004.059	-1.093.847	910.212	142.561	-201.673	2.146.620	-1.295.520	851.100	10%-12,5%
Totaal Materiële vaste activa	8.971.367	-3.574.026	5.397.341	605.064	-597.701	9.576.431	-4.171.727	5.404.704	

1.3 Financiële vaste activa

	Saldo 31-12-2016	Aankopen Boekjaar	Verkopen Boekjaar	Koersmutatie Boekjaar	Saldo 31-12-2017
1.3.6 Effecten / obligaties	3.584.297	210.990	-107.200	-59.574	3.628.513
Totaal financiële vaste activa	3.584.297	210.990	-107.200	-59.574	3.628.513

De marktwaarde bedroeg per balansdatum € 3.715.051
De nominale waarde bedraagt € 3.736.270

Successieoverzicht per 31-12-2017
Portefeuille 33235252

Stichting Tangent
J ASSELBERGSWEG 80
5026RR TILBURG

Indeling naar product	*Aantal*	*Muntsoort*	*Aankoop Koers*	*Aankoop Waarde EUR*	*Koers op 31-12-2017*	*Waarde in EUR op 31-12-2017*	*Resultaat EUR*	*Resultaat (%)*
Obligaties								
ABN AMRO 3,5	100.000	EUR	112,90%	112.900,00	116,12%	116.120,55	3.220,55	2,85%
Allianz Fin 4,75	200.000	EUR	118,96%	237.920,00	107,82%	215.632,50	-22.287,50	-9,37%
BNG 3,75	300.000	EUR	114,85%	344.550,00	108,60%	325.800,00	-18.750,00	-5,44%
BNP Home Loan 3,75	150.000	EUR	114,12%	171.180,00	109,50%	164.254,50	-6.925,50	-4,05%
Deuna CLF 1,25	100.000	EUR	105,87%	105.870,00	104,91%	104.913,00	-957,00	-0,90%
DNB Boligkred 1,875	200.000	EUR	103,21%	206.411,00	103,29%	206.589,10	178,10	0,09%
Duitsland 2,0	300.000	EUR	106,37%	319.114,00	109,50%	328.499,85	9.385,85	2,94%
EIB 4,625	300.000	EUR	122,46%	367.380,00	111,69%	335.077,50	-32.302,50	-8,79%
Finland 1,625	300.000	EUR	99,78%	299.326,00	108,41%	325.224,15	25.898,15	8,65%
HSBC 4,0	100.000	EUR	115,89%	115.890,00	112,01%	112.012,95	-3.877,05	-3,35%
ING Bank 2,0	100.000	EUR	102,55%	102.550,00	106,03%	106.029,10	3.479,10	3,39%
ING Bank 3,625	100.000	EUR	112,93%	112.931,00	113,63%	113.631,50	700,50	0,62%
KBC Bank 0,45	200.000	EUR	99,97%	199.940,00	101,96%	203.917,00	3.977,00	1,99%
Nederland 1,75	200.000	EUR	98,35%	196.700,00	109,98%	219.965,80	23.265,80	11,83%
Nederland 5,5	200.000	EUR	143,01%	286.020,00	148,80%	297.601,50	11.581,50	4,05%
NWB Bank 3,875	300.000	EUR	116,13%	348.400,00	109,21%	327.630,00	-20.770,00	-5,96%
Rabo Coup Click VAR	100.000	EUR	104,06%	104.060,00	108,93%	108.930,00	4.870,00	4,68%
Rabobank NL 1,25	100.000	EUR	105,12%	105.120,00	103,22%	103.221,90	-1.898,10	-1,81%
Subtotaal	*100,00%*			*3.736.262,00*		*3.715.050,90*	*-21.211,10*	*-0,57%*
Totaal Indeling naar product	*100,00%*			*3.736.262,00*		*3.715.050,90*	*-21.211,10*	*-0,57%*
Totaal	*100,00%*			*3.736.262,00*		*3.715.050,90*	*-21.211,10*	*-0,57%*

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2017

	31-12- 2017	31-12- 2016
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	185.686	84.448
1.5.2 Ministerie van OCW	1.381.378	1.444.197
1.5.6 Overige overheden	292	161.690
Onder 1.5.6 Overige overheden staan de volgende vorderingen verantwoord		
Gemeente Huisvesting St Caecilia	0	104.315
Gemeente Tilburg subsidie	0	57.056
Overige vorderingen gemeente	292	319
TOTAAL 1.5.6	292	161.690
1.5.7 Overige vorderingen		
1.5.7.1 Personeel	27.101	14.475
1.5.7.2 Huisvesting	39.431	13.722
1.5.7.4 Activiteiten	0	47.700
1.5.7.6 Rente	72.227	73.353
1.5.7.9 Overig	22.724	849
Totaal Overige vorderingen	161.483	150.099
De onder de overige vorderingen opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.		
1.5.8 Overlopende activa		
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	190.195	96.584
Totaal Vorderingen	1.919.034	1.852.570

1.6 Effecten	Saldo 31-12-2016	Investering Boekjaar	Desinvestering Boekjaar	Saldo 31-12-2017
1.6.1 Effecten	98.800	0	-98.800	0
	98.800	0	-98.800	0

1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kas	737	1.018
1.7.2 Bank	1.145.348	872.930
Totaal Liquide middelen	1.146.085	873.948

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

PASSIVA

2.1 Eigen vermogen	Saldo 31-12-2016	Resultaat Boekjaar	Toevoegingen Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2017
2.1.1 Algemene reserves publiek	5.881.972	250.484	23.686	0	6.156.142
2.1.2.1 Reserve eerste waardering	189.340	0	0	-23.686	165.654
2.1.3.1 Bestemmingsreserve privaat	1.239.652	0	0	0	1.239.652
2.1.3.3 Bestemmingsreserve schoolfonds privaat	255.780	-15.577	0	0	240.203
Totaal Eigen vermogen	7.566.744	234.907	23.686	-23.686	7.801.651

Algemene reserve publiek
Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen dat gerealiseerd wordt op basis van de reguliere onderwijstaak.

Reserve eerste waardering
In verband met het activeren van bezittingen met ingang van boekjaar 2006 heeft een nulmeting plaatsgevonden. Op basis van deze nulmeting is deze reserve gevormd. De afschrijvingscomponent wordt naar rato onttrokken aan deze reserve en valt jaarlijks vrij ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserve privaat
Deze reserve betreft het deel van het eigen vermogen dat gerealiseerd wordt door het bevoegd gezag.

Bestemmingsreserve schoolfonds privaat
Dit betreft het vermogen dat gevormd is uit het resultaat van de ouderbijdragen minus de kosten ten laste van de ouderbijdragen.
Het resultaat wordt jaarlijks gemuteerd op het schoolfonds .

Onder 2.1.3.3 zijn de volgende private bestemmingsreserves schoolfonds verantwoord:

School	Saldo 31-12-2016	Resultaat Boekjaar	Toevoeging reserve Privaat	Saldo 31-12-2017
Berkeloo 03MK	16.675	6.924		23.599
Jenaplanschool De Kleine Akkers 03WT	1.637	-3.051		1.414
De Wildschut 06CS	10.798	1.872		12.669
Achthoeven 06HK	21.630	-20.364		1.265
St Caecilia 06HW	813	4.449		5.262
De Cocon 06IA	4.763	2.329		7.092
De Kring 06WC	25.589	-1.862		23.727
Den Bijstere 06WT	11.740	-416		11.324
Rennevoirt 07CJ	11.849	686		12.535
De Regenboog 09JP	19.823	-946		18.877
De Wichelroede 09KK	32.514	-81		32.433
De Lichtenbergh 10EZ	4.258	889		5.147
Stelaertshoeve 11KC	2.244	-1.489		755
Den Hazelnest 11VR	3.880	-1.949		1.931
Prinsenbos PRIN	8.466	-2.059		6.407
PSZ Olleke Bolleke PSZO	79.101	-509		78.592
	255.780	-15.577		240.203

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

2.2 Voorzieningen	Saldo 31-12-2016	Mutaties Boekjaar	Onttrekkingen Boekjaar	Saldo 31-12-2017	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
2.2.1.2 Gebouwonderhoud	1.029.109	615.000	-269.033	1.375.076	200.000	1.175.076
2.2.2.4 Jubileumuitkeringen	211.051	57.494	-37.834	230.711	16.978	213.733
Totaal Voorzieningen	1.240.160	672.494	-306.867	1.605.787	216.978	1.388.809

Voorziening Onderhoud
De voorziening Onderhoud is opgebouwd op basis van meerjarenonderhoudsplannen van de scholen.

Voorziening Jubileumuitkeringen
De voorziening Jubileumuitkeringen bevat de verplichtingen van het bevoegd gezag jegens haar personeelsleden. Deze voorziening is ingericht op basis van geboortejaar, werktijdfactor, salarisschaal en jubileumjaren van al het personeel. Deze voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 1%, waarbij rekening is gehouden met blijfkansen.

	31-12- 2017	31-12- 2016
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	295.555	606.344
2.4.7 Belastingen en sociale premies	854.663	901.303
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	249.612	225.353

De dekkingsgraad van bedrijfstakpensioenfonds ABP per 31-12-2017 is 104,4 % (31-12-2016: 96,6%). Bij een dekkingsgraad van 104,2 % voldoet het fonds aan de minimumvereiste.

2.4.9 Overige kortlopende schulden		
2.4.9.1 Personeel	26.751	28.578
2.4.9.2 Huisvesting	34.189	69.348
2.4.9.3 Organisatie	20.078	21.950
2.4.9.5 Vervangingsfonds	2.234	2.823
2.4.9.6 Participatiefonds	49.710	49.198
2.4.9.7 Rente- en bankkosten	4.410	5.047
2.4.9.8 Overig	78.101	46.795
2.4.9.9 Nog te besteden afdelingsactiviteiten	91.734	95.913
Totaal Overige kortlopende schulden	307.207	319.652

Onder 2.4.9.9 Nog te besteden afdelingsactiviteiten staan de volgende afdelingsreserves verantwoord:

Omschrijving	Saldo 31-12-2016	Opbrengsten 2017	Lasten 2017	Saldo 31-12-2017
Goede Doelen	1.601	3.448	-2.345	2.704
Diverse actiegelden	3.057	3.807	-4.829	2.034
Oud Papier	3.482	4.668	-5.531	2.619
Schoolplein	17.894	9.500	-12.395	14.999
Overblijfgelden	51.369	67.428	-62.650	56.147
Schoolreis, kamp	4.325	13.059	-17.384	0
Projecten	14.185	1.600	-2.555	13.230
	95.913	103.509	-107.688	91.734

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

	31-12- 2017	31-12- 2016
2.4.10 Overlopende passiva		
2.4.10.1 Aanspraken vakantiegeld	738.402	770.787
2.4.10.2.b Vooruitontvangen gelden niet-geoormerkt	115.200	119.542
2.4.10.3 Vooruitontvangen investeringssubsidies	130.259	141.519
Totaal Overlopende passiva	983.861	1.031.848
Totaal Kortlopende schulden	2.690.898	3.084.500

De onder overige schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.4.10.2 Model G: Geoormerkte doelsubsidies OCW

G.1 Subsidies zonder verrekeningsclausule Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m Verslagjaar	Prestatie Afgerond
Lerarenbeurs	852495-01 2017	29-8-2017	7.709	7.709	Nee
Lerarenbeurs	852319-01 2017	29-8-2017	6.046	6.046	Nee
Lerarenbeurs	852633-01 2017	29-8-2017	12.093	12.093	Nee
Lerarenbeurs	852596-01 2017	29-8-2017	8.352	8.352	Nee
Lerarenbeurs	852675-01 2017	29-8-2017	12.093	12.093	Nee
Lerarenbeurs	775675-01-2016	16-9-2016	11.341	11.341	Ja
Lerarenbeurs	775845-01-2016	17-9-2016	11.782	11.782	Ja
Lerarenbeurs	775781-01-2016	18-9-2016	4.050	4.050	Ja
Lerarenbeurs	775985-01-2016	19-9-2016	18.815	18.815	Ja

G.2 Subsidies met verrekeningsclausule Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Saldo 31-12-2016	Lasten Boekjaar	Saldo 31-12-2017
G.2.A. Geoormerkt en aflopend op 31-12-2017							
N.v.t.							
G.2.B. Geoormerkt en doorlopend na 31-12-2017							
N.v.t.							
Totaal Geoormerkt							

2.4.10.3 Vooruitontvangen investeringssubsidie

	Saldo 31-12-2016	Subsidie 2017	Lasten 2017	Vrijval 2017	Saldo 31-12-2017
1e Inrichting	141.519	0	0	-11.260	130.259
	141.519	0	0	-11.260	130.259

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Activiteiten
Er zijn geen verbonden partijen			

** Code activiteiten: 1. contractonderwijs 2. contractonderzoek 3. onroerende zaken 4. overige*

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

- Een huurovereenkomst met Veenman voor de huur van kopieerapparaten op alle scholen van St. Tangent voor de periode van 6 jaar ingaande 01-02-2013 voor een bedrag van € 2.420 per maand.
- Een contract met Heutink ICT voor onderhoud en beheer van ICT voor de periode van 5 jaar ingaande 01-08-2012 voor een bedrag van € 5.637 per maand.
- In 2014 heeft een cao wijziging plaatsgevonden inzake duurzame inzetbaarheid of werktijdenvermindering voor senioren, waarbij verlofuren kunnen worden gespaard. Gespaarde rechten op doorbetaalde afwezigheid kunnen in de toekomst worden opgenomen of verzilverd. Het bestuur heeft momenteel uit hoofde van deze regeling nog geen specifieke afspraken gemaakt met haar werknemers. Daarnaast heeft geen specifieke registratie van deze uren plaatsgevonden, waardoor geen betrouwbare schatting omtrent de hoogte van de voorziening is te maken. In de jaarrekening is als gevolg hiervan geen voorziening opgenomen.

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

	2017 werkelijk	2017 begroting	2016 werkelijk
BATEN			
3.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 Normatieve rijksbijdrage OCW	22.865.119	21.607.521	22.320.753
3.1.2.2 Niet-geoormerkte subsidies OCW	2.587.584	1.714.929	2.172.899
3.1.3.1 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	936.604	797.074	809.824
Totaal Rijksbijdragen OCW	26.389.307	24.119.524	25.303.476
3.2 Overige overheidsbijdragen			
3.2.1 Baten gemeenten			
3.2.1.1 Personeel	491.909	416.315	795.475
3.2.1.2 Huisvesting	11.260	668	5.219
3.2.1.3 Overige materiële baten	94.004	48.000	189.514
3.2.1.4 Overig huisvesting	60.313	64.919	58.276
Totaal Overige overheidsbijdragen	657.486	529.902	1.048.484
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	335.608	221.626	271.484
3.5.2 Detachering	460.840	197.500	252.185
3.5.5 Ouderbijdragen	52.913	50.158	78.678
3.5.6 Overige			
3.5.6.2.5 Overig	231.441	215.464	698.273
3.5.6.5.2 Afdeling/schoolcommissie	83.660	3.850	75.087
Totaal Overige baten	1.164.462	688.598	1.375.707

Onder 3.5.6.2.5 Overige staan de volgende vergoedingen verantwoord

T-Primair werkbudget Klemtoon op Taal	22.153
Plein013	14.583
St. Arbeidsmarktplatform	59.883
St. Noordraad Heikant subsidie KANS	15.000
Partnerschap	28.350
BV18k	14.370
Sociale verzekeringsbank	16.097
Weller loonkosten mw Esch	16.459
Overige + toevoegingen	44.546
TOTAAL 3.5.6.2.5	231.441

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

	2017 werkelijk	2017 begroting	2016 werkelijk
LASTEN			
4.1 Personele lasten			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	16.780.043	15.323.183	16.709.541
4.1.1.2 Sociale lasten	2.244.691	2.048.694	2.228.840
4.1.1.3 Vakantierechten	741.395	676.660	771.772
4.1.1.4 Pensioenen	2.319.261	2.116.753	1.968.655
4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen	57.494	0	146.782
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	634.927	450.764	1.099.862
4.1.2.3 Overig personele lasten	1.070.919	1.117.773	949.707
4.1.3 Uitkeringen	-345.706	0	-364.365
Totaal Personele lasten	23.503.024	21.733.827	23.510.794

Het gemiddelde aantal werkzame werknemers in 2017 is: 367,64 FTE; in 2016 was dit aantal: 375,39 FTE.

4.2 Afschrijvingen			
4.2.2.1 Gebouwen	48.068	19.704	46.208
4.2.2.4 Meubilair	178.971	174.426	163.207
4.2.2.5 Computers	168.988	168.559	194.575
4.2.2.7 Audio-visueel materiaal	3.009	3.288	2.908
4.2.2.9 Onderwijsleermethoden	198.664	197.358	180.448
Totaal Afschrijvingen	597.700	563.335	587.346
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	160.388	140.000	162.286
4.3.3.1 Onderhoudskosten gebouw	173.203	51.000	112.343
4.3.3.2 Mutatie voorziening gebouwonderhoud	855.000	615.000	633.721
4.3.3.3 Diverse gebouwkosten	10.791	11.000	11.518
4.3.4 Energie en water	306.734	335.300	287.553
4.3.5 Schoonmaakkosten	581.878	546.170	559.760
4.3.6 Heffingen	47.240	37.250	42.383
Totaal Huisvestingslasten	2.135.234	1.735.720	1.809.564

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

	2017 werkelijk	2017 begroting	2016 werkelijk
4.4 Overige instellingslasten			
4.4.1.4 Organisatiekosten			
4.4.1.4.1 Kantoorkosten	18.016	12.300	19.512
4.4.1.4.3 Verzendkosten	5.513	4.770	3.270
4.4.1.4.4 Communicatiekosten	33.398	19.550	35.079
4.4.1.4.5 Documentatie	31.711	25.350	28.137
4.4.1.4.6 Dienstreizen	20.129	18.103	17.305
4.4.1.4.7 MR	13.269	30.242	14.055
Totaal Organisatiekosten	122.036	110.315	117.358
4.4.1.5 Externe kosten			
4.4.1.5.1 Administratie en accountant	392.451	362.500	362.238
4.4.1.5.3 Contributies	0	0	0
4.4.1.5.5 Verzekeringen	10.691	10.250	10.456
Totaal Externe kosten	403.142	372.750	372.694
In de post onder 4.4.1.5.1 Administratie en accountant is € 14.250 opgenomen voor honoraria van de accountant, te specificeren als volgt (cf artikel 2:382a BW):			
- onderzoek jaarrekening	14.250		13.486
- andere controle opdrachten	0		0
- fiscale adviezen	0		0
- andere niet-controledienst	0		0
Totaal accountantslasten	14.250		13.486
4.4 Overige kosten			
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	300.685	248.867	294.980
4.4.2.2 Leermiddelen	655.671	597.250	727.777
4.4.4.4 Externe activiteiten	42.359	45.990	45.282
4.4.4.8 Afdeling/schoolcommissie	134.288	54.009	120.864
4.4.4.9 Diverse organisatiekosten	167.174	134.300	263.935
Totaal Overige kosten	1.300.177	1.080.416	1.452.838
Totaal Overige instellingslasten	1.825.355	1.563.481	1.942.890
5.1 Financiële baten			
5.1.1 Rentebaten	33.681	104.000	-95.602
5.1.2 Ontvangen dividenden	58.578	0	187.066
Totaal Financiële baten	92.259	104.000	91.464
5.4 Financiële lasten			
5.4.1 Rentelasten	7.294	4.000	7.380
Totaal Financiële lasten	7.294	4.000	7.380
Saldo Financiële baten en lasten	84.965	100.000	84.084

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT-verantwoording 2017

Per 1 januari is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.
De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld.

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	**10**

Het bezoldigingsmaximum is in 2017 berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse D, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 141.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband. Het WNT-maximum bedraagt voor leden van het toezichthoudend orgaan 15% voor voorzitters en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum naar rato van de duur van het dienstverband.

WNT: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

	A.P.B.I. Godefrooij	A. Kuiper
Functie	Lid C.v.B.	Voorzitter C.v.B.
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Ja	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 98.533	€ 96.996
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.755	€ 15.755
Subtotaal	*€ 114.288*	*€ 112.751*
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 141.000	€ 141.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2017	**€ 114.288**	**€ 112.751**
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.668	€ 37.861
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.207	€ 8.718
Totaal bezoldiging 2016	**€ 110.875**	**€ 46.579**

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Toezichthoudend topfunctionaris	drs. D. van Kelle-de Jong	dr. A.W.E.A. den Haan-Bakx	drs. W.T.J. Dankers	drs. M.C.M. Staats
Functie	Voorzitter RvT	Vice voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 5.113	€ 4.840	€ 4.840	€ 4.049
Individueel WNT-maximum	€ 21.150	€ 14.100	€ 14.100	€ 14.100
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal 2017	*€ 5.113*	*€ 4.840*	*€ 4.840*	*€ 4.049*
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 4.000**	**€ 4.000**	**€ 4.000**	**€ 0**

	B. Rombouts
Functie	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 1.500
Individueel WNT-maximum	€ 14.100
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Subtotaal 2017	*€ 1.500*
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 0**

Gewezen topfunctionaris	
Naam (aanhef, voorletter, naam)	Functie
Niet van toepassing	

Niet-topfunctionaris	
Naam (aanhef, voorletter, naam)	Functie
Niet van toepassing	

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.

11 JUNI 2018

Paraaf:

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die de cijfers beïnvloeden.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

A.P.B.I. Godefrooij	Lid C.v.B.
A. Kuiper	Voorzitter C.v.B.
drs. D. van Kelle-de Jong	Voorzitter RvT
dr. A.W.E.A. den Haan-Bakx	Vice Voorzitter RvT
drs. W.T.J. Dankers	Lid RvT
drs. M.C.M. Staats	Lid RvT
B. Rombouts	Lid RvT

Datum:

8 juni 2018

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2018
Paraaf:

DVE
Document was bij het rapport (mede) betrekking heeft d.d.
11 JUNI 2013
Paraaf:

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.

11 JUNI 2018

Paraaf:

(Voorstel) bestemming van het resultaat

In de statuten is geen regeling opgenomen rondom de bestemming van het resultaat.

Voorstel bestemming van het resultaat	
Mutatie algemene reserve publiek	250.484
Toevoeging algemene reserve publiek	23.686
Onttrekking herwaarderingsreserve	-23.686
Onttrekking reserve schoolfonds	0
Toevoeging reserve schoolfonds	0
Mutatie reserve schoolfonds privaat	-15.577
Totaal	234.907

DVE
Document waarop ons rapport (mede) betrekking heeft d.d.

11 JUNI 2018

Paraaf:

Gegevens rechtspersoon

Tangent, Palet van basisscholen en peuterspeelzalen

Bestuursnummer	40971
Adres	J. Asselbergsweg 80 5026 RR TILBURG
Telefoon	013 5229250
E-mail	info@tangent.nl
Contactpersoon	De heer A.P. Godefrooij
Telefoon	013 5229250
E-mail	toon.godefrooij@tangent.nl

Scholen

03MK	**Basisschool Berkeloo** Hazelaarlaan 32 -34 5056XN BERKEL-ENSCHOT
03WT	**Jenaplanschool De Kleine Akkers** Burg Philipsenstraat 2 5051CR GOIRLE
06CS	**De Wildschut** Raadhuisstraat 3 5126CK GILZE
06HK	**Basisschool Achthoeven** Perweide 5 5071AC UDENHOUT
06HW	**Basisschool St Caecilia** Schoolmeesterstraat 2 5056KK BERKEL-ENSCHOT
06IA	**De Cocon** Hoefstraat 173 5014NK TILBURG
06WC	**Basisschool De Kring** Isabella van Spanjestraat 2 5122LE RIJEN
06WT	**Basisschool Den Bijstere** Daltonerf 8 5014HZ TILBURG
07CJ	**Basisschool Rennevoirt** Antonie van Dycklaan 1 5056CP BERKEL-ENSCHOT
09JP	**Basisschool De Regenboog** Dirigentenlaan 17 5049EA TILBURG
09KK	**Basisschool De Wichelroede** Van Heeswijkstraat 1 B 5071CT UDENHOUT
10EZ	**Basisschool De Lochtenbergh** Perosistraat 150 5049LP TILBURG
10WH	**Basisschool de Vlashof** Bartokstraat 131 5011JB TILBURG
11KC	**Basisschool Stelaertshoeve** Eilenbergstraat 258 5011EC TILBURG
11VR	**Basisschool Den Hazennest** Vermeulenstraat 30 5012HB TILBURG
15JU	**Basisschool Prins Bernhard** Cederstraat 4 5037JD TILBURG